

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 8 april 2013*§ 2 Interpellation om stadens engagemang för att öka intresset för gymnasiets yrkesutbildningar (nr 2012:39)*

Anförande nr 1

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

S t e f a n H a n s s o n (S): Fru ordförande! Tack, Ulla, för svaret! Den här interpellationen skrev jag för drygt fem månader sedan, och anledningen till interpellationen är att det finns färre sökande till yrkesutbildningarna och att man på olika sätt måste vända på utvecklingen så att fler söker till yrkesprogrammen.

Som jag skriver i interpellationen kommer vi alltid att ha behov av duktigt yrkesfolk. Hus ska byggas, bilar ska repareras och äldre ska vårdas. Med min interpellation försöker jag i all enkelhet föra fram min önskan att det skulle vara spännande med stadens engagemang att stå värd för ett yrkes-SM som just handlar om att öka intresset för yrkesprogrammen. Men det borgarrådet försöker göra i sitt svar är att flytta fokus från den egentliga frågan till en antydning om en ändrad uppfattning hos oss socialdemokrater. Jag ville först bemöta just det påståendet.

En anledning till att färre söker till yrkesutbildningar, menar jag, är att Alliansen har tagit bort högskolebehörigheten för yrkesprogrammen. Nu ser vi konsekvenserna. Färre personer söker till de utbildningarna, detta samtidigt som näringslivet i Stockholm skriker efter yrkesutbildad personal. Samtidigt ökar ungdomsarbetslösheten. Det här är mycket olyckligt. Exempelvis råder det brist på plåtslagare inom regionen, men just den utbildningen, som fanns i Haninge, har lagts ned. Det är och för sig i en annan kommun, men det är oroväckande när det händer saker så pass nära Stockholms arbetsmarknad. Är det inte lite konstigt att när branschen har ett underskott av plåtslagare är det få som söker till den utbildningen?

Det är ingenting nytt att vi socialdemokrater har varit mycket kritiska till att man har tagit bort högskolebehörigheten för yrkesprogrammen. Jag förstår inte vad borgarrådet Hamilton menar med att en ny hållning av oss visas i interpellationen. Att vi inte är mer kritiska, eller vad?

Uppenbarligen har kritiken i alla fall och den oroväckande utvecklingen nått regeringen, som gör en liten pudel och ger Skolverket i uppdrag att inom ramen för yrkesutbildningarna förbättra möjligheterna till grundläggande högskolebehörighet på yrkesprogrammen. Med det är jag i och för sig inte helt tillfreds, för då kommer det fortfarande att krävas aktiva val av eleverna. Ingen generell högskolebehörighet för alla yrkesprogram, något som alla elever och deras föräldrar bör känna till, och därför är alla kommunikativa insatser viktiga från bland annat staden.

Vi har alltid värnat yrkesutbildningar och yrkeskunnandet. Vi har alltid sett kompetensutveckling som någonting positivt, för det är någonting som vi alla tjänar på. Den

som är yrkesverksam, förbättrar sin kompetens och utvecklas blir mer attraktiv på arbetsmarknaden, och företagen tjänar på det genom ökad konkurrenskraft.

Vi har alltid stått för att yrkesutbildningar ska ge högskolebehörighet. Vad menar du, Ulla, med att säga att S har ändrat uppfattning i frågan om yrkesutbildningar och högskolebehörighet, som jag har skrivit om i interpellationen?

Anförande nr 3

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det här är en väldigt viktig fråga. Som Stefan Hansson konstaterar finns det i dag brist inom väldigt många områden, inte minst inom plåtslageri. Detsamma gäller elektriker, på vvs-sidan och inom många andra traditionella hantverksyrken där man saknar folk. Det är därför som staden på olika sätt jobbar tillsammans med bland annat länsstyrelsen med olika aktiviteter. Bazaren, som sker i februari månad varje år, blir mer och mer populär att komma till. Därigenom får man konkreta möjligheter att diskutera med skolorna för att se vad det finns för möjligheter och vad som krävs för olika typer av kompetens.

På Bazaren i år var det hela 18 500 besökare under de två dagarna. 6 542 handlade om olika typer av utbildningar. Jag tror att man måste jobba på det sättet och konkret visa på vad det finns för möjligheter som faktiskt leder till jobb direkt om man går den typen av utbildningen. Där är vi helt överens. Jag tycker att det är väldigt viktigt att lyfta fram det.

Jag tycker också att det är intressant, precis som jag skriver i mitt svar, att Stockholmsmässan och Kistamässan är intresserade av att arrangera yrkes-SM och har en dialog om det. Min tidigare erfarenhet från Svenskt Näringsliv är att Svenskt Näringsliv under många år har varit väldigt engagerat i yrkes-SM och även internationellt i stora tävlingar där svenska ungdomar har vunnit vid flera olika tillfällen. Jag tycker att det är en alldeles utmärkt tävling. Eftersom mässan har tagit det här initiativet välkomnar vi det från stadens sida. Vi tror precis som du, att det är ett sätt att lyfta fram de olika typerna av yrkesutbildningar.

Man måste jobba på många andra sätt också. Vi kan bli ännu duktigare. Från skolornas sida, när de pratar om yrkesvägledning och sådant, kan de visa på de goda exempel där man går direkt från skolan in på en arbetsplats och får en anställning, vilket är fantastiskt. Dessutom är det oftast ett arbetsområde där du hela tiden kan utveckla dig och höja din kompetens, eftersom det sker mycket utveckling på de här områdena. Kan vi bara intressera ungdomarna för den här typen av utbildningar är det många som kommer att hitta rätt, det är jag övertygad om.

Anförande nr 4

S t e f a n H a n s s o n (S): Egentligen undrade jag vad det var du menade, Ulla, när du skrev att vi har ändrat uppfattning kring om yrkesutbildningar. Precis som du är jag jättenöjd med rekryteringsbasaren i Kulturhuset. Jag vet vilket engagemang som Svenskt Näringsliv har i trepartssamarbetet med World Skills Sweden. Det tycker jag är ett klockrent engagemang. Vad som antyds är att vi har en bra samsyn kring det här och att mässorna har visat intresse att arrangera det hela. Man ska kanske inte se yrkes-SM som ett arrangemang av något slags publikartad karaktär. Det är en poäng om staden själv tar på sig värdskap i ett sådant arrangemang och ser

till att det blir mer som att utveckla saker i stället för ett slags biljetthinlösen på en mäsäa.

Kistamässan och Stockholmsmässan har visat intresse. Men vi har dessutom en mäsäa där kommunen är delägare, Älvsjömässan, som skulle kunna vara en bra arena att arrangera yrkes-SM på. Det är den ingången som staden skulle kunna ha och visa engagemang. Alltså: Stadens värdskaap i sina egna anläggningar för stadens egna ungdomar som borde uppmanas mer att söka s till yrkesutbildningar. Det finns en avsaknad av högskolebehörighet som borde finnas med i de här utbildningarna.

Anförande nr 5

K a r i n R å g s j ö (V): Allt som kan lyfta utbildningen i den här staden är bra, speciellt för ungdomar. Det är oerhört viktigt, för det är nämligen nyckeln till att få ungdomar i arbetslivet. Speciellt i en situation där så många ungdomar i dag inte går gymnasiet exempelvis och det ser väldigt olika ut i olika stadsdelar är utbildningen A och O.

I interpellationen lyfts frågan att vara värd för yrkes-SM. Det är ett sätt att entusiasmera och få i gång utbildningssektorn. Allt som har med utbildningen att göra och med att öka ungdomars möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden tycker jag att vi ska lyfta i den här salen och i staden. Det behövs verkligen. Det behövs ett öppet komvux som har mycket vidare dörrar för de ungdomar som i dag saknar utbildning. Den här typen av engagemang behövs för att upplysa och informera ungdomar om att det faktiskt finns möjligheter att få jobb snabbt genom att gå den här typen av yrkesutbildning. Det är jätteviktigt. Då måste man förstärka rådgivningen för ungdomar, för den är inte på topp.

Anförande nr 6

J a n V a l e s k o g (S): Det är en viktig fråga som Stefan Hansson tar upp i sin interpellation. En grundläggande och en nästan krisartad situation som interpellationen berör är det faktum att andelen ungdomar som går på yrkesgymnasium har minskat radikalt, från tidigare ungefär 33 procent till 22 – 23 procent i dag. Det beror naturligtvis på regeringens politik att man stoppar möjligheterna för ungdomar som går de här linjerna att få behörighet till högskolan. Det säger rektorer och lärare är orsaken till att vi har fått de dramatiska siffrorna. Ungdomarna vill självklart inte hamna i en återvändsgränd. De vill kunna välja någonting annat också, de vill kunna få en andra chans. Det har varit regeringens politik att minska bland annat möjligheten till en andra chans, alltså möjligheter till andra vägar. Det är olyckligt, och det här är ett exempel på det.

Ett annat fenomen är att vi har en gemensam utbildningsregion i Stockholms län. Just när det gäller yrkesgymnasierna är utbildningarna ofta kostsamma. De kostar betydligt mer än de teoretiska utbildningarna. Det är orsaken till att kommunerna, kanske särskilt i Stockholms län, tvekar att fortsätta att driva verksamheten eller satsa på någonting nytt med tanke på den stora osäkerheten kring den negativa effekt som regeringens politik på det här området har inneburit.

Det är alltså flera faktorer som samverkar. Det är inte bara ungdomar som väljer bort yrkesutbildningarna, utan det är svårigheten för Stockholms län, som ändå får ses som en region i utbildningsfrågorna på gymnasiesidan, att våga satsa på utbildningar

som kostar relativt sett mer än många andra utbildningar och osäkerheten med att kunna fylla platserna. Det här borde samordnas på ett annat sätt än i dag, vilket i och för sig diskuteras inom KSL. Men det är klart att så länge vi har en regering som inte spelar i takt med detta är jag personligen mycket rädd för att det här kommer att fortsätta. Ungdomarna väljer bort de här utbildningarna fastän behovet av utbildad personal på de här områdena är stort. Det tycker jag är väldigt olyckligt.

Anförande nr 7

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Den här diskussionen om gemensam gymnasiregion förstår jag inte riktigt. Är det dyra utbildningar är det väl snarare en fördel att det finns mycket större upptagningsområden och flera ungdomar som skulle kunna välja den typen av utbildningar. Den argumentationen kring yrkesutbildningarna hänger inte ihop, Jan Valeskog. Jag tror att många är tveksamma till den investering det är att gå i ett yrkesgymnasium i dag. Jag tror inte att det handlar om att regeringen har gjort några förändringar. Det är ganska enkelt att göra en komplettering om man skulle vilja ha högskolekompetens. Här handlar det om andra saker.

För att anknyta till en diskussion som några på er sida har varit involverade i under den senaste veckan, friskolorna, kan det konstateras att i de industrigymnasier som finns och utbildningar som är intimt nära sammankopplade med företag är det fortfarande väldigt attraktivt att välja den typen av utbildningar. Jag tror att vi på ett mycket tydligare sätt måste visa på att de här gymnasieutbildningarna leder till nästintill garanterad anställning när man har klarat av utbildningen.

Det är bekymmersamt, precis som Socialdemokraterna här hävdar, om dörren är helt stängd om man i nästa steg skulle vilja komplettera. Det är inte korrekt. Man kan komplettera, och därmed kan man få en högskolebehörighet. Det är viktigt att vi talar sanning i de här frågorna och att man beskriver det så att det inte är en stängd dörr. Det är inte korrekt att den är stängd. Om man argumenterar såsom Socialdemokraterna gör riskerar man att ungdomarna väljer bort den här typen av utbildningar av fel skäl. Det tycker jag vore djupt olyckligt.

Till Stefan: Stockholmsmässan har tillsammans med Kistamässan diskuterat att ansöka om att få ett yrkes-SM 2016. Säger man ja till detta kommer Stockholms stad självklart att engagera sig i det väldigt mycket, för vi är en av delägarna i Stockholmsmässan. Där ska det inte råda något som helst tvivel. Men jag vill inte vänta till 2016; jag tycker att det är viktigt att vi jobbar med de här frågorna här och nu.

Anförande nr 8

J a n V a l e s k o g (S): Den sanning vi alla känner till, det kan ni inte förneka fakta, är det faktum att andelen sökande till yrkesgymnasium har minskat från 33 procent till 22–23 procent. Det är otroligt dramatiska siffror. Orsaken till detta, åtminstone enligt de lärare och skolledare jag har träffat, är just att eleverna har uppfattat själva att man hamnar i en återvändsgränd. Man får naturligtvis som Ulla säga att det inte är definitivt, men skillnaden mot det tidigare är påtaglig. De signaler som inte minst utbildningsministern ständigt sänder i sin skolpolitiska argumentation om att det är A- lag och B-lag och att alla inte vill plugga och inte kan förstå teori och annat, hela det synsättet, bidrar ännu mer till de förhållanden vi har.

Att jag tog upp det här med gymnasierregion beror helt enkelt på att vi har en gymnasierregion i dag. Det säger sig självt att yrkesgymnasiernas utbildningar rent generellt är betydligt dyrare än de teoretiska utbildningarna. Det vill till att en kommun startar en utbildning eller fortsätter att driva en om det är brist på elever, vilket naturligtvis de här dramatiska siffrorna visar. Antalet elever minskar totalt men även andelen, som jag beskrev. Det är klart att man då drar åt sig öronen. Det är större risk helt enkelt för en kommun att fortsätta eller starta nytt yrkesgymnasium om skolan dessutom har teoretiska linjer. Det är klart att det sambandet finns. Hur stort det är vet jag inte, men jag är rädd att om vi fortsätter med det här kommer vi att få se ännu större minskning.

Man måste ta ett ansvar för att försöka samordna detta mellan kommunerna på ett bättre sätt. Jag säger inte att det är olösligt, men det är definitivt i farozonen med tanke på hur det fungerar i dag, om vi inte får en bättre samordning och kan få bättre siffror genom att få fler ungdomar att välja ett yrke i gymnasiet. Som sagt behövs den arbetskraften i ganska stor omfattning.

Anförande nr 9

S t e f a n H a n s s o n (S): Ulla svarade inte på min fråga om ändrad attityd hos Socialdemokraterna. Det är lite intressant hur en sådan här fråga blommar ut och kommer att beröra så mycket annat än själva engagemanget i yrkes-SM, och det får man ju tacka för.

Jag saknar själv högskolebehörighet. Jag gick tvåårig fordonsteknisk linje på Enskede Gårds gymnasium. Jag jobbar som bilmekaniker men kom senare i livet på att jag kanske skulle komplettera min utbildning för att få högskolebehörighet, eventuellt. Man vet inte vart livet tar vägen. Jag hade inte en minuts matematik i gymnasiet. Jag hade ett läsår engelska, ett läsår svenska. Viljan till att komplettera detta till högskolebehörighet när man har vuxit upp, blivit äldre skaffat familj och skaffat jobb ökar med åren. Nu har jag tur som har det jobb som jag har, för jag är väldigt nöjd med det. Men alla har inte turen att få det de vill jobba med.

Med den passningen tycker jag absolut att det är jättebra med den inställning ni har från er sida. Vill Stockholmsmässan ansöka om att arrangera yrkes-SM tycker jag att staden ska vara engagerad och ta på sig ledartröjan.

Anförande nr 10

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag vill bara berätta att i senaste T 2:an konstaterade vi att just kompletteringsutbildningar var det många som var intresserade av, och därför avsatte vi mer pengar till detta. Det finns en flexibilitet från stadens sida för att tillgodose de behov som Stefan pratade om.

Låt oss tillsammans jobba för att se till att statusen för yrkesutbildningarna på gymnasiet höjs, oavsett vad utbildningsministern säger i denna del.

*§ 3 Interpellation om närpolisens arbete med cityvåld och ungdomsbrottslighet
(nr 2012:41)*

Anförande nr 11

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 12

J a n V a l e s k o g (S): Jag får tacka för svaret och för att borgarrådet i svaret uttryckligen säger att han anser att de här frågorna om närpolisens arbete med ungdomsbrottslighet är av stor betydelse. Jag inser att borgarrådet inte är helt uppdaterad när det gäller problemen i innerstaden och citypolisens möjligheter att arbeta med ungdomsbrottsligheten i innerstadsstadsdelarna. Sedan min tid som ordförande för Norrmalms stadsdelsnämnd då vi bland annat startade lokala brottsförebyggande rådet har jag av och till haft kontakt med citypolisen. Ofta när jag träffar innerstadsskolor kommer det upp frågor om ungdomar som hamnat snett av olika skäl och där socialtjänsten med flera behöva engageras för att möta problemen.

Jag håller med borgarrådet som i sitt svar säger att sociala insatsgrupper är någonting positivt i stadsdelarna där socialtjänsten och polisen samverkar för att hjälpa utsatta ungdomar. Det verkar fungera bättre i våra förortsområden än i Stockholms innerstad. Det är egentligen det som min interpellation handlar om.

Det finns hela 1 200 poliser som arbetar i innerstaden och i city. Även om de är många till antalet finns det dess värre mycket mindre tid inom den nya organisationen för att arbeta med ungdomar och samverka med skolorna. Man hinner helt enkelt inte. Tjänstgöring på helger och andra stora evenemang, som krävs av de flesta poliser, gör att frågor om ungdomsbrottslighet och kontakt med skolorna inte hinns med i innerstaden och inte prioriteras på samma sätt som i andra delar av staden. Även om problembilden för ungdomsbrottsligheten är lite annorlunda i innerstaden finns det betydande problem med alkohol, knark och därmed sammankopplade stöldar och annan brottslighet. Det finns en hel del av den varan.

Varje skola ska ju ha en kontaktpolis, vilket man har på papperet. Problemet är att alltmer sällan, särskilt i innerstaden, får skolan besök av polisen. Poliserna har väldigt lite tid för att göra de här viktiga kontaktbesöken. I stället blir de ofta ålagda att utföra andra arbetsuppgifter, inte minst på helgerna. På skolorna är man glad över de här kontakterna men tycker att det är alltför sällan.

Såvitt jag vet har man inte heller några sociala insatsgrupper i innerstaden. Här har uppenbarligen polisen och socialtjänsten olika uppfattningar om det behövs i innerstadens stadsdelar. Polisen tycker att det är någonting viktigt, medan socialtjänsten uppenbarligen inte har riktigt samma uppfattning. Detta trots att många ungdomar, även från välbeställda områden, verkar i en kriminell tillvaro eller sysslar med droger.

Jag kan dess värre konstatera att samverkan mellan socialtjänst, skola och polis generellt sett fungerar mycket sämre sedan vi centraliserade skolan till en stor ganska byråkratisk utbildningsförvaltning. Denna försämring i många skolor, även utanför Stockholms innerstad, har jag ofta beskrivit. Vi kan inte inom den kommunala

kompetensen styra upp polisens organisation. Ändå är det lokalpolitiker som sitter i bland annat Polisstyrelsen och samverkar som sagt i de brottsförebyggande råden. På det viset kan vi även påverka organisationen indirekt via våra förtroendevalda.

Om det är så som det beskrivs från citypolisen, innerstadsskolor och i interpellationen, vad gör vi åt det? Hur tycker borgarrådet att vi ska agera gentemot polisen så att de också lokalt får möjlighet att hålla kontakt med utsatta ungdomar och utreda fallen lokalt? Hur ska polisen i innerstaden kunna få en bättre kontakt med skolorna så att vi får ett system som gör att kontakterna i innerstaden fungerar bättre? Sista frågan: Hur ska vi göra för att skolorna ska förankras bättre lokalt i våra stadsdelar och att den samverkan med socialtjänst och polis som jag hävdar var bättre förr kan förbättras den i innerstaden?

Anförande nr 13

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, kommunfullmäktige! I interpellationen påpekas mycket av det som är brister i skolan. Jag tycker att det är jätteviktigt att polisen syns mycket mer i skolan. Lite hånfullt säger man så här ibland: Polisen ska ut och jaga tjuvar, banditer och missbrukare. De ska inte leka ute på skolgårdarna. Men det är just det som behövs.

Skolbarnen och ungdomarna måste bli vana vid att möta polisen i olika situationer, träffa poliser och våga närma sig dem, prata med polisen och få ett naturligt förhållande till polisen. Det är därför som kontakterna med polisen är så viktiga. Då kommer färre i farozonen naturligt, och ungdomsbrottsligheten minskar. Det är jättebra. Det är du, Sten, som håller i penningpåsen. Vi gick ju 3 miljarder plus i staden, så att du kanske skulle kunna skala av några kronor till den här verksamheten, för den är jätteviktig. Jag tror inte att ens du skulle vilja missgynna de här verksamheterna utan förstår vikten av det här. Det handlar om att förebygga kriminalitet men också om att få tips och annat om verksamheter och få lite kontroll på det som händer ute i det lokala samhället.

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Tack, Jag Valeskog, för interpellationen och tack till Jackie Nylander för inlägget! Låt oss börja med kontakten mellan skolan och polisen. Jag delar fullt uppfattningen att detta är viktigt. Jag kan inte riktigt se att det skulle behövas att vi lägger ut det här ute på stadsdelarna igen, jag tror inte på den vägen. Det här bör varje skola kunna hantera och se till att få ordning på, naturligtvis med hjälp av staden och polisen. Det är otroligt viktigt. Man har själv som förälder kunnat se vilket intryck ungdomarna tar av att få möta poliser som kommer ut i skolan och pratar. Man lyssnar på ett helt annat sätt än man lyssnar på många andra.

Det andra är att det är viktigt med samverkan med sociala insatsgrupper. Vi har tagit initiativ till fältassistenter i tunnelbanan som alltså inte stadsdelsknutna utan knutna till tunnelbananätet i sitt arbete. Alla dessa måste samverka med polisen. Det är oerhört viktigt. När det handlar om ungdomar är det till syvende och sist ändå sociala insatser som är svaret på ungdomsproblemen. Sedan behöver vi poliser i den akuta situationen och för övervakning, men sedan är det just det sociala arbetet som är viktigt.

Vi har ändå en bättre situation än vad det var för några år sedan. Antalet poliser har ökat. Justitieminister Beatrice Ask har infriat vallöftet att vi ska ha i landet minst 20 000 poliser. Jag tror att det nu till och med är 20 500. Det har inte minst för Stockholms del betytt att vi har polistjänsterna besatta. Det gör att vi har en bra grund för att kunna ha ett bra polisarbete i alla stadsdelar.

Visst kan fokus ibland tappas bort. Men som vi alla som är verksamma här vet finns det i city och i stora delar av innerstaden områden där vi har stora ungdomsproblem. Ungdomarna kommer från city, innerstaden och från andra delar, ja, från hela länet. Ibland kan det vara nog så tungt arbete. Här har vi en dialog mellan innerstadsstadsdelarnas politiker om detta och tittar på hur man dimensionerar de sociala resurserna. Om vi tänker på Norrmalms stadsdelsnämnd till exempel och tittar strikt på just den stadsdelen kan det vara en dimensionering, men det kan finnas ungdomar där som kommer från andra stadsdelar som Norrmalm kan behöva arbeta med.

Det här är en fråga man får ha under luppen hela tiden. Därför tror jag mer och mer på den typen av arbete som vi initierade när det gäller fältassistenter i tunnelbanan och att man arbetar stadsdelsövergripande.

Anförande nr 15

J a n V a l e s k o g (S): Jag vill först kommentera det här med samverkan, eftersom jag själv har varit synnerligen inblandad i detta. Det var en väldig skillnad när man rent organisatoriskt – skolorna, socialtjänsten och polisen – satt nära varandra ute i stadsdelarna. När det var problem med familjer och enskilda individer fungerade det mycket bättre. Det är ett stort problem, inte bara i innerstaden utan i hela staden, att det i många fall fungerar dåligt i dag. Vi har i utbildningsförvaltningen och andra sammanhang flera uppdrag att se till att det här ska förbättras. Jag vet att majoriteten inte ser det här som ett problem. Men jag kan säga att under den tid jag har suttit i utbildningsnämnden har det inte blivit så mycket bättre, och skillnaden är stor.

Min interpellation berör det specifika med innerstaden när det gäller att det inte finns sociala insatsgrupper. På Kungsholmen, Norrmalm och i city är det inte samma poliser i skolan som utreder brotten eller det som har inträffat med ungdomar. Polisens organisation är inte vår sak förvisso, men det är i alla fall en problematik som lyfts fram ganska ofta. Det fungerar inte särskilt bra i den här delen av staden. Där hoppas jag över huvud taget att borgarrådet och de politiker som sitter i Polisstyrelsen uppmärksammar, bevakar, följer detta och bidrar till att råda bot på den bristfälliga kopplingen till stadsdelarnas arbete, även om det naturligtvis är bra med fältassistenternas arbete. Vi vet att dessa under många år har jobbat i nära samverkan med polisen. Men det är ändå betydande brister som polisen signalerar i innerstaden, city, Kungsholmen. Det här måste vi ta på allvar, precis som när det gäller andra delar av staden.

Anförande nr 16

K a r i n R å g s j ö (V): För några år sedan motionerade jag om en fältstation på Sergels torg, för jag tyckte att det såg så illa ut där. När jag går där, låt oss säga från 18.00 till 23.00, undrar jag: Var är polisen? Var är socialarbetarna? Var är de uppsökande arbetarna? Den platsen är fortfarande inte någon lämplig plats för

ungdomar som faktiskt far ganska illa. Det är ungdomar som kanske inte går i skolan varje dag, utan de hänger ganska löst.

Jag vill skicka med dig, Sten, att där borde man kanske göra lite större insatser. Där far ungdomar väldigt illa, de är väldigt ensamma. De enda som finns på Sergels torg och är någorlunda vuxna är de från Fryshuset, Lugna Gatan. Det spelar ingen roll vid vilken tid på kvällen man är på Sergels torg ser man ingen, i alla fall inte jag, polis som agerar och pratar med ungdomar eller fältarbetare anställd av staden. Jag skulle vilja se en ändring där.

Anförande nr 17

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Sergels torg är en välkänd plats med mycket problem, och kan det finnas anledning att hålla den under luppen. Det tar jag gärna med mig, Karin Rågsjö.

Jag tror att vi kan vara oense om medlen och hur mycket som bör satsas, men jag tror att vi är ense om problembeskrivningen, och det tycker jag är bra. Jag vill understryka att när staden remissvarade angående polisens nya organisation tyckte vi att det är bra att polisen nu blir en myndighet, för det blir en tydligare styrning. Vi har haft en väldigt bra dialog med länspolismästarna Carin Götblad under många år och nu Mats Löfving. Men jag tror att polisen behöver en tydligare organisation nationellt för att få en effektivare resursfördelning. Den ska ha en lokal förankring så att resurserna används ordentligt och att man på det sättet får en tydlighet. I de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö finns naturligtvis storstadsanknutna problem som man behöver beakta och jobba ännu mer med och dela erfarenheter av hur man arbetar. Det sker en samverkan mellan polisen, kommunerna och skolan. Det är en självklarhet och måste vara det, och det arbetet ska fortsätta.

§ 4 Interpellation om den eventuella avvecklingen av campingstugorna vid Drevvikens strand, Hökarängsbadet (nr 2012:43)

Anförande nr 18

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Frågan gäller ett väldigt speciellt område i Stockholm, de sista kvarvarande stugområdena från 40-talet då man medgav möjligheten för medborgare att öppna så kallade campingstugor. På den tiden kallades de masonittält. Det låter kanske inte så trevligt, men det var en fantastisk sak för dåtidens medborgare. Man fick möjlighet att arrendera en markplätt från Stockholms kommun, och där fick man resa en enkel konstruktion för att kunna ha ett sommarviste.

De här växte upp runt Stockholm, och det finns några kvar. Det är ett område som ligger vid Drevvikens strand, ett annat vid Råösjön ute i Täby. I båda fallen har dessa minskat i storlek, och nu är det bara det vid Drevvikens strand kvar. Med åren har områdena utvecklats och blivit mer av stugområden. I dag kan man säga att kring campingstugorna vid Drevvikens strand har det vuxit fram ett sommarstugeområde som är väldigt annorlunda. Stugägarna delar gemensamt på faciliteterna runt omkring stugorna såsom dansbana, vissa toalettsystem, vattenanläggning, även grillar och barnpassning. Allt det här har vuxit fram, och det har blivit en otroligt trevlig miljö. Man har gemensamma trädgårdar. Det går stigar genom området som är öppna för allmänheten. Det är en mycket trevlig form som har fått överleva genom åren.

Det är lite speciellt med det här området. Marken ägs av kommunen, och man ställde på de här stugorna på den marken. Stugorna ägs, helt korrekt enligt Sten Nordins svar, av arrendatorerna själva. De räknas som lösöre, kan man säga. Marken är stadens.

I dag finns det ett fyrtiotal stugor i området. De har en kulturhistorisk betydelse för Stockholm men också är av stor betydelse för stugägarna själva som har investerat sina pengar i stugorna, köpt dem på den öppna marknaden, handlat precis som när det gäller sportstugor eller fritidsstugor i allmänhet. Sådana affärer genomfördes alldeles nyligen för resten i tron att man har möjlighet att ha kvar tomten.

Då påbörjar staden en planering utifrån att någon har begärt en markanvisning; denna någon är Småa. Väldigt okänsligt bestämmer sig staden för att exploatera området. På området tänker man uppföra ett tiotal villor i stället för de här 40 stugor som finns där i dag. Man inrättar att antal villatomter på en plats som i dag är väldigt trafikstörd, vill jag tillägga, med Nynäsvägen som går utanför. Man har enligt de arrendeavtal som finns inte tänkt att upprätta någon ersättning till stugägarna.

Det här har utlöst en stor förvirring och en stor diskussion i området. Naturligtvis är en mängd människor helt förtvivlade. De har insett att deras fastigheter i praktiken exproprieras. Jag är väl medveten om att benämningen exproprierar inte går att använda eftersom markägaren är Stockholms stad. Men de facto är det exakt samma effekt som vid en expropriering. Staden säger upp markavtalet och använder marken

för någonting annat, och stugägarna får riva sina hus och försvinna därifrån. Men det här är en expropriering utan ersättning.

Jag kan inte för mitt liv begripa hur Moderaterna kan göra på det här sättet, hur man ens närmar sig privat ägande med en så brysk kommunal hand som man gör i det här fallet. Jag ser i svaret att Sten Nordin vidhåller att han tänker fortsätta på det här sättet. Att erbjuda hjälp med bortforsling av stugan och sådant är inte alls något jag är ute efter, utan jag vill naturligtvis att vi ska kunna ha kvar det här mycket unika området vid Drevvikens strand. Hellre 40 stugägare som lever lyckligt, och att vi har möjlighet att besöka dem, än 10 villaägare som sluter området, privatiserar området och som tvingar stugägarna att flytta.

Det har dessutom kommit förslag från stugägarna att man i stället skulle exploatera den tomt som ligger nere vid Drevvikens strand en bit lite längre ned mot gränsen till Sköndal, vilket jag anser vara en mycket bättre placering. Jag vill höra om Sten Nordin är uppdaterad i det ärendet och om det finns någon information att få om det. Det skulle kunna vara en ersättning som åtminstone var fullgod för Småa som alternativ plats för dessa tio villor.

Anförande nr 20

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag kan inte låta bli att gå upp i den här frågan, och det beror på att min dotter har en stuga där – jag blir jävig i frågan. Så sent som för sex år sedan hjälpte jag min dotters granne där som fick hyra mark i det här området. Hon hade köpt en ihopmonteringsbar friggebod, och då frågade min dotter om jag kunde hjälpa till att resa den. Det gjorde jag, och det är inte mer än sex år sedan. De här människorna fick den här markanvisningen med löftet att få hyra marken. Jag är lite förvånad över hur styvmoderligt de här frågorna har skötts.

Anförande nr 21

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag kommer att förhålla mig rent principiellt i det här ärendet, eftersom exploateringsfrågorna ligger under finansroteln. Det dagliga arbetet i exploateringsnämnden leds av Joakim Larsson, som också kommer att komma upp här för att kommentera det aktuella läget i det enskilda fall som Tomas Rudin tar upp i interpellationen. Tyvärr kommer den växande staden ibland i konflikt med andra intressen. Det gör det ju ständigt, och det vet Tomas Rudin väldigt väl om som sitter i stadsbyggnadsnämnden och har att där hantera frågor om detta. Staden har alltid att göra en avvägning mellan värdet av den verksamhet som finns i dag och de nya bostäderna och behovet av nya bostäder.

Det är inte min hållning och inte Moderaternas eller Alliansens hållning att vi ska uppträda bryskt mot någon. Däremot är det klart att alla avtal som är ingångna med de regelverk som gäller har en gång tecknats med något slags verklighet som bas, införstått av båda parter. Jag kan mycket väl förstå att man har kommit att se det här på det sätt som Tomas Rudin beskriver i sitt inlägg. Likväl är det inte att jämföra med ett vanligt fritidshusområde eller koloniområden, som ju är en annan sak som ibland diskuteras.

Generellt sett är vi angelägna om att den täta promenadstaden blandas med områden för friluft och rekreation av olika slag och som gärna upplevs som öppna av alla

invånare i Stockholm, där marken är en stor bristvara. Skulle staden ge någon ersättning, som ju är en fråga som hanteras av exploateringsnämnden, måste man göra det inom gällande regelverk. Det är frågor som rör kommunallagen. Vad kan vi i så fall ge för ersättning eller hitta för andra möjligheter? Det arbetar man med. Man har naturligtvis min välsignelse för att hitta lösningar och göra det så att parterna kan komma ur den här situationen och att båda sidor är mer nöjda.

Vi måste ändå klara av bostadsbyggandet. Jag är inte generellt sett negativ till att vi bygger till exempel villor i områden där det finns brist på blandade boendeformer. Sedan är inte villor det främsta som staden bygger. Men jag tror att det råder en rätt bred enighet om att det måste finnas en del småhus i vårt bostadsbyggande.

Anförande nr 22

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Tomas Rudin kanske känner till det här ärendet ganska väl eftersom han har engagerat sig i ärendet, och då förvånar mig vissa uppgifter som han kommer med här. För det första har det aldrig mig veterligen varit tal om ett tiotal villor i området. Det har varit fråga om fler. Det finns tillstånd för dessa stugor som finns på den upplåtna platsen. Det här innebär inte att staden bara bryskt bestämmer sig för att skövla över dessa och ser till att de ersätts med bostäder. Här har man haft ett ganska ingående samarbete med varje enskild stuginnehavare. Man har försökt lösa inte bara bortforsling och sådant, utan vi har försökt från exploateringsnämndens och exploateringskontorets sida se hur vi ska kunna hitta nya placeringar. Man har hittat lösningar för ungefär hälften av de stugägare som finns i området, så ungefär hälften är kvar. Den diskussionen pågår fortfarande. Man tittar på ärendet på exploateringskontoret.

Även om staden har en annan inställning rent juridiskt gentemot den här typen av arrendatorer än om det hade varit kolonilotter där vi alltid ser till att hitta en ny placering och ny mark är det förhållande vi har avtalsmässigt med de här parterna annorlunda. När staden växer försöker vi alltid se till att hitta lösningar för dem som så att säga drabbas av att vi behöver utveckla områden till någonting annat.

Vi behöver bostäder, Tomas Rudin. Vi behöver bostäder även i det här området, och det område som du talar om som alternativ kanske är ett alldeles utmärkt ställe att bygga bostäder på, vilket det, och det vet du också, undersöks möjligheter till. Även det här området behövs. Det är inte fråga om tio villor, Tomas Rudin. Det här är en del av bostadsutvecklingen i södra delarna av Stockholm som är en del av den framtida promenadstaden.

Anförande nr 23

Borgarrådet R u d i n (S): Tomten som här avses bedömer jag inte rymmer mer än tio villor. De villor som det har pratats om i det här området är planerade även på bergkammen. Jag menar att du aldrig kommer att kunna sälja en villa uppe på bergkammen. Det är ett av de mest trafikstörda lägena i hela staden. Det enda du kan göra är att få till tio villatomter som ligger vid vattnet. De ligger alltså i dag i en miljö som är öppen för allmänheten. Där finns dansbana, där firas det midsommar, det ordnas grillfester på kvällarna. Området lever och frodas precis invid Hökarängsbadet. Där kommer villatomterna att ligga. Boende i området har visat att det är en olämplig placering och en privatisering av mark. En enig stadsdelsnämnd har avvisat detta, inklusive lokala moderater som sagt att det här är direkt olämpligt.

Ordet expropriering används lokalt av alla som har talat om ärendet. Det enda sanna och enkla är att ni, Sten och Joakim, som i andra sammanhang värnar om det privata ägandet, gjort att värdet på stugorna blev noll i samma stund som ni kom med era planer på att resa tio villor på den här marken – eller kanske några till om Joakim lyckas stoppa upp några bullerskadade villor uppe på bergkammen. De 40 stugägarna tappade hela sitt sparkapital och allting som fanns inärvt i området därför att det kom en exploatör som vill exploatera området, och staden startade denna planering.

Min fråga till er båda är: Är det andra i staden som riskerar samma behandling som i dag har arrenden på olika ställen? Det kan gälla kolonitomter, det kan gälla vissa industriområden och till och med villor med arrendeavtal. Bryskt från den ena dagen till den andra gör ni plötsligt om användningen utan att i förväg diskutera kompensation till dem som finns i området. Min erfarenhet är att när vi gör stora exploateringar förbereder vi först marken, som vi gör till exempel i Slakthusområdet där man i noggrann ordning besiktigar området för att se hur många som måste flyttas och hur vi gör det på bästa möjliga sätt, eller som vi gjorde i fallet Fredells vid Hammarby Sjöstad där andra hänsyn har tagits när man exploaterar staden och skapar bostadsområden, som Sten säger. I det här fallet har ni inte gjort det. Det ni gör är att ni i efterhand börjar diskutera bortforsling av stugor och hitta alternativ. Det menar jag är en väldigt brysk hantering.

Småa har gett uttryck för att de mycket väl kan tänka sig att exploatera någon annan yta där ute. Det är inte alls så att det här området är betjänt av ytterligare villor. Det befinner sig mitt i ett villaområde. I Sköndals villaområde skulle det helst behövas fler hyresrätter, men det går inte bygga sådana i området, för det är helt bullerstört.

Anförande nr 24

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det kommer nog att bli mer än dessa tio villor, som Tomas Rudin får ta ställning till i stadsbyggnadsnämnden, såvitt jag är rätt underrättad.

Vi står inför en situation där vi måste ha ett högt tempo i bostadsbyggandet. Det är grunden, och det måste alla partier i den här salen orka med.

Som jag sade inledningsvis ska vi självklart i varje fall pröva hur enskilda som påverkas kan få det så bra som möjligt. Men vi kan inte glömma bort att man ingår ett avtal under vissa förutsättningar. Staden hyr ut årsvis sin mark, och på det får man sätta upp ett hus som är lösöre i lagens mening. Detta gör staden därför att den här marken kanske en dag kommer att användas till någonting annat. Under den här tiden, och det har varit åtskilliga år, har den här marken varit öppen för de här stugorna.

Jag kan ha den djupaste respekt för alla fallen. Omgivningen påverkas av dem som bor eller verkar där. Så är det. Det är en ständig jämkning vi måste arbeta med i exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, men jag tror inte att man kan välja ut enskilda fall och ändra hela grundsystemet för hur vi arbetar och ser på de avtal som ligger. Vi uppträder inte bryskt, vi uppträder i enlighet med avtal som alla är medvetna om. Om man därutöver kan komma med saker som gör den här situationen lättare är ingen gladare än jag, men det måste ske inom ramen för kommunallagen.

Anförande nr 25

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Ibland blir jag lite fundersam om ordning och reda skulle råda i den här staden om Tomas Rudin fick mer att säga till om. Det är viktigt att staden ser över vad det är för typ av avtal vi har i olika sammanhang. Oavsett avtalsform, oavsett vad vi har för bindning till varandra, är det viktigt att alltid visa stor hänsyn och se hur man kan lösa problemen om man kommer i en situation där det är konflikt och någon till exempel får en nybyggnation runt hörnet som påverkar en. Men man måste ändå se till att följa de regler som finns.

Det är annorlunda i de regelverk som gäller för campingstugor, en gång kallades det för tälttillstånd, för man menade att de här stugorna skulle monteras ned varje höst. Därtill har det hänt saker, och staden har inte följt upp det under många år. Det kan man konstatera. Det har tillkommit tvättplatser, uteplatser, man har gjort staket runt, man har fått väldigt trevliga omgivningar kring sin campingstuga. Det är bra, staden har inte haft några direkta synpunkter på det, men någonstans har det inte reglerats i avtalen.

När staden sedan växer och vi ser att det är möjligt att bygga i det här området och få bostäder, villor, radhus eller annat som Tomas Rudin inte vill ha, är det andra som vill ha det. Staden växer och behöver bygga bostäder, och då måste vi titta på vad det är för avtal vi har. Hur kan vi se till att de enskilda campingstugeägarna får möjlighet att få någon form av ersättningsplacering och lösa det? Det har man gjort i hälften av fallen i dagsläget.

Men det är viktigt att låta staden växa. När man inte kan ifrågasätta någonting, vad är det Socialdemokraterna alltid talar om i talarstolen? Ja, att vi ska äga allting, vi ska inte sälja någonting över huvud taget, för då tappar vi rådigheten. Det säger Tomas Rudin ofta. Vi tappar rådigheten. Vad är det för rådighet du talar om när du inte kan låta staden växa? Om staden inte kan växa i det här området med bostäder som är oerhört efterfrågade undrar jag om vi över huvud taget ska kunna utveckla staden. Tomas Rudin är alltid emot när den här typen av byggnation är tilltänkt i vissa områden i söderort. Jag undrar varför.

Anförande nr 26

Borgarrådet R u d i n (S): Vi är för byggnationen nere vid Drevvikens strand. Det är bara att kolla. Det är inte fråga om att vi är emot hela exploateringen. I anslutning till det område som vi pratar om ska det byggas 500 lägenheter som kommer att ligga på den tomt som Plantagen håller till i dag, och det är vi för. Men nu pratar vi om den här enskildheten. Där anser jag att ni går fram bryskt. Ni har slagit sönder enskilda personers besparingar. Stugor som var värderade på marknaden till 100 000 – 200 000 kronor är i dag inte värda någonting som en effekt av er politik. Det är att likna vid exproprieringen utan ersättning, menar jag. Ni går emot era lokala moderater. Hela alliansen har avvisat detta och säger att det är en olämplig plats. Alla remissinstanser lokalt säger att det är en olämplig plats.

Det är dumt därför att man stänger igen, man privatiserar ett område som i dag används av allmänheten. Man kan promenera där. Promenadstaden, säger ni i andra sammanhang. Det här blir ingen promenadstad, det här blir privatstad. Här ska de

privata bo, nere vid Drevvikens strand, titta ut över området från egen villatomt. Privatstaden, inte promenadstaden!

Jag ifrågasätter varför 40 stugägare i dag ska bli av med sina som du själv beskriver, Joakim, vackra vyer och vackra områden därför att staden ska få in ett tiotal villor. Jag kan säga 20 villor om du vill, men jag betvivlar att man kommer att bygga på tomterna där. Det är bryskt och onödigt, särskilt eftersom det finns andra områden i detta stora område där de här villorna skulle kunna ligga.

Jag ser åtminstone fyra olika platser där de här villorna skulle ligga bättre, och då skulle vi kunna ha kvar den kulturhistoriska miljön. Koloniområdet skulle kunna blomstra och utvecklas. Vi skulle fortsätta att fira midsommar på dansbanan nere, vi skulle kunna skicka våra barn till Hökarängsbadet och låta dem få grilla i området. Vindsurfing kan fortsätta med utlåningsbara vindsurfingbrädor, som föreningar där har tillgång till. Allt det här slår ni sönder, för privatstaden är viktigare för er än att det finns kollektiva miljöer där människor kan utveckla fritidsintressen. Så tror jag att ni moderater tänker.

Ni gillar helt enkelt inte att det finns en förening som har skaffat sig rådighet över en del av stadens mark. Där har man genom åren skaffat sig en kultur som dessutom är trevlig och utvecklingsbar och som jag bejakar. Jag är mycket angelägen om att vi bygger bostäder, men vi ska bygga bostäder i bra miljöer, och vi ska bygga också så att vi har tillgång till miljöer där människor kan vistas i öppna vackra landskap och där promenadstaden får utvecklas vidare runt ett bad som Hökarängsbadet. Då kan man inte privatisera med villatomter, häckar och annat som kommer att göra området otillgängligt och riva dansbanor och annat trevligt i området. Lyssna till era lokala alliansvänner i stället och avvisa det här ärendet. Hitta annan mark för Småa!

Anförande nr 27

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige, Sten och Joakim! Jag tycker att ni är rätt fyrkantiga i den här frågan. Nu hör jag också på Tomas att det håller på att gå någon sorts maktprestige i detta, och det tycker jag är synd. Jag kan inte förstå att detta lilla område skulle bli så livsviktigt för bostadsbyggandet i söderort. Det måste ju finnas mer mark att bygga på.

Jag är inte känd för att vara någon trädkramare som hoppar upp och börjar krama vissa saker. Jag tycker att jag har vissa saker rätt klart för mig. Men jag tycker att ni börjar låta lite fyrkantiga: Det här är mark som de här människorna har fått låna eller hyra under viss kort tid, och man ska inte tro att man kan få ha det så i all framtid. Staden behöver marken nu, och nu slår vi undan det här – punkt slut! Det låter ungefär så. Det är fyrkantigt, och det är maktspråk. Det är det jag hör. Det är tråkigt, och jag tror att ni förlorar på det.

När vi nu har en hel stadsdel som också är emot detta tycker jag att ni ska ta det lite lugnt, grabbar. Dra i handbromsen, sätt er ned, ta en hink över huvudet och räkna till tio! Ta det lugnt – tänk på det!

Anförande nr 28

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jackie Nylander säger i sitt inlägg att vi ska ta det lugnt. Jag kan bara erinra om att samrådsprocessen var avslutad 2010,

om jag minns rätt. Vi tar det alltså ganska lugnt i det här ärendet för att se till att det blir så bra som möjligt och att man försöker lösa det hela för de enskilda campings-tugeägarna, som detta är avtalat med.

Men det är fortsättningsvis lite brist på kunskap i ärendet även från Tomas Rudins sida. Först och främst talar du om tio eller tjugo villor, men det är fortfarande inte det som det handlar om. Det handlar också om att tillgängliggöra området. Området är inte tillgängliggjort för alla som bor i Stockholm i dag. Det låter på dig som att hela området i dag är ett tillgängligt område som man har möjlighet att vandra runt i på precis det sätt som du beskriver. Men ett bostadsområde av det slag som man har skisserat och som har diskuterats under samrådsprocessen handlar inte om att privatisera skogen eller att se till att man inte har möjlighet att bevista området. Det handlar tvärtom om att uppnå det som vi översiktsplanen diskuterar – hur man ska få möjlighet till promenadstaden och till att tillgängliggöra hela området och hela Stockholm, för övrigt. Detta är en del av det. Denna typ av bebyggelse behöver man också hitta plats för, Tomas Rudin. Det är inte bara hyresrätter, lägenheter och annat alla gånger. Det är också småhusbebyggelse och radhusbebyggelse.

Men ärendet är inte färdigt. Jag skulle gärna se att man diskuterade hur man har möjlighet att få ännu fler bostäder i söderort och i denna typ av bra lägen. Det är självklart. Men där är vi inte ännu. I detta ärende kommer vi att få ett förslag någon gång under sensvåren, förhoppningsvis. Då lär vi diskutera saken även här i fullmäktige igen.

Jag är säker på att när detta är färdigt kommer området att ha tillgängliggjorts, Tomas Rudin, på ett betydligt bättre sätt än hur det har varit hittills.

Anförande nr 29

G u n n a r S a n d e l l (S): Förutom att jag sitter i fullmäktige är jag vice ordförande i stadsdelsnämnden i Farsta. Vi har diskuterat ärendet flera gånger, och vi har dessutom ett antal gånger besökt området. Jag vet inte riktigt vilken väg Joakim går in i området eller hur han försöker ta sig fram där, men jag har inte upplevt att det har varit något otillgängligt område på något sätt. Det är ett område som det är mycket lätt att gå runt i eftersom husen, eller vad man ska kalla dem för, eller tältstugorna som fanns från början har blivit mer fast byggda, och en del är lite mer lättroliga. I vilket fall som helst finns de där, och det är inte på något sätt några stora staket, några häckar eller någonting annat runt om. Så var det åtminstone inte när jag var där senast, för några veckor sedan. Det är möjligt att det har hänt någonting sedan dess; jag vet inte.

I vilket fall som helst tycker jag att det är ett märkligt sätt att argumentera i frågan. När ni vill ha ett antal villor – hur många är lite oklart, och det finns uppgifter om tio eller tjugo – på ett område som det är mycket svårt att bygga på kommer det att bli mycket dyra villor. Det är svårt att dra fram vägar, och det är svårt att dra fram vatten och avlopp. Inget av detta behövs i dag med den bebyggelse som finns för närvarande. Det innebär att detta kommer att bli ett område för en viss krets människor. Det må så vara, och det är bra att vi har en blandad bebyggelse i Stockholm totalt sett. Men jag förstår inte riktigt varför ni värnar just de här personerna på just det här stället. Det allra enklaste är att säga: Vi struntar i att bygga här. Vi bryr oss inte om att bygga på det här området, för det är ett dåligt område att bygga på. Det är bättre

att det som i dag finns där får finnas kvar och utvecklas. Det tycker jag vore ett sjyst beslut från Alliansens sida.

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Reva – Hur garantera stockholmarnas trygghet?*

Anförande nr 30

A b d o G o r i y a (S): Ordförande! I dag har ordföranden klarat att uttala mitt namn ypperligt!

Under de senaste månaderna har många stockholmare med invandrarbakgrund upplevt sig kränkta på grund av det så kallade Revaprojektet. Polisen frågade i tunnelbanan och på Arlanda enbart mörkhyade människor, boende i Stockholm, efter legitimation. Om man har glömt legitimationen förhörs man för att polisen ska förvissa sig om att man bor legalt i staden.

Det här medför starka känslor för människor som råkar ut för det. Min fråga till dig, Sten Nordin, som ytterst ansvarig i Stockholms stad är: Vad har du gjort för att skydda dina egna medborgare?

Anförande nr 31

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tackar Abdo Goriya för frågan. Polisen är inte finansborgarrådets ansvar. Men jag kan naturligtvis ha åsikter om hur polisen arbetar. Vi hade tidigare en diskussion om polisen versus ungdomsproblem och så vidare. Revaprojektet har upphört. Det var ett projekt som fick mycket kritik, och det har alltså upphört. Det arbete och den metod som du kritiserar har upphört.

Hur mycket detta har förekommit vet varken du eller jag. Men jag tror inte att det är gripet ur luften, för då hade inte debatten uppstått. Det är enkelt att säga: Det är djupt olämpligt att arbeta på detta sätt. Den åsikten framför jag både till polisen och till ansvariga politiker. Det är självklart. Det strider dessutom mot polisens egna regler att till exempel hejda en person bara beroende på att han eller hon har ett visst utseende eller en viss hudfärg och säga att denna person ska legitimera sig. Ett sådant samhälle vill ingen av oss ha.

Det är det första att säga. Med detta sagt är det också så att vi har en reglerad invandring i Sverige, som även ditt parti står bakom. I den delen måste polisen ha ett uppdrag att ingripa mot dem som uppehåller sig här illegalt. Det måste polisen arbeta med, och där har polisen ett uppdrag. Man får inte blanda ihop dessa två frågor, tycker jag. Detta uppdrag har polisen, och det måste vi som politiker från de partier – och jag tror att det är samtliga – som står bakom att vi har en reglerad invandring också stötta. Det är ett arbete som handlar om att man inte kan uppehålla sig illegalt i Sverige. Men som sagt får detta självklart inte ske på något sätt där man uppträder godtyckligt, kränkande eller på något annat sätt inför några av dem som befinner sig här i Stockholm. Jag vill gärna skydda alla som befinner sig här.

Anförande nr 32

A b d o G o r i y a (S): Det gläder mig att du säger att det är olämpligt. Men senast i förra veckan gällde det en grupp som hade haft semester i Turkiet. När de landade på Arlanda kallade polisen enbart en svart kvinna, som kände sig mycket kränkt. Hon gick in i ett rum, och där började man fråga henne bland annat: Vem har du varit med i Turkiet? Då blev hon jätteförbannad och sade: Vad har ni att göra med

vem jag har varit med och inte varit med? Hon var otroligt förbannad. Hennes dotter ringde till mig och berättade det här.

En annan sak, Sten: Jag blandar inte ihop detta. Vi lever i en demokrati där politikerna måste ta sitt ansvar. Även om polisen beter sig på ett olämpligt sätt är det politikernas ansvar att se till att de upphör med detta.

Anförande nr 33

Borgarrådet N o r d i n (M): Om någon hade ringt till mig och berättat om det fall du beskriver så hade jag blivit precis lika upprörd som du har blivit. Självfallet bör kvinnan anmäla det här så att det verkligen får provas. Jag kan inte uttala mig om det enskilda fallet, men som det beskrivs – att man har poliser som uppträder felaktigt gentemot regelverket och därmed också kränkande för någon enskild person – är det otroligt viktigt att polisen får åtgärda detta och att det blir anmält. Så här ska vi inte ha det.

Jag sade inte att du blandar ihop korten när det gäller att vi har en diskussion om Revaprojektet och att vi har en reglerad invandring. Däremot tycker jag att det i den allmänna debatten finns en del politiker som hukar i frågan om att vi har en reglerad invandring och att alla partier står bakom det.

Anförande nr 34

A b d o G o r i y a (S): Jag vet inte hur mycket du rör dig bland de människor som känner sig kränkta. Tyvärr är det absolut inte ett enskilt fall, utan det är många som antingen har varit med och upplevt detta personligen eller som har nära bekanta som har varit med om det.

Senast i dag på morgonen lyssnade jag på en författare som har romskt påbrå. Han påminde om hur det var under 30-talet. Enbart därför att man var rom eller jude råkade man ut för repressalier. Den känsla denna författare har i dag är att rasismen ökar i Europa men också här i Sverige. Därför är det oerhört viktigt att man är vaken och inte är tyst. Faran ligger hos den tysta majoriteten och inte hos högarna, som Martin Luther King uttryckte sig någon gång på 60-talet.

Anförande nr 35

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Vi ser tyvärr fall där enskilda människor eller hela grupper känner sig otrygga. Vi kan bara ta den judiska befolkningen i Malmö och tänka på hur de har känt sig under en lång tid, till exempel. Så vill vi verkligen inte ha det i Stockholm – inte för någon. Det är vi säkert helt överens om. Det är viktigt att vi signalerar från Stadshuset att alla invånare i Stockholm oavsett varifrån man kommer och oavsett bakgrund är våra invånare, som vi värnar och som vi vill ska känna trygghet.

Samtidigt måste vi vara tydliga med att säga att det regelverk som riksdagen har beslutat om när det gäller invandring måste upprätthållas. Det är också ett ansvar vi har som politiker; vi ska vara tydliga i den delen. Regelverken måste upprätthållas. Det innebär också att man inte kan och inte ska uppehålla sig i Sverige illegalt.

Fråga nr 2. Rinkebyakademien

Anförande nr 36

Å s a J e r n b e r g (MP): Hej Joakim Larsson! Jag skulle vilja ställa en fråga om Rinkebyakademien, som bedriver mentorskap och ämnesfördjupning för ungdomar i Rinkeby. Det handlar om att man ska förbereda dessa ungdomar inför arbetslivet och högre utbildning. Detta är en bra verksamhet, som nu tyvärr är nedläggningshotad. Hittills har den finansierats av Järvalyftet, men i år har Rinkebyakademien ännu inte fått sin bidragsansökan beviljad. Den 30 juni tar pengarna slut, och då måste Rinkebyakademien lägga ned sin verksamhet. Det är alltså bråttom med finansieringen.

Min fråga till dig är förstås: Vad kommer att hända med Rinkebyakademien? Kommer den att få pengar från Stockholms stad?

Anförande nr 37

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag tackar Åsa för frågan. Först och främst kan vi konstatera att Rinkebyakademien startades för ett antal år sedan med en fantastiskt spännande idé där man bestämde sig för att låta elever som hade möjlighet att utvecklas ytterligare gå i det som man kallade för skola efter skolan. Man såg till att skapa ett mentorskap mellan dessa elever och ett antal företag och nätverk. Detta gjorde att dessa ungdomar har haft mycket nytta av konceptet som sådant.

Från början var också fallet att man bestämde sig för att detta i inledningen skulle finansieras via Järvalyftet. Sedermera skulle verksamheten försöka komma på egna ben och hitta andra finansiärer. Detta har varit svårt. Järvalyftet har finansierat det här vid ett flertal tillfällen – kanske fler än vad som var den ursprungliga tanken även från Rinkebyakademiens sida.

Därefter har fullmäktige fattat beslut i budget, och i dag ligger beredningen hos utbildningsförvaltningen för att se hur, och om, man ska se till att detta hamnar i den ordinarie verksamheten. Denna beredning pågår just nu. Man har då också en beredning som innebär att man utvärderar resultatet. Det faktum att man hade en brand som förstörde lokalerna fördröjde lite grann effekten av mycket av verksamheten, men detta tar man i beaktande. Man tittar i beredningen nu precis i dagarna på frågan, och därefter fattas beslut.

Anförande nr 38

Å s a J e r n b e r g (MP): Det är precis som du säger, Joakim Larsson – ansökan ligger nu och ska behandlas. Jag skulle vilja säga att det inte går att planera en verksamhet på ett långsiktigt hållbart sätt när det bara är några få månader kvar tills den sista kronan har spenderats för Rinkebyakademien och de är tvungna att stänga igen dörrarna och lägga ned verksamheten.

Det måste finnas mer långsiktighet när det gäller att få ett besked om huruvida de kan driva sin verksamhet vidare eller inte. Som det ser ut i dag har Rinkebyakademien till exempel tvingats tacka nej till projekt som skulle löpa under hösten därför att de inte vet om de kommer att finnas kvar eller inte. Jag tycker inte att det är ett bra sätt att hantera de goda krafter som finns i Stockholm och som gör en ovärderlig insats, inte minst för barn och unga. Staden måste stötta dessa goda krafter. Det är oerhört

viktigt att Rinkebyakademien får ett besked, och jag hoppas förstås att det blir ett positivt besked.

Anförande nr 39

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vi har som sagt ingen annan uppfattning i sakfrågan. Detta är en verksamhet som har varit bra. Den är dock bidragsberoende, och det var inte den ursprungliga tanken. Den ursprungliga tanken var att detta skulle komma i gång, och sedan skulle det in under löpande verksamhet. Tanken var också att man skulle hitta andra finansiärer. Det var Rinkebyakademiens egen tanke på hur näringsliv och andra skulle finansiera denna typ av verksamhet. Framför allt har de fått stöd i samband med branden; jag tror att det var en ganska stor bidragsgivning i samband med den. Den ursprungliga tanken var alltså inte alls att Stockholms stad skulle stå för bidrag till verksamheten under all evinnerlig tid.

Vi fattade som sagt beslut i samband med budgeten om att utbildningsförvaltningen ska bereda frågan och se hur detta ska inrättas i en verksamhet. Där är frågan nu, och det vore märkligt om jag skulle föregå processen. Långsiktigheten är någonting som man har strävat efter under hela perioden.

Anförande nr 40

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag känner mig oroad för verksamheten, och jag vet att man också känner stor oro inom Rinkebyakademien för vad som ska hända. Det är lätt att säga att man ska hitta egna finansiärer; så har ni i Moderaterna sagt även när det gäller idrottsföreningar. Då blev det ramaskri bland hårt ideellt arbetande människor. Jag tycker att det är rimligt att ha inriktningen att man ska hitta egna medel också, men det är absolut nödvändigt att staden gör det bästa den kan för att stötta dessa goda krafter. Det innebär inte minst bland annat att ha en långsiktighet för denna verksamhet. Rinkebyakademien kan inte planera sin verksamhet i dag, och det tycker jag är allvarligt.

Jag tycker också att det är oerhört viktigt att verksamheten finns kvar. Staden visar gärna upp Rinkebyakademien inför andra, till exempel Turkiets president som var på besök nyligen. Det kommer också att startas en ny liknande verksamhet i Bredäng, den så kallade Bredängsakademien. Jag tycker att denna verksamhet måste fortsätta för de barn och unga som finns i Rinkeby i dag.

Anförande nr 41

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att det är viktigt att man konstaterar att verksamheten från början hade som ett uttalat mål att hitta en modell för hur man skulle slippa att få bidrag över huvud taget från Stockholms stad. Det var det uttalade målet från Rinkebyakademien att det skulle växa upp ett annat ekonomiskt tryggt system kring verksamheten.

Men när man inte har klarat av det och inte i praktiken har klarat av sin egen affärsidé för detta har Stockholms stad i samtal med Rinkebyakademien kommit fram till att vi har tillskjutit medel från Järvalyftet därför att verksamheten har varit bra. Vi har också sett till att peka på att vi har en förvaltning som detta kan inrymmas under. Men man måste utvärdera. Det tror jag är oerhört viktigt oavsett vilket projekt det än är. Om det handlar om en verksamhet som har pågått i några år är det viktigt att man utvärderar den innan man fattar beslut, och där är vi just nu.

Fråga nr 3. Hala trottoarer i förorten

Anförande nr 42

A n n M a r i E n g e l (V): Fullmäktige! Våren lär vara på väg, även om det inte riktigt verkar så. Inte desto mindre är det många av våra invånare som fortfarande med stor fara för liv och lem tar sig till jobbet och skolan på morgnarna. Det handlar mycket om förorterna. Där är det fortfarande isigt och halt och svårt att ta sig fram.

Vi har diskuterat snöröjningen tidigare. Jag skulle ändå vilja veta hur det ser ut med isbekämpningen. Hur ser avtalet ut, och varför är det så mycket sämre i förorten än i innerstaden? Vilka kontrollmöjligheter har staden?

Jag tror att det är många som upplever att det är väldigt mycket sämre utanför tullarna. Det måste stå i avtalet hur det är. Hur länge ska isen ligga kvar, och hur länge ska man dessutom vältra den snö som man röjer i stora ishögar? Detta är ett stort problem för många stockholmare just nu. Det får Ulla gärna svara på.

Anförande nr 43

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Den ena dagen får man synpunkter på att man inte spolar och tar bort gruset. Den andra dagen får man synpunkter på att man inte tar bort isen. Det är verkligen svårt i dessa tider att tillgodose alla önskemål. När det är halt genomförs halkbekämpning. Det är rätt viktigt att man är medveten om att man ska anmäla till trafikkontoret om man har synpunkter på hur halkbekämpningen fungerar. Vid den här tiden på året pågår inte någon generell halkbekämpning. Men om det finns trottoarer eller områden där man har synpunkter på hur det fungerar måste man absolut anmäla detta till trafikkontoret.

Det är inte så som det antyds här – att det är en sämre snöröjning eller snöhantering i ytterstaden eller någon nedprioritering där jämfört med innerstaden. Men det är klart att i innerstaden rör sig många fler människor på trottoarerna. Då tinar det upp snabbare. Det är också varmare i innerstaden.

Återigen: Det är viktigt att man anmäler när man inte tycker att det fungerar på ett bra sätt. Trafikkontoret jobbar naturligtvis också med uppföljning på olika sätt när det gäller entreprenaderna. Det är en av de viktiga poängerna med att man har en entreprenad att man jobbar med en uppföljning.

Halkbekämpningen utgår också ifrån att man har klassificerat gatorna på olika sätt runt om i staden bland annat beroende på hur många människor som rör sig där, hur det ser ut runt omkring och så vidare. Kort sagt: Anmäl!

Anförande nr 44

A n n M a r i E n g e l (V): Ulla! Nu lägger du över ansvaret på stockholmarna själva. Det är de som ska anmäla om det är halt ute. Visst är det bra med anmälningar, men jag tror inte riktigt att det kan ersätta den kontroll som staden måste ha när man har avtal med en entreprenör. Vi vet att detta fungerade mycket bättre när det låg ute lokalt i stadsdelarna. Då kunde man förete en lokal inspektion.

Jag vill ändå ställa en fråga. Å ena sidan säger du att det är precis samma avtal som gäller i ytterstaden och i innerstaden. Å andra sidan säger du att det är klassificerat

efter hur många människor som rör sig där. Hur ser egentligen avtalet ut? Det måste ändå vara så att man mycket snabbare tar bort is och snö i innerstaden än i ytterstaden. Det är den absoluta upplevelsen från många människor att det är nästan oframkomligt i vissa delar av staden, och det är utanför tullarna. Isen ligger kvar i månader. Vill du alltså stå här och säga att det är exakt samma avtal som gäller? Ska isen vara borta lika snabbt i ytterstaden?

Anförande nr 45

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det jag sade var att gatorna var klassificerade. Jag sade inte att det skiljer mellan ytterstad och innerstad, utan att det beror på hur många människor som rör sig och hur det ser ut i omgivningen.

Det är rätt naturligt, skulle jag vilja säga, att det är många fler människor som rör sig i innerstaden. Därmed tinar det upp fortare där. Det finns andra problem i innerstaden med stuprör och så vidare, men utifrån den klassificering som har gjorts jobbar man med halkbekämpning. De exakta detaljerna i varje enskilt avtal tror jag att Ann Mari Engel förstår att jag inte har i huvudet, och inte ens på mitt kontor eftersom det är trafikkontoret som jobbar med dessa frågor.

Jag säger inte att man ska lyfta över allting på allmänheten. Men det som är viktigt är att vi jobbar tillsammans. När man har synpunkter – och det brukar stockholmarna vara duktiga på – ska man anmäla det till trafikkontoret. Det är oerhört viktigt. Gemensamt gör man en ännu bättre uppföljning.

Anförande nr 46

A n n M a r i E n g e l (V): Det kan ju vara så att folk lite grann ger upp, Ulla. Om man har samma isvallar månad efter månad hjälper det inte så mycket att de anmäler det. Det är åtminstone det intryck som jag har fått. Det står i årsredovisningen att det finns ett mål – att stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning och renhållning. Det uppnås delvis, står det, med motiveringen att indikatorerna i stor utsträckning inte uppnås. Man kan undra om man har satt målet för högt. Det står inte vad det är för indikatorer och vad det handlar om. Men uppenbart är att många stockholmare är väldigt missnöjda med snöröjningen i vinter. Det har säkert du också upplevt.

Jag menar att det inte är så stor idé att bara säga det, utan man måste också gå in och titta på indikatorerna och ändra på dem och på prioriteringarna. Det ska inte vara så att folk dag efter dag nästan inte kan ta sig till jobbet därför att det är glashalt och isgator utanför portarna där de bor eftersom de inte bor vid en jättelivligt trafikerad gata. Och varför börjar man inte med trottoarerna?

Anförande nr 47

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Man börjar inte med trottoarerna av det enkla skälet att det finns en tydlig prioritering när det gäller snöröjningen, och det är att kollektivtrafiken alltid prioriteras framför allting annat. Sedan kommer de andra delarna.

Det arbete som ständigt pågår när det gäller de här frågorna är att göra en utvärdering och se om man kan göra saker och ting annorlunda eller bättre än vad som är fallet

nu. Det är självklart att det kommer att göras en ordentlig utvärdering också när det gäller snöröjningen under detta år.

De indikatorer som du hänvisar till i årsrapporten är framför allt att människor är ganska missnöjda med renhållningen generellt i Stockholms stad. Det handlar mest om att man tycker att det är mycket fimpas och mycket skräp på gatorna, vilket jag kan hålla med om. Där har vi också en hel del ytterligare att göra.

Men när det gäller just snöröjningen och halkbekämpningen är det återigen viktigt att vi jobbar tillsammans. Med detta inte sagt att trafikkontoret inte jobbar med uppföljning. Men det behövs en dialog, precis som på alla andra områden, för att siffrorna ska kunna bli bättre.

Fråga nr 4. Tele 2-arenan

Anförande nr 48

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Även om jag själv är lite mör i dag, men väldigt lycklig över att vara tillbaka i Stockholm, finns det de som har piggare ben. Det är våra kära fotbollsspelare. Vi bygger en Tele 2-arena nu i Stockholm. Jag läste med bestörtning i Metro att denna eventuellt försenas ytterligare. Det är med oro som jag får läsa att Peab säger att vi i staden ändrar våra rutiner hela tiden för besiktning av denna arena. Detta gör att det troligtvis blir ännu större förseningar. Jag hade sett fram emot att få se Hammarby mot Zlatan i premiärveckan, men nu är det risk för försening.

Min fråga till ansvarigt borgarråd är naturligtvis: Kommer premiärveckan att kunna äga rum på Tele 2-arenan?

Anförande nr 49

Borgarrådet N o r d i n (M): De här medieuppgifterna var överraskande för mig också. Jag har under dagen informerat mig om läget, och vi har också från projektledningen och från Stadsledningskontoret haft diskussioner med entreprenören om detta. Vi har inte fått någon information från dem som innebär att vi skulle försena starten enligt den överenskommelse vi nu har och som är väldigt tydlig. Olika påståenden om inspektioner och annat kan inte jag kommentera, utan man får naturligtvis diskutera mellan parterna om det finns någonting i detta arbete.

Oavsett detta finns det en tydlig överenskommelse nu om att det inte ska bli fler förseningar. Den 20 juli ska det vara dags för första avspark, och det gäller.

Anförande nr 50

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Peab är en stor aktör i vår stad, och vi är glada över att de ska bygga denna arena. Förseningarna är vi inte så glada över, utan vi ser fram emot Hammarby mot Örgryte som är den första premiärmatchen.

Men det går också lite rykten i staden om att Peab på något sätt skulle ha fått markanvisningar tillbakadragna på grund av förseningarna med Tele 2-arenan. Det är oerhört anmärkningsvärt om det skulle finnas någon som helst sanning i detta eftersom vi som den största staden måste vara aktsamma och ha en bra relation med våra byggföretag så att de verkligen vill satsa på Stockholm, komma fram med

förslag och vilja bygga. Nu ska vi väl inte bygga någon ny arena på länge, får jag hoppas, men det är bra om de vill lägga anbud i den här staden.

Vad är svaret på det, Sten Nordin?

Anförande nr 51

Borgarrådet N o r d i n (M): Svaret är att vi ställer hårda krav på våra leverantörer och att de ska leva upp till den upphandling som de har vunnit. Arenan var inte någon markanvisning till någon, utan det var en upphandling som Peab vann och som de naturligtvis har ett ansvar för att leverera.

Jag har ingen kännedom om några indragna markanvisningar. Däremot måste vi såklart reda ut allting kring arenan innan vi gör nya affärer. Jag utgår från att Peab, som är ett stort, ansett och seriöst bolag kommer att leverera arenan i den tid som vi tydligt har kommit överens om. Därmed kommer staden och Peab att fortsätta arbeta tillsammans i andra projekt som jag ser framför mig.

Anförande nr 52

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag ser redan nu problem med att Peab inte får bygga i den takt i staden som de har resurser och kompetens för. Jag vill verkligen å det kraftigaste säga att jag vill ha alla kort på bordet om det på något sätt är så att Peab blir försenade och sinkade i övriga byggprojekt på grund av stadens agerande.

Den tydliga kommentaren i Metro tyder på att Peab är upprörda och att de har fått nog av stadens agerande och att det i sin tur sinkar arenabygget. Jag skulle vilja skicka med dig detta, Sten Nordin. Så får inte vi agera som en stor stad med en stor leverantör. Jag ser fram emot arenan och hoppas verkligen att vi kan sparka loss den 20 juli.

Anförande nr 53

Borgarrådet N o r d i n (M): Det här är första gången jag i denna sal hör Socialdemokraterna säga att vi inte ska ställa krav på en leverantör utan att det ligger på oss om inte leverantören levererar enligt avtal. Det är synnerligen anmärkningsvärt, måste jag säga. Who's side are you on?

Självfallet ställer vi hårda krav på att leverantören ska leverera. Det är också avgörande för förtroendet för leverantörens förmåga i framtiden. Så resonerar vi på andra håll, och där tycker Karin Wanngård många gånger att jag och mina kolleger ska gå hårdare fram.

Jag utgår ifrån att det inte kommer att vara några problem eftersom jag faktiskt utgår ifrån att ett stort, ansett byggföretag kommer att leverera arenan i den tid som vi har kommit överens om. Karin Wanngård vet att det finns en tidigare försening som gjorde att det vite om 100 miljoner som var avtalat föll ut. Den saken har man gjort upp, och därmed har man också gjort upp om att arenan ska levereras i tid nu i sommar.

Fråga nr 5. Producentansvar för avfall och dess vara eller icke vara

Anförande nr 54

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Det handlar om förpackningsinsamling. I höstas kom avfallsutredningens betänkande *Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering*. Där föreslås ganska många kloka saker, bland annat att kommunerna bör ta över ansvaret för förpackningsavfallet, det vill säga när vi lämnar förpackningar, mjölktror och annat i de lådor som står ute på gatorna. Skälet är att man vill göra detta mer effektivt, öka utsorteringen och minska problemen med containrarna där det är så stökigt. Detta var något som vi stödde i Miljöpartiet och även Socialdemokraterna – jag kommer inte ihåg hur det var med Vänstern.

Men den moderatledda majoriteten tyckte inte att det här var jättebra, utan ni sade nej till förslaget. Samtidigt går Per Ankersjö ut och säger att kommunen ska ta över ansvaret. Det tycker vi är jättebra. Men hur vill ni egentligen ha det? Vad står ni för? Vad är egentligen majoritetens linje? Det skulle jag vilja veta.

Anförande nr 55

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Herr ordförande! Jag tackar Daniel Helldén för frågan. Det finns problem med förpackningsinsamlingen. Det kan alla stockholmare och säkert fler därtill se när man går på gator och torg. Då ser man hur dåligt det fungerar framför allt när det gäller återvinningsstationerna. Där sitter vi i knäet på FTI, som inte sköter detta på ett bra sätt. Jag får ta emot många klagomål. Den nämnd jag är ordförande i, miljö- och hälsoskyddsnämnden, har idkat tillsyn av detta och konstaterar att över hälften av stationerna inte fungerar. När man återvänder och tittar igen ser man ett nästan ännu värre resultat. Det fungerar inte – därom är vi överens.

Din fråga handlar om vad som är stadens linje. Stadens linje är att detta måste skötas på ett bättre sätt. Stadens linje gäller också den del av förpackningsinsamlingen som härstammar från att ansvarstagande fastighetsägare har löst detta på egen hand tillsammans med fria entreprenörer och på så sätt fått till en fastighetsnära insamling som är uppskattad bland många stockholmare som har lyckan att bo på ett sådant ställe där man har det här. Denna insamling och denna fria marknad måste få vara kvar, för den har lett till en hel del som är positivt.

Detta är en regeringsfråga och en nationell fråga. Det vi behandlar här är ett remissvar från staden. Jag skulle vilja se en lösning där man ser att man får bukt med problemen. Jag utesluter inte en kommunalisering. Jag tror att det kan fungera. Men då ska man också ta till vara den fria marknad som har utvecklats och som är mycket positiv i samarbetet mellan fastighetsägare och de fria entreprenörerna.

Anförande nr 56

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Tack, Per Ankersjö! Du har ju hand om en del av de här frågorna. Det är ett delat ansvar mellan de olika rotlarna, som jag ser det. När staden svarade på den statliga remissen var inte svaret att kommunerna skulle ta över ansvaret för detta. Det talas en hel del om den fria företagsamheten och om hur bra den fungerar. Det gör den i många fall. Men i detta fall har det inte fungerat.

Den moderatledda majoriteten med dig har sagt att vi inte ska ta över detta till kommunerna; så har jag uppfattat det remissvar som har gått in till staten på denna utredning. Då är det lite förvånande att du på DN Debatt talar om en skamfläck och säger att detta är något vi måste göra någonting åt. Du säger att du stöder avfallsutredningen i frågan när det gäller att man ska ta över detta till kommunerna.

Jag undrar hur det går ihop. Såvitt jag vet röstade du för det yttrande som majoriteten lade fram.

Anförande nr 57

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag skulle vilja säga att skillnaden mellan stadens remissvar och den reservation som den socialdemokratiledde oppositionen lade fram i kommunstyrelsen egentligen inte är speciellt stor. Vi visar på vad problemet är. Vi säger inte nej till en kommunalisering. Vi problematiserar frågan, för den är inte speciellt enkel. Vi problematiserar frågan genom att säga att vi måste få en lösning på problemet som gör att vi fortfarande kan värna den fria marknad som har skapats i sambandet och relationen mellan fastighetsägarna och de fientliga entreprenörerna. Det är det remissvaret säger.

Anförande nr 58

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Åkej, Per Ankersjö – det är väl så att det remissvar som ni skrev var luddigt eftersom ni inte riktigt kunde komma överens. Så mycket kan man konstatera. Men det säger tydligt att vi inte ska gå in och tafsa på den fria företagsamheten när det gäller FTI och insamlingen av förpackningarna. Det var tydligt, och det var någonting som du stödde.

Därför undrar jag vad som händer, speciellt när Ulla Hamilton – om man nu får tala om vad som händer på Twitter – säger att detta inte är den linje som staden driver. Du sitter i majoriteten och säger någonting helt annat. Då blir man lite förvånad både som opposition och som medborgare i staden. Vad är det egentligen för linje ni driver? Vi försöker driva en tydlig oppositionspolitik där vi talar om vad vi tycker. Men du svajar ganska tydligt och klart.

Frågan är: Vad är egentligen linjen? Har majoriteten sagt att det kan vara så att vi tar över detta till kommunerna? Är det så?

Anförande nr 59

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det är inte staden som har rådighet över detta, utan det är ett utredningsförslag som har lagts fram och som kommer att behandlas i regering och förhoppningsvis riksdag, och förhoppningsvis snart. Vad staden har gjort är att vi har svarat i ett remissvar. Vi kommer förstås också att göra det som staten säger att man kan göra när frågan väl har passerat den nivå där rådigheten ligger.

Återigen: Det vi säger i vårt remissvar är att vi inte säger nej till en kommunalisering. Vi problematiserar och visar på någonting som flera andra kommuner har missat att föra in, nämligen att det finns en fri marknad i detta som någonstans också måste värnas.

Om du vill diskutera den debattartikel som jag hade införd i Dagens Nyheter i lördags kan jag gärna tänka mig att göra det. Jag är tydlig där; jag för fram den linje som Centerpartiet beslutade om på sin distriktsstämma för några veckor sedan och som jag står för i 180. Om du vill diskutera den föreslår jag att du skriver en replik.

Fråga nr 6. Assistans

Anförande nr 60

Inger Stark (V): Jag ställde egentligen frågan till Ewa Samuelsson, men det blir borgarrådet König Jernberg som svarar.

I onsdags kunde vi läsa i DN om Simon, som har en mycket svår ärftlig och sällsynt energibristsjukdom som dessutom hela tiden blir mycket sämre. Han har dels fått antalet assistenttimmar nedskuret från 126 till 41, dels förlorat sin praktikplats. Han hade en praktikplats på en brandstation varje fredag. Det är oerhört viktigt för Simon att han kan komma ut och att han inte blir så isolerad och att han har de assistenttimmar han behöver.

Min fråga till dig är vad staden kan göra åt detta.

Anförande nr 61

Borgarrådet König Jerlmeyer (M): Herr ordförande! Jag tackar Inger Stark för frågan. Detta berör ett viktigt område som handlar om funktionsnedsattas möjlighet att bli delaktiga i samhället och komma in på arbetsmarknaden. Jag tror och förstår att det är många som blev upprörda när de läste om Simon i tidningen. Det är ett enskilt fall, och som alla vet kan jag inte gå in på det närmare – jag får inte göra det.

Däremot har jag förståelse för att människor blir upprörda över att vissa myndigheter gör bedömningar som kan leda till att människor kommer i kläm. Vad jag har förstått handlar det också från början om att Försäkringskassan till en början gjorde en annan bedömning, som ledde fram till ett minskat antal assistanstimmar. Det som det handlar om för stadens del är att fortsätta arbeta aktivt för att fler funktionsnedsatta ska ha möjlighet att komma in i arbete och praktik genom Alfa och andra projekt som vi har.

Jag kan inte säga någonting om just detta enskilda fall, men det jag kan säga är att vi inför detta års budget har tillfört stora resurser. Vi har tillfört 80,9 miljoner kronor inom området och till det fasta anslaget med 36,3 miljoner kronor. Vi kan också se att insatserna i daglig verksamhet har ökat. Om man jämför med 2007 ser vi en 43-procentig ökning. Vi ser alltså förbättringar inom området.

Men det är klart att det ibland sker försämringar för människor när olika beslut förändras. Det kan handla om biståndsbedömning, i det här fallet från Försäkringskassan från en början. Då har man möjlighet att överklaga. Det är viktigt att informera om det. Vi tycker också att det är viktigt att vi fortsätter att driva på arbetet från Stockholms stad med att fullfölja riktlinjer och utveckla arbetet i samråd med brukarorganisationer och andra så att vi kan få en ännu bättre stad att leva i för människor med funktionsnedsättning.

Anförande nr 62

I n g e r S t a r k (V): Jag vet att du inte kan gå in på enskilda fall. Men nu är det Simon det handlar om, och han har en sjukdom. Han kommer aldrig att bli bättre, utan han kommer bara att bli sämre. Försäkringskassan gör extrema bedömningar. Det är till exempel svårt att komma upp till de 20 timmar i veckan som täcker de grundläggande behoven. Men Simon har alltså gått från 126 timmar till 41 timmar. Var och en kan förstå att det innebär en total katastrof för både honom och för hans familj.

Dessutom gäller det praktikplatsen. Du talar om att det är viktigt att alla kan vara delaktiga. Stockholm ska vara en tillgänglig stad. Det är viktigt med arbete och praktik. Samtidigt som du säger det har denne unge man blivit av med sin praktikplats. Den är naturligtvis livsnödvändig för honom för att han inte ska vara totalt isolerad. Familjen kommer att överklaga beslutet, men trots allt vill jag ha ett lite bättre svar.

Anförande nr 63

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Vi från stadens sida försöker arbeta aktivt genom de aktiviteter som varje styrelse och nämnd ska lämna in för att öka funktionsnedsattas möjlighet att komma in i samhället på ett bra sätt.

Vi driver på genom projekt som Jobbtorg Resurs, Alfaprojektet och annat för funktionsnedsattas möjlighet att komma in i arbete. Detta är ett enskilt fall. Jag vet att Inger Stark förstår att jag inte kan kommentera det ytterligare i detalj.

Det jag däremot kan säga är att vi fortsätter att satsa anslag på området för att möjliggöra en bättre stad för funktionsnedsatta att leva i. Men det fungerar såklart inte felfritt. Det finns fall där enskilda kommer i kläm. Då är det viktigt att informera om att man har en möjlighet att överklaga myndigheters beslut. Det hoppas jag också att familjen gör.

Anförande nr 64

I n g e r S t a r k (V): Det kommer de naturligtvis att göra. Men man måste också fråga sig vilka signaler detta sänder ut till andra funktionshindrade unga människor när det gäller vilka framtida möjligheter de kan ha att över huvud taget komma ut i någon vettig verksamhet och inte sitta totalt isolerade. Det här innebär att Simon absolut inte kan flytta hemifrån, till exempel. Han är totalt beroende av mamma och pappa, och han kommer inte ut.

Man går från 126 timmar till 41 timmar. Det är klart att man måste fråga sig hur det går till. Försäkringskassan gör extrema bedömningar, men då måste staden gå in aktivt och försöka påverka försäkringskassan i detta fall, eller regeringen. Sedan måste man kunna lösa situationen. Det är inte bara Simon som har drabbats av nedskärningarna, utan det finns fler funktionshindrade som har gjort det.

Anförande nr 65

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det är fel att tala om nedskärningar när jag precis har redogjort för ganska stora satsningar på området.

Jag vill framhålla att det också finns många som klarar sig och som går från arbetslöshet till sysselsättning. Vi ser många goda exempel även där genom de arbetsmarknadsprojekt som vi driver för just denna målgrupp. Men det finns mer att göra.

Jag kan inte kommentera det enskilda fallet. Det vet Inger Stark om, och jag hoppas att hon har förståelse för det. Däremot kan jag säga att vi arbetar aktivt för att fler ska kunna komma in på arbetsmarknaden. Och Simon har möjlighet till boende. Det är inte så att man inte kan flytta hemifrån. Om det anses att behov föreligger kan man flytta till gruppboende eller boende med särskilt stöd för funktionsnedsatta, vilket inte framkom i artikeln.

*§ 14 Ny miljöbilsdefinition och justerade miljöbils mål
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 18 februari 2013
(utl. 2013:36)*

Anförande nr 66

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Detta ärende handlar om att staden antar en ny miljöbilsdefinition och justerade miljöbils mål. Detta är en viktig del i stadens miljöbils politik och i stadens klimatpolitik. Men det är inte den enda delen i dessa politikområden. För några veckor antog vi en miljölastbilsdefinition här i salen. Som ni känner till har vi också historiskt stora cykelsatsningar. Vi har ett mål om att vi ska öka andelen cykling och andelen kollektivtrafik vilket också innebär att vi ska minska andelen bilism i Stockholm över tid. Detta är en bricka och en pusselbit i det arbetet.

Definitionen är mycket hårdare än den som gällde förra året och åren dessförinnan. Den innebär också – vilket jag tycker är bra men som jag vet är omdiskuterat – att familjer med tre barn och därutöver kan köpa en miljöbil ifall de känner att de behöver ha en bil. Det tycker jag är positivt.

Ärendet har minoritetsåterremitterats och därefter beretts av Stadsledningskontoret som också har samrått med miljöförvaltningen. Jag instämmer i Stadsledningskontorets synpunkter: Det är viktigt att ha en definition som gäller så stora områden som möjligt och som blir så kraftfull som möjlig. Erfarenheten är att ha små definitioner som tillämpas på små delar, som Stockholms stad faktiskt är i sammanhanget på en internationell fordonsmarknad, inte är lika bra som att slå sig samman, i det här fallet med staten Sverige, och driva en gemensam definition med staten.

Jag tycker att vi med gott samvete kan ta denna definition, som alltså är mycket kraftfullare än den tidigare och som dessutom är en del av regeringens miljöbils politik. Det visar bland annat att definitionen kommer att uppdateras löpande under åren som kommer för att hålla nere andelen miljöbilar. Det ska alltid vara så att detta ska handla om de bilar som ligger i den absoluta framkanten. Man ska också se det i perspektivet av att regeringen nu har kommit loss med en miljöbils politik som bland annat innefattar kvotplikt för bränsle och fortsatt skattebefrielse för biobränslen. Man har en utredning om fossiloberoende fordonsflotta 2030 som kommer att läggas fram inom en snar framtid. Man har också ett utredningsuppdrag att inom ramen för en annan utredning titta på ett system med så kallad bonus malus, alltså en miljöbils premie som också motsvaras av en antipremie för bilar som inte är speciellt miljövänliga.

Fru ordförande, fullmäktige! Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 67

R a n a C a r l s t e d t (S): Ordförande, fullmäktige! När vi pratar miljöpolitik i den här salen är det ett rätt vanligt grepp att säga: Det här har vi ingen rådighet över. Det är därför mycket glädjande att vi i kväll diskuterar en fråga som vi kan påverka själva.

Det är positivt att miljöbilsdefinitionen skärps i förslaget. Men jag tycker att det är förvånande att man fortfarande vill ha kvar dieselfordon i den nya definitionen – detta när vi vet att antalet sålda dieslbilar ökar och att dieselfordonen bidrar till höga halter av kväveoxider i luften. Det har vi redan problem med i den här staden; vi når inte ned till målvärdena för kväveoxid i luft. Det är mycket förvånande att man inte vill anpassa miljöbilsdefinitionen till de problem vi har i Stockholm.

Vi både kan och bör ställa mer långtgående krav för att fasa ut fossila drivmedel. Jag tycker också att definitionen bör innehålla ett maxvärde för utsläpp som inte är relaterat till bilens vikt. Det är inte acceptabelt att kalla en bil för miljöbil när den har så höga utsläpp bara för att den är tillräckligt tung.

Jag yrkar bifall till reservationen från Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Anförande nr 68

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag håller med dig, Rana, om att det inte är optimalt att ha dieslbilar körande på Stockholms gator när vi vet att det leder till högra kvävedioxidnivåer. Samtidigt ska vi vara medvetna om att denna definition gör att vi ställer mycket högre krav på just bilarna, vilket innebär en klar fördel för biobränsleeldade bilar jämfört med dieseldrivna bilar. Det ser man om man tittar på de bilmodeller som godkänns med den nya definitionen.

Som jag sade tidigare är det inte alla som anser sig behöva ha bil. Jag tror att vi kommer att vara färre i framtiden som anser sig behöva ha bil i Stockholm, men i dag finns det familjer som har tre barn eller fler och som tidigare knappt har hittat någon enda modell som betecknas som miljöbil. Jag tycker att även de som behöver ha större bilar ska kunna köpa en miljöbil. Denna definition innebär detta, och det tycker jag är positivt.

Anförande nr 69

R a n a C a r l s t e d t (S): Vi har vårt mål om att sänka våra koldioxidnivåer till 2050 och bli fossilbränsle fria. Vi måste utesluta dieslbilar ur definitionen om vi ska nå dit någon gång.

Anförande nr 70

K a t a r i n a L u h r (MP): Ordförande, fullmäktige! Vi har redan talat om detta ärende en gång, när det gick till återremiss. Jag tänkte fortsätta på dieselspåret. Den gången bad jag Per Ankersjö och majoriteten att ta sig en ordentlig funderare på just delen om dieslbilar. Jag vet inte hur mycket Per Ankersjö har funderat på detta, men eftersom ärendet kommer tillbaka i samma form som förut tänkte jag att vi kan fortsätta att tala lite om dieslbilar. Därför skulle jag ytterligare en gång vilja trycka på varför vi hade velat se en strängare reglering och varför det finns en poäng i de skärpta lokala regelverken när de allmänna regelverken inte täcker det som behövs lokalt.

Stockholm har som ni vet tillsammans med andra städer, till exempel Göteborg, stora problem med luften. Vi har så stora problem att vi inte klarar EU:s normer för kvävedioxid. Om vi jämför luftkvaliteten 2012 med 2011 ser vi att halterna av kvävedioxid till och med var högre än året innan. Det är ett hälsoproblem att vi har höga halter kväveoxid i Stockholmsluften, speciellt för astmatiker och lungsjuka.

Dessutom, om man tittar på miljömålsrapporten för Sverige vad gäller kväveoxid, ser man att miljömålen för kvävedioxid inte kommer att nås till 2020 utan att man tillför ytterligare åtgärder. Därför hade detta varit ett lysande tillfälle att ha hårdare restriktioner för just dieselbilar.

Rana har sagt en del av det jag tänkte säga. Dieselbilar släpper ut mycket mer kvävedioxid än vad en bensindriven bil, en etanolbil eller en biogasbil gör. Dessutom – och det får vi inte glömma – är diesel ett fossilt drivmedel. Snittåldern på en bil som skrotas är ungefär 19 år. Om 17 år ska vi ha en fossiloberoende bilflotta. Vi kan inte fortsätta att gynna bilar som drivs av fossila bränslen och som dessutom kommer att försämra Stockholms luft i nästan 20 år efter inköp.

En annan sak som gör mig lite besviken efter minoritetsåterremissen är att jag hade en förhoppning om att just Per Ankersjö var intresserad av att driva frågan. För bara cirka ett år sedan uttalade sig både miljöminister Lena Ek och miljöborgarrådet Per Ankersjö om att dieselbilarna var ett problem i Stockholm. Per Ankersjö sade till exempel så här i Svenska Dagbladet i mars förra året: ”Om vi ska ha en fossilbränslefri fordonsflotta år 2030 kan vi inte ha ekonomiska styrmedel som gör det attraktivt att köpa bilar som förstör luften i städerna”.

Jag är därför ganska nyfiken på varför Centerpartiet har ändrat sig. I dag inför vi just sådana styrmedel i den nya definitionen. Det tycker jag är synd. Med en lite skarpare definition hade vi kunnat slå två flugor i en smäll och minskat både koldioxidutsläpp och utsläpp av kvävedioxid i en och samma handling.

Därför yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 71

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Hej Katarina, och tack för att vi får debattera miljöpolitik en gång till i denna sal! Det är roligt. Min poäng, och även Stadsledningskontorets poäng, är att det är bättre att ha en klar och tydlig definition som många ställer sig bakom än att köra ett eget race. Det blir liksom ett kraftigt slag rakt ut i luften. Därför är det bättre att ansluta sig till den statliga miljöbilsdefinition som finns, vilket också innebär en större tydlighet gentemot stockholmarna.

Den nya definitionen är tuff mot dieselbilar. Den är mycket snällare mot biobränslebilar. Jag tror att det är en felaktig slutsats att det plötsligt skulle bli attraktivt att köpa dieselbilar. Man ska också sätta detta i kontexten av regeringens allmänna miljöbilsolitik som bland annat innebär kvotplikt. Det innebär också sedan några veckor tillbaka ett besked om fortsatt skattebefrielse för biobränsle. Med denna ekvation är jag inte speciellt orolig. Men en dag kommer vi att bli tvungna att ta bort diesel och bensin från gatorna helt och hållet – det håller jag med om.

Anförande nr 72

K a t a r i n a L u h r (MP): Jag tycker att den dagen inföll nu. Det var nu vi borde ha tagit bort dieselbilarna. I Göteborg har man en strängare reglering, och där har man till exempel hybridbilar som drivs delvis med diesel som man fortfarande kan köpa inom den nya definitionen. Men bilar som enbart drivs med diesel ska inte ingå.

Jag tycker att det är lite konstigt att vi inte ska ha en egen definition. Jag tror att även du tycker att vi ska kunna ha en skarpare definition för till exempel byggnation i Stockholm än vad den rikstäckande definitionen är. Därför tycker jag att vi har en skyldighet att gå före om vi ska vara en miljöstad i världsklass.

Anförande nr 73

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag reagerar när Katarina säger att vi inte klarar EU:s direktiv när det gäller kväve. Det är inte korrekt. Vi klarar EU:s direktiv när det gäller kväve. Däremot klarar vi inte konungariket Sveriges eget uppsatta, mycket tuffare, krav. Men EU:s direktiv för kväve klarar vi med mycket stor marginal.

Anförande nr 74

K a t a r i n a L u h r (MP): Nej, vi klarar partikelhalterna för förra året, men vi klarar inte kvävedioxidöverskridanden i Stockholm. Jag hör här att ni säger att vi gör det. Jag kan då bara tillägga att det fortfarande är definitionen för frisk luft som vi har i Sverige. Det är viktigt att vi har den friska luft som vi behöver i Sverige. Men jag är ledsen – då hade jag fel.

Anförande nr 75

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Det är viktigt hur man definierar begreppet miljöbilar. Det finns som vi ser det – och jag tror att alla egentligen håller med om det – en motsättning mellan lokala krav som kan behövs och nationella krav som är bra för dem som tillverkar bilar. Det kanske inte är alldeles självklart, tycker jag, hur man ska avgöra vad som är bäst i varje enskilt fall. Men om man nu går på den linje som majoriteten gör – och det är ju bra att regeringen ska skärpa kraven efter hand – tycker jag att det allra viktigaste egentligen hade varit att måla upp slutmålet för det här med miljöbilar och definitionen så att de som tillverkar bilar verkligen vet vart regeringen strävar och vart också bilindustrin ska sträva.

Såvitt jag förstår har man inte gjort det, utan man har bara sagt att man gradvis ska skärpa det hela. Om man nu väljer den linje som majoriteten gör behövs det snabbt ett slutmål för detta. Annars måste det vara svårt för industrin att anpassa sig. Att ändra begreppet vartannat år när man inte vet slutmålet är inte någon bra idé, tycker vi.

Det behövs mycket skarpare åtgärder i Stockholm. Av det skälet hade man behövt en skarpare miljöbilsdefinition. Det var ett mycket intressant möte för någon vecka sedan, där Ulla Hamilton och jag var med, om luftkvaliteten i Sverige och i Stockholm. Det visade att det är värre än vad i alla fall jag trodde. Forskarna var överens om att regler som vi har nu och som Ulla nyligen hänvisade till inte är tillräckliga för att rädda hälsan i Stockholm. Min tolkning av det forskarna sade är att det är så illa i Stockholms innerstad att man egentligen inte bör bo där med barn under ett år över huvud taget. Det finns ingen undre gräns för vad som är skadligt, i varje fall inte för barn under ett år. Halterna är så pass höga att det är ett problem. Risken är alldeles för stor att de faktiskt blir sjuka. Vi måste vidta mycket skarpare och ytterligare åtgärder än vad vi når med miljöbilsdefinitionen. Det tror jag är viktigt.

Något annat som är intressant med detta beslut är att man sänker målet för miljöbilar. Som jag har nämnt tidigare innebär det att ekvationen från borgarnas sida när det gäller Förbifarten inte går ihop. Motivet för Förbifarten har varit att man gör bilarna så väldigt mycket renare att det gör ingenting att det blir fler bilar. Nu blir det fler bilar, och de blir inte så väldigt mycket renare. De totala utsläppen på grund av Förbifarten kommer att öka ännu mer.

Anförande nr 76

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Jag skulle vilja ta tillfället i akt att göra något av ett sidospår – inte i sakfrågan men när det gäller vilken huvudman vi talar om. Jag skulle nämligen vilja se att majoriteten uppvaktar regeringen angående införandet av ett så kallat bonus–malus-system för bilarna.

När det gäller de ekonomiska incitamenten visar den senaste forskningen att det är mer effektivt att lägga skatteeffekten vid ett enskilt tillfälle, framför allt vid inköpstillfället av en bil, än att lägga hela dealen på själva bruksbiten av bilen.

Vi kan jämföra med USA. Om man går och handlar i en butik där ser man inte skatten på själva prisetiketten på produkten. Den får man se först vid utcheckningsstället. Det innebär att när man väljer mellan vilken mjölk man ska ta och hur många mjölkpaket man ska köpa tittar man bara på själva priset och produkten. Man räknar inte in skatten. Forskning har visat att om man bakar in skatten i själva priset går konsumtionen ned. Så blev det när man testade detta på köpcentrum i USA.

På samma sätt vore det bra om man införde ett bonus–malus-system som lägger en bonus för den som köper en bra miljöbil men också en malus, alltså en avgift, för den som köper en miljödålig bil. Snarare än att ha en ensidig definition som man antingen möter eller inte får man ett stegrat system där även den som har planerat att köpa en miljödålig bil får ett incitament att köpa en mindre dålig bil. Detta system skulle också vara skatteneutralt eftersom de som köper de miljödåliga bilarna får en avgift som i stället är med och finansierar bonusen. Det är alltså bra för statsbudgeten.

Jag vet att Centerpartiet på regeringsnivå är positivt till detta förslag. Jag skulle gärna vilja veta hur ni ser på frågan här. Är ni villiga att uppvakta regeringen och tycka att så här borde man göra?

Till sist vill jag passa på att tacka för den fina boken *Att sälja en stad*, även om rubriken snarare får en att tänka på Alliansens tid vid makten.

Anförande nr 77

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag tänkte bara ställa några frågor, kanske framför allt riktade till herr Ankersjö.

Här läggs det fram en ny miljöbilsdefinition som staden ska följa. Det är bra att vi skärper kraven. Det är dåligt att dieselbilarna ingår. Det är inte bra att vikten har betydelse. Man lägger på ett par kilo så får man släppa ut mer; det är inte bra miljöpolitik.

Men när vi sedan ska titta på detta och redovisa det i uppföljningar och så vidare har det bestämts – eller föreslås i alla fall bestämmas – att indikatorn för detta ska vara att om det är en miljöbil sedan tidigare med sämre krav ska det ändå räknas. Det är otroligt märkligt. Om man inför en ny miljöbilsdefinition ska det vara den som mäter och visar om man kommer upp till målet eller inte. Om det sedan finns bilar som inte når målet men som hade någon annan klassning och om man tycker att det är viktigt att visa det kan man ha en indikator till. Men det är mycket märkligt att på detta sätt i redovisningen lägga ihop alltihop – vilket gör att vi har en miljöbilsdefinition, att man tittar på indikatorn och säger att vi uppnår ett visst antal procent men att alla inte fyller det krav som ställs i definitionen. Jag undrar hur man kan göra på detta sätt.

Jag skulle vilja föreslå, vilket vi har föreslagit i vår reservation, att man i stället beräknar efter de bilar som finns enligt den nya definitionen. Sedan kan man ha en annan beräkningsgrund för hur många bra bilar vi kanske har som är bättre än de sämsta. Men att på detta sätt dölja när vi gör någonting bättre – det är konstigt.

Anförande nr 78

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): När oppositionen inte har så mycket annat att gå på höjer man tonläget i stället. Det ser vi ett exempel på nu. Detta att vi skulle försöka dölja någonting är fullkomligt löjeväckande. Jag har skrivit i mina synpunkter och dessutom förhört mig med miljöförvaltningens avdelning som håller koll på bilarna om att det kommer att vara fullkomligt transparent vilka bilar som tillhör den förra miljöbilsdefinitionen och vilka bilar som tillhör den nuvarande miljöbilsdefinitionen.

Detta kommer att bli en utmaning som vi får oftare, för regeringen har aviserat att man i framtiden oftare kommer att göra revideringar av miljöbilsdefinitionerna. Det innebär att det blir väldigt struligt om man hela tiden ska revidera målet i miljöbilsprogrammet efter detta, försöka räkna ut hur många modeller som finns på marknaden och så vidare.

Jag föreslår att vi i stället har en öppen debatt. Vi kommer att utvärdera miljöprogrammet varje år här i fullmäktige. Då kan vi diskutera och debattera exakt hur många bilar som finns där. Det kommer att stå, och det kommer att vara transparent, även om just den indikator som Daniel Helldén eftersträvar inte kommer att finnas där. Men informationen kommer att finnas där.

Jag är en jättevarm anhängare av bonus malus. Det är Centerpartiet också. Precis som miljöministern vill jag gärna se det infört. Jag tror att det kommer att bli nödvändigt att införa det i Sverige om vi ska få en fossiloberoende fordonsflotta till 2030. Som jag har förstått det ingår det också att utreda just denna sak när man tittar på utredningen för en fossiloberoende fordonsflotta 2030. Det ska bli spännande att se vad regeringen kommer fram till där.

Bara för att man inte ska vara orolig för detta säger jag återigen: Detta är en stor, stark och kraftfull skärpning av den miljöbilsdefinition som vi hade tidigare. Det är mycket tuffare för bilarna, och det blir mycket färre modeller som finns även om utvecklingen nu ramlar på. Det är just denna typ av signaler från stora aktörer som behövs. Det är inte bara en enskild stad utan hela staten Sverige tillsammans med storstaden Stockholm och många andra kommuner som ställer dessa krav. Nu kommer fler och fler av dessa bilar på marknaden.

Bara för att bevisa att detta kommer att innebära en stor förändring har vi från miljö- och hälsoskyddsnämnden skrivit att detta kommer att innebära att stadens nota för miljöbilar kommer att öka just eftersom man kommer att få eftersträva dyrare modeller av etanol- och gasbilar för att uppfylla definitionen. Om man tittar i miljöprogrammet ser man också på punkt 1.2 att det står att stadens egna fordon ska vara miljöbilsklassade och köras på miljöbränsle. Av stadens upphandlade transporter ska miljöfordonsandelen öka.

Bifall till kommunstyrelsen! Det här är ett bra förslag.

Anförande nr 79

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr Ankersjö! Man kan ha olika idéer om vad som är att dölja någonting. Men om vi har ett system med indikatorer som talar om ifall man har uppnått en viss nivå blir det förvirrande om man ska leta någon annanstans efter vad som egentligen gäller. I det förslag som ligger här i dag står det som en indikator om en andel miljöbilar i stadens miljöflotta. När man tittar på den och ska förstå att detta inte följer den definition som kommer att finnas på samma ställe måste man läsa under mätmetoder och gå in och se hur man statistiskt har gått till väga. Det är att dölja någonting.

Dessutom finns det, som jag förstår det men som inte riktigt framgår här, tidigare definitioner. Man kan gå tillbaka flera steg. Frågan är hur långt bak i tiden tidigare miljöbilsdefinitioner ska gälla i den här klumpen. Det är ett problem att vi inte vet det heller.

Bara för att summera: Vi vill ha tydlighet. Det här ger inte tydlighet. Det här ger dimridåer.

Anförande nr 80

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Borgarrådet Helldén gjorde det nog lite luddigt nu. Annars tror jag inte att det behöver vara speciellt luddigt. Det gäller bara att hålla reda på att vi har så här många miljöbilar, så här många av dem är enligt den gamla miljöbilsdefinitionen och så här många är av den nya miljöbilsdefinitionen. Det är fullkomligt enkelt och transparent, och vi kan ha en debatt om det i fullmäktige en gång om året. Det ska bli jättetrevligt!

Anförande nr 81

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag skulle bara vilja uppmana Per Ankersjö en gång till att uppvakta regeringen om att se till att vi får en ordentlig slutdefinition av vad en miljöbil egentligen är – åtminstone inom ett slags rimlig tidsperiod. Det skulle också göra diskussionen lite enklare.

Jag yrkar stöd för Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 82

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag tror någonstans att du har rätt. Om vi ska ha en fossiloberoende fordonsflotta 2030 kommer detta att krävas. Om vi dessutom ska ha en fossilfri stad, och vad jag har förstått även ett fossilfritt land, år 2050 kommer det definitivt att krävas. Vi har också i det förslag till Färdplan 205 som är taget av

miljö- och hälsoskyddsnämnden skrivit att där någonstans måste vi ha ett slutdatum för försäljning av fossildrivna bilar. Jag håller alltså med dig.

När det blir i tid tror jag att vi kan återkomma till och diskutera när vi har underlaget. Ett bra underlag är regeringens utredning om en fossiloberoende fordonsflotta 2030. Den kommer att komma under året, så vi får nog flera tillfällen att diskutera detta.

Anförande nr 83

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Kamrater, höll jag på att säga – jag kommer från partikongressen! Ordförande och fullmäktigeledamöter! När det gäller en ny miljöbilsdefinition skulle jag vilja fråga Per Ankersjö: Håller du med om att Stockholm som stor stad möjligen tillsammans med en del andra av de större storstadsområdena i Sverige har speciella miljöutmaningar som kanske skiljer oss från Norrlands inland? Vi har ett antal som är gemensamma, men vi har också ett antal som skiljer oss när det gäller ansträngd luft, trängsel på gator etcetera.

Om du håller med om det leder det till nästa fråga: Tycker du då inte principiellt att det vore rimligt att ha olika krav för att främja de olika miljöutmaningarna på respektive områden?

När det gäller byggnation tycker du att det är rimligt med kommunala särkrav av just skälet att Sverige är ett långt land med olika utmaningar. När du då med enfaset argumenterar mot att man ska ha någonting annat än nationella krav – har du ändrat dig när det gäller byggnationen?

I övrigt yrkar jag bifall till vår reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 84

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Om du står här och är van att stå på en kongress kanske vi ska tala om detta i slutet rum delvis med dig. Nej, förlåt!

Jag tycker att det skulle vara plakatpolitik att ha en egen definition när det finns en nationell definition. Vi har resonerat så när det gäller miljölastbilar att eftersom staten inte hade en definition tog vi en egen definition i Stockholm. När staten nu har en definition som dessutom är kraftfull och stark finns det många positiva saker med att ansluta sig till den. Det ger en tydlighet till stockholmarna, det ger en tydlighet till marknaden och det ger en bättre effekt i slutändan. Om man dessutom väger in det jag just läste i miljöprogrammet – att vi ska tanka våra bilar med miljöbränsle – har det i slutändan samma resultat när det gäller de bilar som vi har i staden.

Det här är ett bra beslut. Rösta ja, Micke!

Anförande nr 85

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Förstår jag dig rätt om jag hör att du säger att kommunala särkrav om man kan ansluta sig till nationella regler alltid är plakatpolitik? Jag förstod faktiskt inte vad du menade. Det är väl bättre att vi driver en så bra miljöpolitik vi kan i Stockholm över huvud taget i varje läge och på varje nivå.

Anförande nr 86

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag kunde inte bara släppa det där. Jag ska fatta mig kort. Jag tycker att det är en viss skillnad. När vi talar om särkrav när det gäller

byggkrav är ett hus unikt. Det står där det står, och det står på en mark som är värd olika mycket beroende på om du bygger i Norrlands inland eller om du bygger i Stockholm. Det beror också mycket på vad det finns för förutsättningar för uppvärmning och sådana saker. Jag tycker inte att det är riktigt rättvist att jämföra byggnader med bilar som rullar överallt. Det är två helt olika saker.

Anförande nr 87

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag måste säga att här håller inte din argumentation ihop, Per. Det var ett bra försök, men den håller inte ihop.

Anförande nr 88

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag hör att Mikael är lite kongresstrött. Min poäng är att när man ställer krav på byggnader som står i Stockholm och som kommer att stå här i 70–80 år tycker jag inte att det är att jämföra med en bil som rullar på Stockholms gator och som kanske säljs i en helt annan kommun någon gång i framtiden. En byggnad står mycket längre än en bil rullar på gatorna.

§ 15 Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2012 jämte granskningsrapporter avseende bolagen samt revisionsberättelse för kommunalförbund. Prövning av fråga om anmärkning och ansvarsfrihet (bih. 2013:1) (utl. 2013:37)

Anförande nr 89

Revisor B e n g t A k a l l a : Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Vi förtroendevalda revisorer samt lekmannarevisorer för bolagen granskar årligen hela den kommunala verksamheten inklusive bolag och stiftelser. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och stadens revisionsreglemente.

Vi revisorer är organiserade i tre grupper. Grupp 1 ansvarar för kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsrevisionen. Grupp 2 ansvarar för samtliga facknämnder och grupp 3 för samtliga stadsdelsnämnder. Redogörelser för grupp 2 och 3 kommer att lämnas av Bengt Leijon respektive Bosse Ringholm.

Resultatet av vår granskning har sammanställts i 21 årsrapporter ställda till respektive nämnd. Därtill har ett stort antal revisionsrapporter tagit fram och legat till grund för vår bedömning. Jag kommer inte att i detalj gå igenom alla utan bara lämna en kortare redogörelse för 2012 års verksamhet.

Inledningsvis är det glädjande att det är ett positivt resultat och en ekonomi i balans för staden. Hårt arbete och god budgetkontroll har lett till att så gott som samtliga nämnder klarar sina budgetmål för 2012.

Vår granskning visar också att det råder god ordning och att flertalet av de mål som nämnderna har satt upp vad gäller resultat och verksamhet uppfylls. Flertalet nämnder har också en god styrning och kontroll av sin verksamhet. Det finns en följsamhet med lagstiftningen och god revisionssed vad gäller nämndernas räkenskaper. Vad gäller stadens verksamheter har flertalet utvecklats på ett bra sätt även om alla de mål som fullmäktige har satt upp inte har uppnåtts – mer om detta i Bengt Leijons och Bosse Ringholms anföranden.

Vi revisorer har också till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande och bedöma om årsredovisningar är upprättade i enlighet med lagen om kommunal redovisning och enligt god revisionssed. Vår samlade bedömning är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller de krav som ställs på räkenskaper och är upprättade enligt god revisionssed.

Vad gäller de kommunala bolagen har granskningspromemorior upprättats för Stadshus AB och för samtliga bolag som underlag för lekmannarevisorernas bedömning. Lekmannarevisorerna har i enlighet med kommunallagen och aktiebolagslagens 10 kap. 14 § lämnat 50 granskningsrapporter till bolagsstyrelsen för vidare befordran till årsstämmorna. Lekmannarevisorerna har inte i någon granskningsrapport yrkat på kritik mot styrelsen eller vd.

Vår samlade bedömning är att stadens verksamhet i allt väsentligt sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande samt att den interna kontrollen är tillräcklig. Vi bedömer vidare att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige har uppställt.

Vi tillstyrker att stadens årsredovisning godkänns och att kommunstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet. Vidare tillstyrker vi att övriga nämnder som ingår i revisorsgrupp 1:s ansvarsområde – servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden – beviljas ansvarsfrihet.

I och med detta, fru ordförande, överlämnar vi revisorer 2012 års granskning för bedömning av kommunfullmäktige och återgår till att ta tag i 2013 års granskning.

Anförande nr 90

Revisor **B e n g t L e i j o n**: Fru ordförande, fullmäktige! Samtliga nio facknämnder inom revisorsgrupp 2:s granskningsområde har klarat sina ekonomiska mål. När det gäller det verksamhetsmässiga resultatet och den interna kontrollen har vi följande noteringar för några av nämnderna.

När det gäller idrottsnämnden är det vår bedömning att nämndens interna kontroll inte har varit helt tillräcklig. Det beror framför allt på brister som vi har konstaterat i genomförda granskningar som gäller avtalshantering och kundfakturerings. Dock noterar vi att nämnden arbetar aktivt med att utveckla rutiner och processer för att stärka den interna kontrollen. Vidare har vissa brister konstaterats när det gäller prognossäkerheten i tertiärrapporterna under året för idrottsnämnden.

Vad gäller stadsbyggnadsnämnden har den interna kontrollen inte varit helt tillräcklig. En granskning som vi har gjort av bygglovshanteringen visar att plan- och bygglagens tidskrav om att ansökaren av bygglov ska få besked inom tio veckor inte följs upp. Vår bedömning är att cirka 30 procent av granskade ärenden inte har lett till beslut inom tio veckor. I tre granskade ärenden begärdes komplettering först efter fem, sex respektive sju månader.

Vidare har vi vad gäller stadsbyggnadsnämnden i en genomförd granskning angående hur FN:s barnkonvention beaktas i verksamheten konstaterat att nämnden inte har gjort någon uppföljning av i vilken grad barnperspektivet beaktas i stadsplaneringen. Revisionen rekommenderar att sådana uppföljningar görs. Vi har också konstaterat att nämndens system för internkontroll behöver utvecklas och tydliggöras i förhållande till gällande anvisningar och regelverk.

Vad gäller utbildningsnämnden ger vi betyget inte helt tillfredsställande för verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi. Orsaken till det är att nämnden endast delvis har uppnått fullmäktiges och även egna mål för kärnverksamheten. Nämnden redovisar en negativ utveckling vad gäller kunskapsresultaten för årskurs 9 i den kommunala grundskolan från 2011 till 2012. Gymnasieskolan har däremot en mer positiv utveckling. Särskilt oroande anser vi det vara att försämringen är störst i skolor med högt socioekonomiskt index. Nämndens arbete med att utveckla konkreta strategier för att vända denna utveckling är därför mycket angeläget.

Vid genomförda granskningar under året har även framkommit brister vad gäller arbetet med elever i behov av särskilt stöd i grundskolan. Liknande iakttagelser framkommer också i Skolinspektionens granskning av gymnasieskolorna, speciellt vad gäller arbetet med särskilt stöd till eleverna.

I en granskning rörande samverkan mellan staden och landstinget gällande barn och unga med psykisk ohälsa framkom att det finns brister i samverkan mellan olika aktörer. Det finns därmed en risk, anser vi, att elever med psykisk ohälsa kan hamna mellan stolarna, vilket naturligtvis inte får ske.

Detta om detta – för övriga nämnder har vi inte noterat några avvikelser som påverkar våra bedömningar i negativ riktning. Beträffande räkenskaperna är det vår bedömning att de är rättvisande för samtliga nämnder inom grupp 2.

Slutligen föreslår vi fullmäktige att samtliga nämnder inom revisorgrupp 2:s ansvarsområde beviljas ansvarsfrihet.

Anförande nr 91

Revisor B o s s e R i n g h o l m : Ordförande, ledamöter och åhörare! Revisorgrupp 3, som jag har ansvaret för som ordförande, har i uppdrag att granska de 14 stadsdelsnämnderna och 4 facknämnder – arbetsmarknadsnämnden, äldre- och socialnämnden och överförmyndarnämnden. Vi har på samma sätt som de två övriga grupperna naturligtvis tagit del av allt material, verksamhetsredovisningar, tertiärapporter och annat som har funnits i nämndernas verksamheter. Vi har också haft ett stort antal fördjupningsrapporter under året som har gjorts av revisionen och som har gjort att vi har granskat särskilda områden. Det har gällt exempelvis hanteringen av LSS-avgifter och en del andra ting som vi har producerat särskilda rapporter om.

Man kan säga att i sin helhet – jag understryker att det är i sin helhet – för alla dessa nämnder, har vi gjort bedömningen att de har eftersträvat och i huvudsak nått de mål som har ställts upp även på den ekonomiska sidan. Men det finns några undantag som jag strax ska återkomma till.

När vi har granskat nämnderna har vi också haft i åtanke att många av målen är av sådan karaktär att det inte alltid konkret går att fastställa exakt var måluppfyllelsen finns någonstans. Det är en dialog som hela tiden måste föras mellan olika förvaltningar, inte minst mellan kommunstyrelsen och de olika nämnderna och förvaltningarna.

De två nämnder som vi framför allt har tvingats ägna mycket uppmärksamhet är stadsdelsnämnden i Hässelby-Vällingby och överförmyndarnämnden. Jag vill särskilt uppehålla mig en stund vid dessa två. Från revisorernas sida har vi först och främst haft en löpande dialog med dessa två nämnder. Vi har träffat dem vid olika tillfällen, och vi har slutligen gett dem en chans att både muntligen och skriftligen framföra sina uppfattningar om de kritiska synpunkter som vi har haft på de två nämndernas verksamhet. Jag kan konstatera att vi inte har några delade meningar mellan nämnderna och revisionen om den kritik som vi riktar mot de två nämnderna.

Som ni har sett har vi kommit till slutsatsen att vi, vilket är ovanligt, har riktat anmärkningar mot både Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och överförmyndar-

nämnden. I vår dialog har båda nämnderna visat förståelse och insett att det finns fog för den typ av anmärkning som vi har utfört.

Jag börjar med Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. Detta har sin grund i att vi redan i revisionen förra året konstaterade att de hade ett underskott på i storleksordningen cirka 50 miljoner kronor. Detta underskott är 54 miljoner kronor för 2012. De har under året, som alla andra nämnder, löpande fått sina tertialrapporter som har skickats vidare till kommunstyrelsen. Vi har inte sett och fått någon beläggning för att man i samband med tertialrapporten har gett uppdrag till sin förvaltning om att vidta särskilda åtgärder för att kunna åstadkomma balans i verksamheten. Vi har inte heller noterat att det har funnits någon kommunikation från nämnden till kommunstyrelsen om dessa problem, åt andra hållet. Det har under året varit så att vi har tyckt att den styrning, ledning, kontroll och uppföljning som är normal för denna verksamhet helt enkelt inte har fungerat tillfredsställande. Den har renderat i detta relativt stora underskott på 54 miljoner kronor.

Det finns också verksamhetsmässiga underskott och mål som inte heller har uppfyllts. Det är kanske en kombination av den bristande ekonomiska styrningen och den bristande verksamhetsuppföljningen. Detta gäller Hässelby-Vällingby.

Överförmyndarnämnden har en historia som går ännu längre tillbaka i tiden med framför allt ekonomiska problem. Vi konstaterade också förra året att nämnden hade svårigheter att nå de ekonomiska målen. Detta är en nämnd som har en relativt liten omsättning och omfattning på sin ekonomi, men procentuellt sätt har den ändå ett underskott som är nära 8 procent. Det skulle naturligtvis översatt till en stor facknämnd eller en stor stadsdelsnämnd vara ganska ansevärda belopp om man har 8 procent av sin budget i underskott. Dessutom har vi konstaterat att det inte bara är budgetunderskott för överförmyndarnämnden utan att det också handlar om en del kvalitetsbrister. Det är långa handläggningstider, och man har inte heller kunnat kvalitetssäkra de gode männen på ett tillfredsställande sätt.

I den dialog som vi har haft med överförmyndarnämnden har de på ett tidigt stadium noterat och markerat för oss att de ansett att de har haft svårigheter att uppnå de budgetmål som har uppställts. Detta har också framgått av tertialrapporterna. Man har vid något tillfälle även haft en diskussion i nämnden om att eventuellt göra en framställning till kommunstyrelsen, men det har inte renderat i någon sådan framställning. Det resultat som finns gör att vi tvingas rikta en anmärkning mot överförmyndarnämnden.

Detta är de två nämnder som vi riktar anmärkningar mot. Det finns en tredje nämnd som vi också ska uppehålla oss en stund vid. Där har vi inte dragit samma slutsats. Det är Skärholmens stadsdelsnämnd, som har ett underskott på 20 miljoner kronor. Det är ett relativt stort belopp. Förklaringen till detta underskott på 20 miljoner kronor är framför allt att man i samband med projektering av nya förskolor helt enkelt har gjort överdrag i sin budget. Vi har också erfarit att nämnden inte bara har insett detta utan också vidtagit åtgärder, vilket gör att man förhoppningsvis får se detta som en engångsföreteelse och något som inte kommer att upprepas vid 2013 års bokslut och budgetuppföljning.

Med denna förhoppning om att nämnden nu vet vad som gäller och att detta inte upprepas har vi dragit slutsatsen att vi inte riktar någon anmärkning mot den på det sätt som vi gör mot de två övriga nämnderna.

För att summera är det som jag sade från början i sin helhet så att när det gäller de 14 stadsdelsnämnderna och de 4 facknämnderna har vi dragit slutsatsen att de har uppfyllt de verksamhetsmål och de ekonomiska krav som har ställts på dem med de undantag som jag har nämnt här. Därför är revisorernas slutsats att vi föreslår att de får ansvarsfrihet för det gångna året 2012.

Anförande nr 92

O r d f ö r a n d e n : Eftersom revisionen är fullmäktiges verktyg yrkar jag bifall till det förslag till beslut som har skickats ut.

*§ 16 Årsredovisning 2012 med uppföljning av budget för Stockholms stad**Sjöstadsskolan, dnr 312-4787/2004**Framtagande av strategi avseende stadens system för skrymmande hushållsavfall, dnr 303-1872/2012**Reducerad avgift för upplåtelse av offentlig plats för byggetablering. Trafik- och renhållningsnämndens svar på uppdrag från kommunfullmäktige, dnr 109-1878/2012**Kommunalförbundet Storstockholms brandförsvars årsredovisning 2012, dnr 123-265/2013 (utl. 2013:38)*

Anförande nr 93

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande och kommunfullmäktige! I en tid när många av våra kolleger runt om i Europas städer brottas med problem av närmast recession, tillbakagång och hög arbetslöshet brottas vi i den här salen med de kanske ändå lite mer angenäma problem som tillväxten medför. Staden är växande; det säger vi vid varje fullmäktige. Men den är inte bara växande när det gäller befolkning, utan den är också växande i ekonomi – när det gäller antal sysselsatta och när det gäller utveckling av verksamheter, oavsett om det är stadens verksamheter eller näringslivet i Stockholm. Det är detta som gör Stockholm till en attraktiv stad, men det är också det som gör Stockholm till en så viktig motor inte bara för oss själva och inte bara för vårt län eller Mälardalen utan för hela landet.

Arbetslinjen är grunden för Alliansens arbete. Den har burit frukt och bär frukt i Stockholm. Vi ser verkligen betydelsen av många människor i arbete. Vi har också att fokusera mycket på dem som inte är i arbete – för stadens del särskilt på dem som är längst från arbetsmarknaden. Vi kan konstatera att till exempel jobbtorgens verksamhet är mycket framgångsrik och någonting att bygga vidare på.

Staden har alltså en stark tillväxt. Staden har också leverans till invånarna i form av god kvalitet i välfärdens olika verksamheter. Vi kan se i brukarindex hur stockholmarna ger oss betyget godkänt, och ganska ofta väl godkänt, för de verksamheter vi levererar. Det innebär på inget sett att vi sitter stilla och inte behöver utveckla verksamheterna vidare. Vi har hört i redovisningen från revisionen att vi har saker att arbeta vidare med där vi inte når målen på det sätt som vi ska och vill. Men helhetsbilden är att staden levererar starkt.

Under det att många av mina kolleger runt om i Europas städer har underskott får finansborgarrådet i Stockholm ibland pikar i medierna och på andra håll för stort överskott. Jag kan säga er att jag kan leva med den saken. Det är nämligen så att överskotten beror på den förda politiken i landet och i Stockholm och förstås, i grunden, på alla enskilda människors arbete, initiativförmåga och företagande.

Men i Stockholm beror det på att skatteintäkterna är mycket större än vad vi kunde räkna med när vi gjorde budgeten för 2012. Det beror på att människor är i arbete. I Stockholm beror det på att vi förvaltar vår förmögenhet väl. Det handlar om våra tillgångar – stockholmarnas gemensamma tillgångar. Då och då har vi reavinster som sedan återinvesteras i den växande staden.

Överskottet beror också på att våra nämnder har respekt för fullmäktiges beslut och en god budgethållning. Detta gör att vi levererar välfärd. Vi levererar en växande stad, men vi gör det till en skattenivå som i jämförelse med andra kommuner hålls låg. Självfallet ska vi inte ta ut mer skatt än vad vi behöver för att hålla en välfärd och en verksamhet i bra kvalitet och för att klara de investeringar som vi måste göra i den växande staden. Naturligtvis är Stockholms konkurrenskraftiga skattenivå *en* del i berättelsen om Stockholms framgångar.

Till detta tar vi stort ansvar för att vara en stad i frontlinjen när det gäller miljö- och klimatfrågorna, när det gäller besöksnäring, kultur och idrott och när det gäller synen på att människor över huvud taget ska ha en hög livskvalitet i Stockholm. Det är väldigt viktigt. Detta är också någonting som uppmärksammas när Stockholm rankas. Vi kanske ibland tittar på mer hårda fakta. Hur rankas vi med ekonomi? Hur rankas vi när det gäller antal huvudkontor och andra viktiga saker? Men när det gäller detta kanske lite mer svårgripbara – hur man upplever en livskvalitet en stad och som handlar om alltifrån trygghet och att det är städat och snyggt till att barnen går till en bra skola – är det också viktigt att ligga i framkant för stockholmarnas skull men också för vår attraktionskrafts skull. Detta bokslut visar att vi är på god väg också på det sättet.

Fru ordförande! Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag om bokslutet.

Anförande nr 94

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det går mycket bra för Stockholm ekonomiskt. Det går oerhört bra för Stockholm. 5 miljarder i överskott är mycket pengar. Stockholm är motorn för Sveriges tillväxt. Människor söker sig hit. Man vill bo här, studera här och se sina barn växa upp i Stockholm.

Detta överskott ger mig en bild av att Sten Nordin sitter på pengahögen, likt en Joakim von Anka, utan att dela med sig. I kommentar efter kommentar har du sagt att vi ska spara detta, Sten Nordin. Vi ska spara detta och inte satsa här och nu. Vi ska spara det här för framtiden.

Vad ska jag säga till mina grannar som är oroliga över att deras barn inte kommer in på förskolan eller över att de får byta förskola och skola in ytterligare en gång eftersom de fick en plats lite närmare som på något sätt minskar morgonstressen i barnfamiljen? Vad ska jag säga till dem som saknar bostad, som vill sova på soffan en natt eller flyttar runt på andrahandskontrakt i Stockholm för att de så gärna vill vara här? Politiken har än en gång misslyckats att leverera fler bostäder. Vad ska vi säga till alla oroliga föräldrar när barnen inte kommer in på den skola de hoppades på eller när barnen inte når de resultat som man förväntar sig att skolan ska kunna leverera? Resultaten fortsätter att sjunka i våra skolor. Vi vet att 10 procent av grundskoleeleverna uppnår allt sämre resultat i matematik. 8 procent saknar behörighet i engelska. I den situationen är det inte rimligt att samla pengarna på hög, Sten Nordin. Det går bra för Stockholm, men det går inte bra för alla invånare i Stockholm. Det finns fler invånare som vill flytta till Stockholm, och du skapar inte rätt förutsättningar.

Jag vill ha en stad där vi kan använda de här pengarna och resurserna till ytterligare bostäder och ännu bättre förskolor och skolor för stockholmarna.

Bifall till Socialdemokraternas förslag!

Anförande nr 95

Borgarrådet N o r d i n (M): Nej, jag känner mig inte så befryndad med von Anka när han simmar runt bland mynt, men en gång i tiden fanns Spara och Slösa. Spara var kanske lite trist, och det är kanske roligare att vara Slösa, Karin Wanngård. Men jag tror inte att det är långsiktigt hållbart av en enkel anledning, och det är att vi har ett ansvar att leverera välfärd i dag och vi har ett annat ansvar att säkra den välfärden i morgon. I Stockholm slipper föräldrarna känna att förskolan är ett dragspel i budgethållningen. I Stockholm slipper de äldre känna att äldreomsorgen plötsligt ska göra en stor besparing eftersom man inte får ihop ekonomin i Stadshuset. Så kunde det vara förr. När jag var ny i kommunalpolitiken och det var ett socialdemokratiskt socialborgarråd som hade ansvar för barnomsorgen – den låg ju där – kom det plötsligt ett besparingsärende på 100 miljoner. Det var massor med pengar på den tiden. Vi vill inte tillbaka till det, Karin Wanngård. Det är därför som det är viktigt att de här överskotten sparas för framtiden.

Anförande nr 96

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det märks att det var länge sedan du hade dina barn på förskola, Sten Nordin. Jag lämnade min dotter på förskolan i morse till en utbildad pedagog. Det var tio barn där. Föräldrarna känner oro för att kvaliteten inte finns i förskolan. De känner oro när de går till jobbet och inte vet om personalen ser när barnet ramlar eftersom de inte är där. De är inte tillräckligt många vuxna i förskolan. Ditt svar till föräldrarna är att vi ska lägga pengarna på hög. Jag träffar mina grannar som inte har förskolan i närheten. De tvingas ta bilen för att lämna sina barn på morgonen eftersom det byggs för få förskolor, och du samlar pengarna på hög, Sten Nordin.

Anförande nr 97

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är ganska förvånansvärt att Alliansen ger en så rosaskimrande bild av Stockholm i det här dokumentet, bland annat när det gäller Stockholms skolor, fast fakta och siffror pekar på annat. Vi hörde lite om det från revisorerna tidigare också.

De viktigaste indikatorerna visar att rekordhöga 14 procent inte är godkända för att kunna gå på gymnasiet. Över hälften av gymnasieeleverna har ingen arbetsro på gymnasiet, och var femte elev fullföljer det inte på fyra år och än färre på tre år. Antalet ansökningar till yrkesgymnasierna har rasat. Andelen lärare per hundra elever minskar. Vi hörde att det saknas förskollärare. Och det viktigaste: Segregationen mellan skolorna ökar dramatiskt.

I dokumentet kan man se att genom att sätta upp låga mål kan majoriteten skriva att nästan alla mål är helt eller delvis uppfyllda. Att kommunala skolor har 84 procent behöriga lärare gläds man åt, men att enskilt drivna skolor ofta har omkring 40 procent obehöriga lärare tiger man om. Att 25 procent av eleverna i årskurs nio inte har uppnått målen i alla ämnen ses inte som något problem. Krismedvetenheten saknas i det här ärendet.

Avtalet med Volvo IT är en annan sorglig historia. Här vill man förlänga avtalet till 2016 trots allvarlig kritik från konsulter och brukare. Skolorna har generellt sett fått fördubblade kostnader, och de flesta anser att it-kvaliteten har försämrats. Ernst & Young konstaterar att inga krav- och behovsanalyser togs in från skolor, förvaltningar eller bolag. Volvo IT var enligt rapporten mycket överraskade över Stockholms stads storlek och komplexitet. Hör och häpna! I gengäld kunde man då ta betalt för minsta insats till hiskeliga kostnader. Fråga skolorna, de vet!

Konsulten säger att staden i upphandlingen brutit mot den konkurrens- och valfrihetspolicy som staden antagit där det står: Inför en upphandling måste en tillförlitlig analys av kostnaderna för att driva verksamheter ske. Men man konstaterar att inga kostnadsmässiga eller organisatoriska konsekvenser av outsourcingen skedde. Nu står vi här med miljardkostnader som ni vill fortsätta att betala till 2016.

Alliansen är onekligen dyr för både Stockholms unga och dess skattebetalare. I vår text skriver vi att vill avslå förslaget om att förlänga avtalet om det gemensamma it-projektet.

I övrigt vill jag yrka bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 98

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Sten berömmar sig om att vara en sparsam kille som håller ordning på den här stadens finanser. Det kan man tolka på olika sätt. Vi tolkar det så att ni har lagt en budget med mycket låg ambitionsnivå. Ni har satsat väldigt lite pengar på förebyggande arbete inom socialtjänsten, på skolan, jämställdheten och personalpolitiken. Det finns en massa saker där vi skulle behöva mer resurser, men där du har hållit igen plånboken.

Däremot tycker jag att du är en väldig Slösa, Sten, när det gäller bostadsbolagens pengar. Där går det vilt till. Där delar vi ut den ena miljarden efter den andra. Sedan skryter vi med att vi kan hålla en låg skatt. Det är klart att vi kan hålla en låg skatt när hyresgästerna får betala dubbel skatt. Man tar pengar från bostadsbolagen och plockar in dem i kommunens kassakista, och sedan säger man att vi har en låg skatt. Men vad säger hyresgästerna? Och vem ska ta ansvar för att hyrorna höjs eftersom ni hela tiden plockar ut pengar? Jag tycker att det är väldigt slösaktigt, och jag tycker att det är mycket oansvarigt.

Vi i Vänsterpartiet har lagt en budget med höga ambitioner som naturligtvis blev nedröstad. En av de viktigaste sakerna i vår budget var bostadspolitik. Där har ni också misslyckats totalt. De markanvisningar som exploateringsnämnden gjorde mellan 2007 och 2011 har bara lett till att 8 procent av lägenheterna färdigställts. Målet 4 500 påbörjade bostäder har inte uppfyllts. Lägenheter med överkomliga hyror försvinner som smör i solsken. Nyproduktionshyrorna rusar i höjden. Få billiga lägenheter byggs. Allt fler stockholmare är bostadslösa, och allt fler stockholmare är desperata.

Men den här utvecklingen verkar inte oroa det ansvariga borgarrådet Joakim Larsson eller Sten Nordin. De verkar tycka att det här är helt okej. Det kan bero på att de antingen inte förstår allvaret i situationen eller på att de faktiskt vill ha det så här.

Man använder bostadspolitiken för att få bort fattiga människor från Stockholm. Jag tycker i alla fall att ni ska tala klarspråk om det.

Vi efterlyser en långsiktig plan för hur och var man ska bygga i den här staden, en plan för upprustningen av miljonprogramsområdena och kort sagt en plan för hur Stockholm ska bli en spännande blandad stad där människor med olika inkomster kan bo. Jag tycker att ni skulle ta upp det förslag om en kriskommission för hyresrätter som vi lade fram. Då skulle vi tillsammans kunna bygga en blandad och spännande stad.

Anförande nr 99

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Den budget som Ann-Margarethe Livh skulle vilja lägga skulle ha ett hål på 5 miljarder redan när det gäller finansieringen av investeringar eftersom ni inte vill använda de överskott som reavinsterna ger. Det är ju det vi använder från bostadsbolagen, inte överskott från hyror. Den skulle också ha ett hål när det gäller förmågan att renovera miljonprogramsområdena – jag tror att Joakim Larsson kommer att prata mer om det – där Stockholm gör mer än någon annan därför att vi har muskler, och det är bra. Vi har tre välskötta bostadsbolag. Vet du – det vet du ju – vilken soliditet till exempel Svenska Bostäder har? Den ligger på 80 procent. Man har en enorm kapitalkraft, och den ska användas i bolaget. Men det är verkligen inte fel att inom lagens ram använda en del av den utanför bolaget till investeringar i det växande Stockholm. Det kommer alla stockholmare till del, oavsett inkomst.

Anförande nr 100

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Men om man nu ska bygga, varför går man omvägen via Stockholms stad? Varför använder inte bolagen pengarna för att bygga direkt? Det är både smartare och billigare. Varför får inte bolagen markanvisningar? Inget av de kommunala bolagen har fått markanvisningar så att de ens når upp till de futtiga målen om 500 lägenheter per år. Om man verkligen vill använda pengarna till att bygga, låt dem då stanna i bolagen! Låt bolagen bygga!

Anförande nr 101

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kan konstatera att Ann-Margarethe Livh räknar sällan när andra aktörer än de kommunala bygger. Det var 91 olika aktörer som fick markanvisningar i Stockholm förra året. Det var över 5 000 markanvisningar. Det färdigställdes över 5 000 bostäder i Stockholm förra året. Det stämmer att det inte påbörjades lika många som det uppsatta målet, och det är det enda ni talar om. Att det har färdigställts över mål och förväntan är ingenting ni någonsin talar om. Även Stockholm påverkas av förändringar i världen och konjunkturlägen, men vi ger oss aldrig. Vi ser också till att renovera miljonprogramsområden. Det är en utmaning som ingen annan stad har lyckats lösa. Den har vi antagit. Vi renoverar 5 000 lägenheter enbart i Svenska Bostäders bestånd. Det klarar vi.

Anförande nr 102

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Men vi har inte sett någon plan för upprustningen av miljonprogramsområdena. Varje gång som ni ombildar, varje gång som ni säljer, varje gång som ni höjer hyrorna skyller ni på att ni behöver renovera miljonprogramsområdena. Någon gång skulle jag i denna sal vilja se en budget för

detta. Hur mycket kommer det att kosta att rusta upp miljonprogramsområdena? Dessutom har ni sagt i er budget, visserligen i väldigt vaga ordalag, att ni skulle vilja ta fram någon sorts plan för att bygga med hyrestak. Det har vi inte heller sett röken av. Det som byggs i Stockholm nu är omöjligt för människor med vanliga inkomster att bo i. Hur många stockholmare har råd med 10 000 för en tvåa i Djurgårdsstaden?

Anförande nr 103

K a r i n R å g s j ö (V): Vad kan man göra för 5 miljarder? Ganska mycket. Det behövs till exempel en ökad socioekonomisk omfördelning inom förskolan för att ge bättre möjligheter att utjämna barns uppväxtvillkor. Det är någonting som vi skulle behöva göra. Tittar vi på bostadspolitiken, utbildningspolitiken och arbetsmarknadspolitiken och den nuvarande regeringens fördelningspolitik kan vi se att den här staden glider isär. Segregationen biter sig fast, och skillnaden mellan innerstad och ytterstad ökar.

En grupp som har drabbats mycket hårt är barnen. Familjebakgrunden har en större betydelse för studieresultaten i dag än 1990. Det är uppenbart att skillnaderna är så stora att de kommer att påverka de här ungdomarnas möjligheter till gymnasieutbildning och därmed också deras möjligheter till högre utbildning. Man skulle kunna säga att klassresorna är indragna. Alla tänkbara undersökningar som kommit visar att möjligheten att få arbete är minimal för de ungdomar som går ut skolan utan gymnasiebetyg. Detta är ett svek. Det kunde man till exempel använda dessa 5 miljarder till.

Stockholm är också en stad där allt till varje pris ska konkurrensutsättas av ideologiska skäl. Här kan man tala om fundamentalism. Vi kan till exempel titta på sfi som är ett av våra verktyg för integration. Den har man splittrat upp på en mängd aktörer. 14 procent ligger i stadens regi och 86 procent i extern regi. Det är en klar ovikt. När nivån är sådan att det fattas stolar för eleverna i Kistas sfi har man nått ganska långt ned.

Att många unga blir arbetslösa är inte svårt att förstå när i snitt 14 procent av eleverna i grundskolan är obehöriga till gymnasieskolan. Detta är ett megaproblem som ni borde uppmärksamma. Revisorerna gjorde det här för en stund sedan. Att bara drygt två av tre gymnasieelever har minst godkänt i alla kurser i slutbetyget är inte heller speciellt bra. Det finns en del att göra för de där 5 miljarderna, och det borde ni ha gjort.

Inom arbetsmarknadsnämnden, som hade 22 miljoner i överskott, skulle man till exempel kunna utöka ungdomsansällningarna och öka anställningens längd till tolv månader för att de skulle kunna vara berättigad till a-kassa. I stadsdelen går mycket pengar åt till försörjningsstöd till arbetslösa personer. Det är något slags systemfel. Man skulle också kunna utöka antalet sommarjobb. Att bara 34 procent av ungdomarna i Farsta fått jobb mot 76 procent i Rinkeby handlar kanske lite om att den kommunala likställhetsprincipen har satts åt sidan.

Man skulle kunna använda 5 miljarder på ett bättre sätt än att spara dem på hög. Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 104

Borgarráðet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Karin Rågsjö tycker väldigt illa om privata om aktörer. Det vet vi sedan gammalt. Men det gör inte de som läser sfi. Det är faktiskt 86,7 procent av dem som läser sfi som gör det hos privata anordnare, och det var 18 300 personer som var inskrivna på sfi under 2012. Resultatet är mycket bra. 90 procent av dessa tar betyg efter avslutad kurs på varje enskilt område. Med ett litet undantag har resultaten blivit betydligt bättre 2012 jämfört med 2011. Vi har ett bra resultat när det gäller sfi. Det verkar definitivt som om stockholmarna är nöjda med den även om du, Karin Rågsjö, inte tycker att det är bra att man kan välja anordnare.

Anförande nr 105

K a r i n R å g s j ö (V): När det gäller sfi är det 5 procentenheter lägre som har fixat godkänt förra året. Det är väl ingen höjdare. Man skulle kunna ha en jättedebatt om det här. 50 procent av lärarna är behöriga hos Academedia. I Åsö, som är kommunalt, har man 97 procent. Man skulle kunna gräva i de här siffrorna, men det är en obalans när 14 procent är kommunalt och resterande 86 procent privat utan att man har väldigt mycket att stå på, och så ser det ut för flera verksamheter i hela staden, till exempel inom skolan och äldreomsorgen. Detta är en totalt ideologisk handling baserad på att det privata är bättre än det kommunala. Man cashar ut pengar till de företag som kan dra till diverse länder.

Anförande nr 106

Borgarráðet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Välkommen till ärendet gott och blandat, det vill säga årsredovisning för 2012 för Stockholms stad! Dessutom ingår lite annat kul, till exempel parboendegaranti, fastställande av skolnamn som Sjöstadsskolan eller varför inte avtal om it-service. Jag har alltid förvånat mig över den här ihopklumpningen av ärenden och undrar varför man gör på det sättet. Vi ska prata om budgeten och årsredovisningen. Någon gång kanske någon förklarar för mig varför man gör på det sättet. Sten Nordin kanske kan göra det i pausen.

Låt oss titta på årsredovisningen. Om vårt förslag till budget för 2012 hade gått igenom hade Stockholm varit på väg mot att bli en modern, mänsklig och miljövänlig stad. När vi ser årsredovisningen kan vi se att det går bra. Det har konstaterats av flera talare här. Det finns pengar, men det finns problem. Vi har en stad där ojämlikheten mellan skolorna ökar. Vi har en stad där klimatfrågan inte tas inte på tillräckligt allvar. Vi har stad där bilister prioriteras framför kollektivtrafikanter, gående och cyklister. Det är inte en bra stad i den bemärkelsen.

Vi vet att det flyttar mycket folk till Stockholm. Det finns folk som uppskattar Stockholm. Vi uppskattar Stockholm. Folk vill vara här, och då ska vi också göra det här till den bästa staden. Det tycker vi inte riktigt har uppfyllts.

Vi behöver många bostäder. Det behövs olika typer av bostäder. Vi behöver studentbostäder och bostäder till andra människor. När det gäller studentbostadsfrågan kan vi konstatera att man inte uppfyller de mål som man har satt upp. 302 studentbostäder har färdigställts. Man satte upp ett ganska lågt mål på 400 stycken, och man har inte kommit dit. Om vi ska vara en stad som växer, en stad där entreprenörskap, utbildning och annat sådant får plats måste studenterna kunna fungera här, bo någonstans och inte känna att de ska ta vägen till andra delar av

landet. Vi ska välkomna dem här. Vi ser det som ett problem i den här årsredovisningen att vi inte uppnår de målen.

Vi vet allihop att den större bostadsfrågan är ett grannliga problem att lösa så att vi får plats med folk. Men jag har svårt att se att det sätt som man i dag plockar ut pengar från bostadsbolagen på är rätt sätt. Vi eftersträvar därför en bättre redovisning av vad de här pengarna ska gå till. Som en tidigare talare har sagt, varför kan inte pengarna ligga kvar i bolagen och arbeta där i stället för att man ska plocka ut dem till annan verksamhet?

Anförande nr 107

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Ännu ett framgångsrikt för Stockholms stad läggs till handlingarna, och ännu ett framgångsrikt år för Stockholms stad med Alliansen i Stadshuset lägger vi till handlingar.

Daniel Helldén säger att det här är en stad där klimatutmaningarna inte tas på allvar. Jag blir på gränsen till upprörd över detta, trots att jag vet att det är ett spel. Det här är staden där vi har implementerat världens tuffaste krav på nybyggnation, 55 kilowattimmar per kvadratmeter. Vi har tre pågående arbeten med miljöprofilerade stadsdelar. Vi har en färdplan på bordet för hur vi ska nå en fossilfri stad 2050. Vi har en historiskt stor satsning på cykling och ett arbete för att minska personbilstrafiken i staden. Vi har för första gången klarat luftkvaliteten på Hornsgatan under det år som du betecknar som ett dåligt år för miljön.

Jag skulle nästan säga: Skäms! Men jag säger i stället: Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 108

Borgarrådet H e l l d é n (MP): För det första sade jag: inte på tillräckligt stort allvar. Det är inte så att ni inte gör någonting. Men om man ritar upp färdplaner och så vidare måste man också ha politiken med sig i den faktiska verksamheten. Ni har lagt mer pengar i 2013 års budget när det gäller till exempel cykling. 2012 fanns det inte så mycket. Men problemet är att när man ska implementera detta händer inte riktigt det som man har tänkt sig.

När det gäller klimatfrågan har vi det problemet att i de här färdplanerna, framför allt när det gäller att bli fossilbränslefritt, kör ni samtidigt med projekt som kommer att fylla staden med nya bilar. Vi vet, utifrån det som står i det tidigare ärendet, att vi inte kommer att få de miljöbilar som behövs för att vi ska kunna klara klimatmålen. I stället bygger vi vägar. Vi bygger förbifarten. Ni diskuterar att bygga en österled. Det håller ni på med samtidigt som ni pratar om att vi ska bygga klimatsmart. Ni kommer ned till 55 kilowattimmar, och det är bra. Men man borde gå ännu längre ned. Ni gör inte allt som behövs.

Anförande nr 109

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag tycker att det är bra att Daniel Helldén tar upp studentbostäder. Ni i Miljöpartiet får gärna vara pådrivande i byggandet. Jag upplever er inte alltid som pådrivande utan mer som bromsande tyvärr. När det gäller studentbostäder vill jag säga att du borde läsa Regina Kevius blogg lite oftare. Där har Regina listat hur det ser ut när det gäller studentbostäder.

Det finns pågående detaljplanearbeten för 3 394 studentbostäder. Det finns antagna detaljplaner för 1 631 studentlägenheter. Där har ni i alla fall bidragit och röstat för Albanoplanen, och det är jag glad för. Till det kommer markanvisningar som har gjorts och färdigställda studentbostäder. Det är på gång. Du kan möjligen hålla det där föredraget någon gång till, men sedan kommer du att få upphöra med det, för sedan kommer de här studentbostäderna att falla ut och studenterna kommer att kunna flytta in där. Det är bra, och det är nödvändigt för Stockholm som kunskapsstad. Det är bra om vi kan jobba ihop om detta. Sluta gnöla om att det inte händer någonting, för det stämmer faktiskt inte, Daniel Helldén!

Anförande nr 110

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi är överens om att det behövs studentbostäder, och vi vet varför. Att saker och ting är i planer betyder inte att det blir gjort. Under 2012 uppnådde ni inte de mål som var ganska lågt satta. Jag tycker också att det är positivt att ni arbetar och tar fram nya studentbostäder, och vi är med och arbetar för att det ska bli fler studentbostäder. Där är vi helt överens. Det är utmärkt. Men vi måste se till att komma ända fram. Jag lovar att jag inte ska säga något den dagen som vi uppnår alla de mål som sätts upp och gärna lite högre mål. Den dagen är en alldeles utmärkt dag.

Sedan vill jag yrka delvis bifall till årsredovisningen, men vi yrkar också på återremiss av punkt 5, 6, 7, 19 och 20.

Anförande nr 111

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Retorik kan inte ersätta politik. Den här årsredovisningen präglas av vad man måste säga vara en påfallande självgodhet parad med brist på verklighetsförankring. Det blir lite skrattretande, om det inte vore så tragiskt, när ni säger att koncernen och bostadsbolagen helt uppfyller målen när det gäller boende, att alla stockholmare är självförsörjande och att framkomligheten i regionen har ökat.

Vi reserverar oss förstas mot det här gigantiska uttaget ur bostadsbolagen, och där stöder vi den gemensamma återremissen av punkt 5, 6 och 7 som ligger på bordet.

Fokus på kulturområdet är mycket tydligt. Här framhålls som en viktig händelse under året att tjänstemän från Stockholm Business Region deltog i filmfestivalen i Berlin. Det kan man fundera över när Stockholm inte ens deltar i Filmpool Stockholm-Mälardalen. Däremot är det tydligen inte så intressant för majoriteten att satsa på lokal kultur för stockholmarna.

Återigen uppvisar stadsdelsnämnderna ett mycket skamligt överskott. Jag tycker att man borde skämmas. Man har alltså plus 25 ½ miljon i kultur- och föreningsverksamhet. Det är ungefär hälften av hela den summa som har budgeterats för det. Det beror förstas på att stadsdelsnämnderna har varit tvungna att prioritera annat som har varit underfinansierat. Men man kan väl gissa att nöjdheten med kultur bland stockholmarna skulle ha ökat lite om man hade använt de här pengarna till kultur och fritid i stadsdelarna. Man kan också konstatera att antalet besök av barn och ung på både Stadsteatern och fria grupperna har minskat mycket oroväckande. Här går skolpolitiken stick i stäv med de kulturpolitiska ambitionerna. Det finns inget fungerande samarbete, och det är många barn och unga som går miste om Stock-

holms kulturliv. Den kulturella segregationen växer. De nysatsningar som man har gjort gäller bara institutioner i innerstaden. Under året har man lyckats lägga ned Allhuset i Hässelby, och Husby väntar fortfarande på ett tidigare utlovat hus. I stället för att lyssna på invånarna och stödja initiativ som tas hänvisar ni till olika projekt och lyft som ska utredas och komma så småningom. Man har haft konsulter och upphandlingar. Jag tycker att den stora tillväxten verkar finnas i konsultbranschen. Det är väldigt många konsulter som sysslar med saker som ska hända i en oklar framtid, men under tiden utarmas våra förorter på kultur och föreningsliv.

Slutligen vill jag säga att vi stöder återremissen av punkt 19 och 20 när det gäller Volvo IT. Jag har med en dåres envishet tagit upp den här misslyckade upphandlingen med skenande kostnader och försämrad service. Den är kritiserad av revisorerna. Gång på gång har Sten Nordin stått här och lovat analyser och granskningar, och nu förlänger man avtalet utan de här granskningarna. Här verkar lojaliteten gälla företaget och inte stadens anställda och brukare.

Jag yrkar på återremiss och bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 112

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag skulle vilja reflektera lite över ett beslut som fattades under föregående år och som ännu inte har genomförts. Det har nu gått över ett år sedan Alliansen i Stockholms stad med buller och bång utlovade en kemikalieplan för att minska de skadliga kemikalierna i staden, och ännu har ingen plan setts till.

Många människor, inte minst föräldrar, i Stockholm oroar sig för farliga kemikalier, och det med rätta. Varje dag kommer barn och vuxna i kontakt med ett stort antal kemikalier som påverkar deras hälsa. Vi har inte råd med en passiv kemikaliepolitik. Arbetet med att ta fram en kemikalieplan med tydligt fokus på att ersätta och fasa ut skadliga kemikalier måste påskyndas. Att ingen kemikalieplan togs fram under år 2012 ser jag som ett misslyckande för den styrande majoriteten.

De senaste 50 åren har nyproduktionen av kemikalier i världen ökat från mindre än tio miljoner ton till över 400 miljoner ton varje år. Mängden kemikalier ökar lavinartat, och vi utsätts för allt fler kemikalier i vår vardag. Det innebär risker för vår hälsa, inte minst för barns hälsa.

Under år 2012 har det, men anledning av detta, varit stora ord från Alliansen i Stockholm angående den här kemikalieplanen: Nu startar staden krig mot farliga kemikalier, och vi hoppas att fler kommuner följer efter oss.

Men trots detta har ingen kemikalieplan presenterats.

Vi i Miljöpartiet vill att barn ska ha rätt till en giftfri förskola. Vi vill införa en miljödiplomering för förskolor. Vi vill att staden ser över och kartlägger gamla industrianläggningar och ser var vi behöver sätt in åtgärder, inte minst i områden där barn vistas och leker. Vi vill att staden använder sin makt som stor upphandlare och minskar kemikalieriskerna genom upphandlingskrav.

Jag känner stor oro för det passiva kemikaliearbetet i staden. Det är dags för majoriteten att gå från ord till handling och presentera den här planen.

Anförande nr 113

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag höll nästan på att trilla av stolen när jag hörde det här. Det var nästan lite för magstarkt att utmåla året då vi gav extrapengar till kemikaliearbetet som ett dåligt år för detta. Det tycker jag är mycket märkligt. Jag hade också gärna sett att vi hade haft en kemikalieplan på bordet här i dag. Men om du har pratat med kollegerna i ditt parti som sitter i miljö- och hälsoskyddsnämnden vet du också att det pågår ett mycket ambitiöst och ordentligt arbete med att ta fram den här planen. Jag tycker att det är bättre att vi väntar några månader extra för att få en riktigt bra produkt än att vi hastar igenom detta.

Jag vill rekommendera alla som är intresserade av att veta hur det går med arbetet med kemikalieplanen, för det har pågått under hela 2012 och fortsätter i dag, att prata med miljöförvaltningen. Man blir mycket imponerad av det arbete som pågår. Vi i nämnden har beslutat att vi vill ha den här planen under året. Egentligen ville man ha mer tid på sig för att göra detta. Det beror inte på att man inte har tid eller så, utan det beror på att man vill göra ett mycket gott arbete. Nu kommer vi att få denna under året, och det ser jag verkligen fram emot, precis som du antar jag.

Anförande nr 114

Å s a J e r n b e r g (MP): Det är bra att det pågår ett arbete, men den här planen har varit på gång lite för länge. Jag tror faktiskt att du egentligen känner dig lite pressad av det. Jag tror att det beror på att det inte finns tillräckligt med resurser på förvaltningen. Det här är inte en förvaltningsfråga. Jag har ett jättestort förtroende för miljöförvaltningen. Jag tror helt enkelt inte att de har tiden och resurserna för att kunna driva igenom det här arbetet. Jag tror faktiskt inte att det behöver ta så lång tid som det har gjorts att få fram en sådan här plan. Jag tycker också att det är ett oerhört passivt krig som förs när det drar ut på tiden så mycket som ett år, och vi har ännu inte sett en plan. Det är dags att ni tar ett steg framåt och levererar. Då kommer miljöförvaltningen att behöva mer resurser för att kunna driva det här arbetet snabbare än vad som har skett hittills.

Anförande nr 115

I n g e r S t a r k (V): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad går med ett mycket stort överskott, 5 miljarder, vilket vi har pratat om förut. Trots det finns det stora problem inom socialtjänsten. Många av de uppsatta målen nås inte. Utbyggningen av omsorgslägenheter är ett stort misslyckande. År 2012 blev det bara 25 nya omsorgslägenheter att jämföra med 30 år 2011 och 35 år 2010. Alliansen saknar helt enkelt en social bostadspolitik, vilket blir förödande för de människor som behöver en omsorgslägenhet.

Verksamheten för funktionshindrade är dessutom underfinansierad. Det visar tydligt underskottet på 62,3 miljoner i stadsdelsnämnderna. Vänsterpartiet kräver en samlad redovisning av alla verksamheter som staden finansierar för att vi ska se hur det ser ut. Störst är klyftan mellan måluppfyllelse och verkligheten när det gäller individ- och familjeomsorgen. Socialtjänsten i Rinkeby-Kista slår larm om att de inte kan upprätthålla socialtjänstlagen med de knappa resurserna. Enskede-Årsta-Vantör har

haft 29 försenade, icke förlängda barnavårdsutredningar och ytterligare allvarliga brister.

Den sociala barnavården har ett strukturellt underskott. Det visade BUSS-utredningen. Sociala investeringsfonder kan vara ett sätt att finansiera nya arbetssätt och ett förebyggande arbete värt namnet. Det föreslår vi i Vänsterpartiet. Vi vet dessutom att i några stadsdelar, till exempel Farsta och Skarpnäck, ökar andelen ensamkommande flyktingbarn. För att de ska kunna tas emot på ett bra sätt krävs det mer resurser i form av fler socialsekreterare. Det kräver även den nya socialtjänstlagen där varje omhändertaget barn ska ha en egen socialsekreterare. Det kommer inte att fungera utan mer resurser.

Antalet unga vuxna i hemlöshet har minskat, och det är mycket glädjande. Men antalet akut hemlösa har ökat med 20 procent mellan 2010 och 2012. Det krävs en övergripande plan där hela staden tar ansvar för hemlösheten. Det behövs också en samordnare för att det ska kunna lyckas. Det är ohållbart. Socialtjänsten måste få mer resurser och en ordentlig plan för byggandet av omsorgslägenheter. Allt annat är ovärdigt en rik kommun som Stockholm.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 116

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag vet att Ewa Samuelsson kommer att redogöra för de planer vi har för utbyggnad av bostäder för personer med funktionsnedsättning.

Jag upplever att vi har gjort ett stort antal satsningar på en rad olika områden inför årets budget. Vi har ökat anslagen till individ- och familjeomsorgen med 89 miljoner kronor. När det gäller de tidiga, förebyggande insatserna stärker vi bland annat föräldrastödet ute i våra stadsdelar. Det är något som forskningen anser är en av de mest förebyggande insatserna man kan göra när det handlar om unga människors missbruk och psykiska ohälsa. Där jobbar vi också på lång sikt för att hålla i satsningarna och minska den sociala utsattheten i staden.

Vi jobbar mot hemlöshet. Botorget har lett till att antalet unga hemlösa minskar. Senast i dag kunde vi se siffror som vi visar att antalet individer på våra akutboenden och härbärgen minskar. Det har minskat ganska kraftigt de senaste åren. Visst genomför vi satsningar. Det är inte så nattsvart som oppositionen säger, men det är er roll att vinkla det som om allting är väldigt dåligt. Jag upplever att vi gör mycket som är bra.

Anförande nr 117

I n g e r S t a r k (V): Låt oss titta på rapporten från Rinkeby-Kista. Där slår man larm om att man inte kan upprätthålla socialtjänstlagen. Det är oerhört allvarligt. Vad gör ni åt det? Vi har en ny socialtjänstlag som säger att varje omhändertaget barn ska ha en egen socialsekreterare. Hur ska det gå till när de redan nu går på knäna? Antalet ensamkommande flyktingbarn ökar ganska ordentligt i till exempel Skarpnäck och Farsta. Det fattas socialsekreterare där också. Vad gör ni åt det? Det går inte.

Anförande nr 118

Ewa Samuelsson (KD): Ordförande, fullmäktige! Det är märkligt att oppositionen har så svårt att erkänna att det går bra för Stockholm och nagelfar vartenda litet ord och försöker hitta svårigheter i stället. Vi vet att det finns utmaningar. Du nämner omsorgslägenheter, och där behöver vi öka tempot mycket vare sig det gäller gruppboheter eller bostäder med stöd och service. Vi har en genomförandegrupp som arbetar med det. Det finns ett tydligt uppdrag till stadsdelsnämnderna att komma in med sina beställningar om var de kan utveckla de här bostäderna.

Vi såg att vi behövde tillföra mer resurser till funktionshindersidan. Därför har vi tillfört över 80 miljoner när det gäller ersättningsnivåerna och 36 miljoner när det gäller det fasta anslaget. Nu får vi utvärdera hur det har förändrat arbetssituationen för de socialsekreterare som arbetar med just den delen och hur det har förändrats för de människor som blir berörda av de beslut som fattas.

Anförande nr 119

Inger Stark (V): Vi ser hur den här staden slits isär, Ewa. Vi ser hur den blir alltmer segregerad. Då måste vi skrika ganska högt. Ni tycks ju inte lyssna på detta. Tar ni inte rapporten från Rinkeby-Kista på allvar? Vi får se om planen verkligen håller och det byggs omsorgslägenheter. Förut tog jag upp att antalet assistanstimmar minskas drastiskt. Det behövs mer pengar. Vi måste se om de pengar ni har tillskjutit hjälper. Jag skulle tro att de inte gör det eftersom bristerna är så stora. Så är det faktiskt.

Anförande nr 120

Borgarrådet Edholm (FP): Fru ordförande! När man lyssnar på oppositionen kan man tro att läget i Stockholm är helt nattsvart. Det finns ingen som tar hand om barnen i förskolan. Skolorna befinner sig i ett katastroftillstånd. Bostadshusen håller på att rasa ihop. Staden slits isär och så vidare.

Men sanningen är naturligtvis att Stockholm är en rik och välskött stad. Vi har en ekonomi som går ihop och som levererar ett visst överskott varje år. Hit vill mängder av människor flytta. De vill flytta hit till friheten, till möjligheten att få det jobb de vill ha, för att förverkliga sig själva och för att ta del av kulturlivet i Stockholm. Mängder av människor vill flytta hit. Då slår det mig: Om det är så illa i Stockholms stad som oppositionen målar upp, hur illa är det då inte i alla socialdemokratiskt styrda städer som folk flyr ifrån för att komma hit? Det måste ju vara helt nattsvart i de städerna eftersom man ändå vill bosätta sig i en stad där allting uppenbarligen är så eländigt som det faktiskt är i Stockholm enligt oppositionen.

Ibland har jag en känsla av att oppositionen hellre hade velat att staden skulle gå med gigantiska underskott, för då hade man på något sätt ändå kunnat bevisa att man satsade varenda krona exakt rätt. Men så är det inte. Det är bra med en välskött ekonomi. Det är bra att vi levererar överskott som numera, tack vare regeringen, kommer att kunna användas i sämre tider genom den fondering som vi nu får göra. Jag tycker verkligen att det är bra, och Stockholms stad har efterfrågat detta. Om det finns risker för underskott de kommande åren kan vi nu fondera pengar för sämre tider.

Man ska inte tro att Stockholm inte står inför enorma utmaningar, för det gör vi. Mängder av människor vill flytta hit. Vi måste bygga mer, förbättra kollektivtrafiken, bygga ut vägar och cykelbanor och se till att människor kan ta sig fram i staden. Vi behöver bygga skolor för 27 000 fler elever till 2020. Vi måste bygga ut förskolan. Men vi ska inte måla en sådan svart bild av Stockholm som oppositionen gör. Stockholmarna och alla de tusentals människor som varje år vill flytta hit håller inte med. De vill bo i den här staden för att det är en fantastisk stad som vi alla är mycket stolta över.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 121

J a n V a l e s k o g (S): Det finns ingenting i tillvaron som bara är svart eller vitt. Men jag tror att det som många av oss har reagerat på i det här dokumentet är den rosaskimrande beskrivningen av skolan, vilket jag särskilt tog upp. Som ansvarigt skolborgarråd är det väl ganska viktigt att man har någon sorts sjukdomsinsikt om var problemen finns, och de har dess värre ökat under de senaste åren på det sätt som jag beskrev. Det måste vi ta på största allvar. Det gäller inte bara Stockholm, utan det gäller säkert hela landet där vi kan se den här utvecklingen med segregering. Det finns till och med forskare som pratar om att det finns en risk för gettoisering, vilket är ett mycket starkt ord. Vi måste åtminstone identifiera problemet och se till att kommunerna får ett större inflytande över skolfrågorna. Vi kan inte omyndigförklara kommunerna på det vis som har skett under flera år. Det behövs en annan skolpolitik.

Anförande nr 122

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag uppskattar verkligen att Jan Valeskog inte vill måla i svart eller vitt. Jag tror inte att den här diskussionen vinner på det. Vi har enorma utmaningar i våra skolor. Vi kan se att resultaten förbättras i många av våra skolor, men de försämras i en del av de skolor som har de största utmaningarna. Men när vi till exempel jämför gymnasiebehörighet jämför vi äpplen och päron. Vi har höjt kraven för att komma in på gymnasieskolan. Det vore lätt som en plätt att göra som Socialdemokraterna i Västerås gjorde för några år sedan. De avskaffade helt och hållet behörighetskraven så att 100 procent blev behöriga. Då avskaffar man de statistiska problemen, men de riktiga problemen kvarstår. Det här måste vi göra någonting åt. Jag skulle verkligen välkomna om Socialdemokraterna någon gång kunde komma med konkreta förslag på vad som behöver göras, men det är ständigt bara en litania om att mer resurser kommer att lösa problemen. Och det tror inte jag.

Anförande nr 123

K a r i n R å g s j ö (V): Du pratar lite om socialdemokratiska städer, Lotta. Om du vill se på bra förslag kan jag rekommendera Malmökommissionen som har tittat på detta. Där har man också stora problem med kunskapssegregationen.

Det handlar inte om svart och vitt. Det är ett enormt problem att 30 procent av eleverna på ett antal skolor i den här staden inte kan gå vidare från nian till gymnasiet. Man undrar vad som händer med dem. Vi tycker att det är ett jätteproblem. Det är ett problem som finns i hela Sverige, och det finns också specifikt i Stockholm. Det går bättre för de barn som går i innerstadens skolor. 100 procent av dem klarar sig och kan gå vidare till gymnasiet. Men det är ett stort glapp till de andra skolorna där eleverna halkar efter. Det är ett problem, och jag tycker inte att ni har varit

ödmjuka nog att se det. Revisorerna säger ju det rakt ut till er. Vi ser inte vad ni ska göra åt detta.

Anförande nr 124

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Detta är självklart ett problem, och det försökte jag säga alldeles nyss. Vi har tagit fram mängder med förslag på åtgärder i utbildningsnämnden. Någon gång skulle jag också välkomna att oppositionen hade några andra konkreta förslag än att avskaffa betygen, valfriheten eller vad det kan vara som är Vänsterpartiets politik.

Malmö följer Stockholms exempel nu. De har enorma problem i sina grundskolor som beror på att de har lagt ut ansvaret på stadsdelsnämnderna. De centraliserar ansvaret för skolan, men här vill oppositionen gå tillbaka och lägga ut ansvaret för skolan på stadsdelsnämnderna igen. Jag tror inte att det är lösningen. Jag tror att Malmös politiker är på helt rätt spår när de centraliserar ansvaret för grundskolan i den staden fem sex år efter det att Stockholms stad gjorde det.

Anförande nr 125

S t e f a n N i l s s o n (MP): Det gäller samma fråga, den sociala barnavården. BUSS-utredningen i mitten av den förra mandatperioden visade att den är helt underfinansierad. Den sociala barnavården hade då alldeles för lite pengar för att kunna uppfylla sitt uppdrag, och då var budgeten per stockholmare i den här verksamheten högre än vad den är i dag. Stora överskott och underfinansierade verksamheter för de mest utsatta barnen är inte okej. Och det gäller inte bara barnen, utan det gäller också psykiskt funktionsnedsatta och människor med missbruksproblem som behöver vård. Här har ni rustat ned ordentligt, och det är ingen svartmålning. Det är så. Vi kommer att fortsätta peka ut er i den frågan. Ni har inte tagit ansvar för detta under de här sex åren som ni har styrt staden.

Anförande nr 126

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Man måste använda delar av överskottet till att finansiera de viktigaste verksamheterna som en kommun har att sköta, och dit hör skola, barnomsorg, social omsorg, äldreomsorg och så vidare. Det gör Stockholms stad också. Vi har gjort enorma förstärkningar av budgeten när det gäller social omsorg och äldreomsorg. Skälet till att vi kan göra detta är att vi i grund och botten har en välskött ekonomi. Vi är en kommun som attraherar många skattebetalare som vill flytta hit. Så var det inte på er tid. Ni tvingades göra nedskärningar flera gånger, till exempel sänkte ni schablonen till gymnasieskolan när ni hade makten just för att ni inte klarade av att hålla i pengarna och se till att de gick till de viktiga verksamheterna. Vi måste också spara för framtiden, för rätt som det är kommer det sämre tider. Därför är det alldeles utmärkt att lägga en del av pengarna i den här fonden.

Anförande nr 127

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Stockholm går med vinst, och samtidigt har Stockholm under många år förorenat mark och vatten. En del har gjorts, men fortfarande är sjöar och vattendrag dåliga, luften är förorenad och markområden förgiftade. Utsläppen av klimatgaser leder till nya problem med översvämningar och en stigande havsytta. Det här måste åtgärdas, hellre förr än senare tycker vi. Det innebär en ekonomisk skuld som måste betalas, i vissa fall av

rent bindande legala krav som åtgärdsplanerna för vatten, i andra fall av en tvingande verklighet. Havet stiger antingen vi vill det eller inte. Det är rimligt att vi nu börjar budgetera för de här kostnaderna på ett ordentligt sätt. Ni har hittills löst det här genom våra miljömiljarder som ni kunnat utnyttja och göra slut på. Nu finns inte de längre eftersom ni har varit i majoritet i två perioder. Nu börjar ni stå avklädda i de här frågorna.

Havs- och vattenmyndigheten har utfärdat bindande åtgärdsplaner utifrån EU:s vattenmål. De riktar sig direkt mot kommunen vad gäller våra mindre sjöar och vattendrag och också delar av innerskärgården eftersom det är vi och ingen annan som har förorenat den. Det är dags att staden börjar avsätta resurser till detta och gör någonting nu.

Allt byggande och all infrastruktur som sker i dag måste anpassas till en högre vattenyta i morgon. Det kostar pengar nu om vi inte ska behöva bygga om alltihop en gång till, vilket bara gör att det blir dyrare. Ett fossilfritt Stockholm 2050, eller hellre 2030, kräver att omställningen mot det börjar i dag. Allt detta kostar pengar, och man måste börja jobba nu.

Använd överskottet till åtgärder för att uppnå de miljömål som vi av olika skäl ändå är tvungna att uppnå och se till att det här blir en ordinarie del av stadens budget där de miljöskulder som vi har också blir rejält bokförda. Jag tog upp den formella delen av detta med revisorerna förra året. De medgav att den legalt bundna miljöskulden, det vill säga Havs- och vattenmyndighetens krav, faktiskt är något som man nog borde ha haft med. De lovade att tänka på det. Jag hörde inget nytt i år, men det är dags att handla nu i den delen och använda det överskott vi har på ett vettigt sätt.

Anförande nr 128

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande, fullmäktige! Jag har följt debatten under en dryg timme nu. Jag konstaterar att vi har anledning att vara mycket stolta över stadens utveckling, och det tror jag att de allra flesta i salen är överens om egentligen. När man skrapar på ytan på representanterna från Socialdemokraterna kan de nog konstatera att det är nog är ganska bra, men de har hittat några saker att angripa.

Sedan jag ställde mig i den här talarstolen för första gången 1991 har det hänt en hel del. Staden har utvecklats under de här åren. Vi kan konstatera att ett av de första besluten som kom upp i fullmäktige under den mandatperioden, 1991–1994, var en arkitekttävling om Slussen. Den har vi nu försökt avgöra, men jag har förstått att en del i salen fortfarande är tveksamma. Men bortsett från den utvecklingen kan man konstatera att det har hänt väldigt mycket. Den politiker som inte kan hänga med i att utvecklingen går framåt och att vi har ett antal fler som flyttar in till Stockholm i dag än vad vi hade bara för tio år sedan kommer inte att klara av de utmaningar som vi står inför.

År 2002 var det 5 000 personer som valde att flytta till Stockholm. Förra året kunde vi räkna in över 17 000. Det är 17 000 personer som dras till Stockholm och som ser Stockholm som attraktivt. Det kräver att vi anpassar vår politik efter det. Därför har vi högt ställda mål. Det är mål som vi också arbetar för att nå upp till. Oppositionen tror att man kan sätta sprätt på detta överskott på lika många sätt som antalet talare

som har varit upp i denna talarstol från vänstersidan. Vi har hört hur man ska använda överskottet och i stället börja låna upp och att vi ska använda pengarna i drift i stället för att hantera dem för framtiden.

Vi ska klara av utmaningen att bygga stad för framtiden. Alla de som flyttar till Stockholm ska, utöver att bo någonstans, ha barn i skolan och vägar att åka på, cykla på och gå på. De ska ha tillgång till service från både kommunala och icke-kommunala inrättningar. Allt detta kräver att vi har en ansvarsfull ekonomi. Den finns inte i det alternativ som vi hör från den andra talarstolen. Där hittar man faktiskt bara fel och brister i varje kommatecken i denna årsredovisning.

Anförande nr 129

Ann Mari Engel (V): Jag är ledsen att göra dig besviken, Joakim, men det är inte så att vi egentligen tycker att det här är jättebra och bara låtsas ha lite kritik. Jag håller med dig om att det har hänt jättemycket i Stockholm, men jag håller inte med om att allt som har hänt är så väldigt bra. Vi har fått en stad som är väldigt mycket mer segregerad än vad den var för tio år sedan. Vi har mycket stora klyftor mellan människor. Det är väldigt många människor som flyttar in. Det håller jag absolut med om. Frågan är hur många av dem som har några stora inkomster. Har ni tittat på det? Till nya invånare räknar man väl också nyfödda såvitt jag vet. Det flesta som flyttar hit har faktiskt inte riktigt råd att hänga med i den stad som vi har. De har inte råd att skaffa sig de nybyggda lägenheterna.

Det en självförvållad kris. Det är det vi tycker är så tråkigt. Vi har klarat oss bra ekonomiskt, men det beror ju på världskonjunkturen och inte på hur duktiga borgarna har varit. Ni har slösat bort den möjligheten genom att själva skapa denna stad som nu är så segregerad och präglas av utförsäljningar och privatiseringar. Det är det vi kritiserar, och det kommer vi fortsätta att göra.

Anförande nr 130

Borgarrådet Larsson (M): Du kan presentera ett antal åtgärder som i praktiken inte är finansierade, Ann Mari Engel. Du står här och säger att alla de pengar som vi har fått in som försäljningsintäkter vill ni använda på ett annat sätt. Men ni har varit emot ombildningen av hyresrätter i ytterstaden. De har gett de här intäkterna till bolagen och de kan sedan användas till bostadsförsörjning och sådant som bolagen behöver. Allt detta säger ni nej till. Ni har praktiken inte en finansiering för att driva Stockholms utveckling framåt utan endast bakåt.

Anförande nr 131

Maria Antonsson (MP): Det plockas ut jättemycket pengar ur bostadsbolagen, 655, 680 och 580 miljoner. Det är väldigt mycket pengar. Bolagisering innebär att det är en självständig enhet. Här känns det som om det fungerar mest som ett dotterbolag där det stora moderbolaget ska plocka in pengarna. I till exempel Norra Djurgårdsstaden finns det nästan inga pengar till att göra de här miljöåtgärder. Det finns inte pengar till det lilla extra. Här finns det ett utmärkt läge för stadens egna bostadsbolag att använda de här pengarna till att vara spetsen i miljöbyggande, miljöteknik och så vidare. Hur tänker du där?

Anförande nr 132

Borgarrådet L a r s s o n (M): Låt oss ta Norra Djurgårdsstaden som exempel. Det är ett av de mest spännande spjutspetsprojekten som finns i hela världen. Vi i Stockholm har ögonen på oss just nu. Man vill se vad som kommer att kunna utvecklas i takt med att Norra Djurgårdsstaden utvecklas. Det är ett fantastiskt projekt. Till det ska läggas att våra bostadsbolag, förutom att bygga nytt, har ett stort ansvar att förvalta de fastigheter som finns. Vi har lyckats med att låta bolagen anta utmaningen att hantera miljonprogramsområdena samtidigt. Samtidigt som bolagen kan bygga nytt och delta i utvecklingen av staden, till exempel i Norra Djurgårdsstaden med en hög miljöprofilering, ska man också ha en hög miljöprofilering av våra miljonprogram. Det kräver att man har ifrågasatt deras innehav i några år, vilket ni har varit emot. Man behöver pengar för att kunna göra de miljöåtgärder som vi gör i Stockholm i dag.

Anförande nr 133

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! När man lyssnar på debatten skulle man kunna tro att Sten Nordin skulle vara på omslaget på The Economist som den stora rövaren och vikingen som förstör Stockholms ekonomi. Men det är inte fallet, utan vi har en fantastiskt bra situation i Stockholm. Vi har en mycket speciell situation om vi tittar på hur det ser ut runt om i Sverige och även internationellt. 60 procent av Stockholms arbetskraft arbetar i kunskapsintensiva branscher, sådana här läskiga konsultverksamheter, akademier och sådant som ni brukar tala illa om på den där sidan.

Vi har en fantastisk innovationskraft. Vi har ett intellektuellt kapital, och det är mycket viktigt att vi jobbar vidare med det och förstärker det. Där har staden en mycket viktig roll, som ni inte verkar ha förstått, som upphandlare och som matchare mellan olika typer av företag. Vår politik handlar väldigt mycket om att skapa en starkare situation för våra företag i Stockholm och för stockholmarna. Valfrihet, friskolor och äldreomsorg är en viktig del i detta.

I sin reservation är Vänsterpartiet bekymrat över att näringslivsklimatet har blivit sämre i Stockholm. Jag välkomnar i och för sig att de bryr sig om det, men vi kan titta på hur det såg ut när de satt vid makten. År 2006 när de satt vid makten i Stockholm låg vi på 136:e plats i Svenskt Näringslivs rankning. År 2012 låg vi på 23:e plats. Jag tror inte att det finns någon kommun i landet som har gjort en sådan anmärkningsvärd resa uppåt i tabellen. Ni säger också att det är så få nystartade företag. År 2012 hade vi 33 nystartade företag per dag i Stockholms kommun. I och för sig var det 38 året innan, men 33 är väl inte någon katastrof direkt.

Vi jobbar också väldigt mycket för att bli attraktiva för den övriga delen av världen. Hälften av landets befolkningsökning skedde i Stockholms län. 59 procent av dessa var inflyttade. En del kom från Sverige, men hela tre fjärdedelar kom från utlandet. De här människorna som har kommit hit har en hög kompetensnivå. Av 6 410 som kom till länet var det 4 729 som kom till staden, och mer än hälften, nästan 3 400, är specialister. Det illustrerar mycket tydligt hur otroligt viktigt det är att vi har en öppenhet när det gäller arbetskraftsinvandring, och där svajar Socialdemokraterna högst betänkligt.

Vi har också en hel del utmaningar. Men som finansborgarrådet var inne på gick elva personer varje dag under 2012 från försörjningsstöd till egen försörjning via jobbtorgen. Vi är på god väg.

Herr ordförande! Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 134

E w a L a r s s o n (MP): Det var inte alls meningen att jag skulle gå upp och ta en replik, men jag bestämde mig när du visade bilden på den behornade mannen på The Economist. Jag har läst den där artikeln. Jag skulle mycket hellre vilja ha Ulla Hamilton som Freja på framsidan av The Economist. Bilden av män och kvinnor är helt förfärlig. De genomsyrar också hur vi fördelar pengarna i den här staden. Sten Nordin har till exempel lovat att kvinnor ska ha rätt till heltid. I vår stadsdel har inte alla som jobbar rätt till heltid. Det återstår en del, Sten Nordin. Jag är jätteglad att du inte är behornad, men jag skulle hellre vilja ha en kvinna som Freja på framsidan.

När vi pratar om företagen tycker jag att vi också ska prata om de kvinnliga arbeten som vi har i Stockholm. Vi ska våga prata om lönerna för förskollärare och lärare. Vi har ett eget ansvar för de människor som vi själva anställer.

Anförande nr 135

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Där slår du in öppna dörrar eftersom vi har lovat att alla de som vill ha heltid ska få det, men det går kanske inte att åstadkomma det över en natt. Jag välkomnar också att du lyfter upp frågan om kvinnor över huvud taget. Alla de kvinnor som driver företag inom välfärdssektorn är också mycket viktiga. Dina kompisar inom Socialdemokraterna hotar dem verkligen med den politik som de diskuterar just nu. Jag hoppas verkligen att ni kan stå emot om det skulle bli så illa att vi skulle få en förändrad majoritet här i staden. Men en sak är säker: Så länge som vi sitter vid makten kommer vi att jobba mycket tydligt för att det ska finnas möjligheter för alla kvinnor som vill starta egna företag inom välfärdssektorn att också göra det.

Anförande nr 136

K a r i n R å g s j ö (V): De stora välfärdsföretagen är inte små, mysiga, kvinnliga företagare, utan det är en helt annan karaktär på de företagen.

Vi har pratat lite om arbetsmarknaden som gick plus 22,5 miljoner kronor, och det är väl bra. Då tänker jag: Vad skulle man kunna använda de pengarna till? Kanske till fler ungdomsanställningar eller till att de som får anställning i staden under en begränsad tid kunde få det i tolv månader. Det skulle betyda jättemycket, för då kunde de gå på a-kassa i stället för på försörjningsstöd.

Sedan finns det en sak till som jag tycker är lite småjobbig. Jag tillhör dem som arbetar väldigt mycket med dem som har små intensiva företag, typ reklambyråer. Det är nämligen mitt jobb. Jag jobbar med informations- och kommunikationsinsatser. Det är lite tröttsamt att ni alltid ska gå sju år tillbaka i tiden och gräva som några arkeologer. Stå för er egen politik i stället för att gräva fram 2007. Det blir lite tjatigt i längden.

Anförande nr 137

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag är jättestolt över att vi i Stockholm ligger på 23:e plats jämfört med den plats som vi låg på förut. Jag ville bara illustrera att företagarna kanske inte är lika oroliga för näringslivspolitikerna som Vänsterpartiet är i den delen. Det framkommer i alla fall inte i de undersökningar som Svenskt Näringsliv gör och i de kontakter som jag har, utan de är tvärtom mycket oroliga för den politik som ni för när det gäller möjligheten till välfärdsföretagande. Kom inte dragande med riskkapitalbolagen, utan jag pratar rent generellt om de här frågorna. Det är otroligt viktigt att företagen har möjlighet att starta och växa. Då kan man inte kategorisera på det sätt som ni gör och bara kasta ut allting som barnet med badvattnet. Man kan inte säga att bara för att det är inom välfärdssektorn blir det riskkapitalbolag, och då ska vi inte ha någonting. Det tror jag är en helt förödande politik. Jag skulle rekommendera att du läser den artikel som fanns i Dagens Samhälle i torsdags i förra veckan. Där lyfte kollegan från Sundbyberg fram varför det är viktigt att ha privata aktörer som entreprenörer i den kommunala sektorn, och han är socialdemokrat.

Anförande nr 138

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige, Ulla Hamilton! Vi är inte oense om att vi ska ha fler företag i Stockholm. Det tror jag att vi är oerhört överens om. Jonas Nygren, som du nyss nämnde, kan verkligen driva en attraktiv näringspolitik i Sundbyberg. Men jag är oroad över den ungdomsarbetslöshet som bitit sig fast, Ulla Hamilton. Den ungdomsarbetslösheten går inte att bryta. I budgetdebatten förstod jag att ni absolut inte ville anta vårt förslag för att bryta den.

Min fråga till dig, Ulla Hamilton, är: Vilket recept har du för att bryta ungdomsarbetslösheten i Stockholm? Du har resurserna. Jag har idéerna som du inte vill lyssna på. Vilka är dina idéer?

Anförande nr 139

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om man tittar på ungdomsarbetslöshetssiffrorna kan man förstå varför Malmö stad ägnar sig åt en Malmökommission. Där har de 38 procents ungdomsarbetslöshet. Det är helt förfärliga siffror när det gäller utrikesfödda. I Stockholm har vi 22 procent, och det är också alldeles för mycket. Men vi ligger mycket bättre till jämfört med både Göteborg och riket. Det som vi måste göra i det här sammanhanget – och det har jag sagt massor med gånger tidigare – är att systematiskt jobba för att se till att de ungdomar som går i grundskolan inte lämnar den utan tillräckligt goda betyg för att gå vidare. Vi måste också se till att vi har bra gymnasieskolor som är attraktiva för alla typer av talanger. Vi ska också se till att yrkesutbildningarna blir mer attraktiva. Det handlar om att fånga upp de unga som trillar ut, och det jobbar arbetsmarknadsförvaltningen väldigt mycket och väldigt bra med för närvarande.

Anförande nr 140

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Man hinner inte mycket på tre minuter. Därför har man all anledning att återkomma.

Jag vill också ta upp några saker som har varit uppe tidigare i debatten. Det gäller Volvo IT och den utdelning som plockas från allmännyttan. Jag tycker inte att Volvo IT-avtalet fungerar speciellt bra. Det är inte enbart ett tyckande, utan lärare och

skolor bekräftar bilden av att Volvo IT-avtalet inte fungerar. De bygger upp egna it-lösningar och köper in datorer vid sidan av för att komma vidare i den tekniska utvecklingen. När kostnaderna ökar och det är allt sämre it-lösningar i skolorna förlänger man avtalet i två år ytterligare trots att det är så oerhört kraftigt kritiserat. Det är därför som jag vill återremittera de punkter som berör Volvo IT i denna årsredovisning.

Sedan gäller det allmännyttan. Vi anser att allmännyttan ska utvecklas och inte avvecklas. Numera finns det ungefär 70 000 lägenheter i allmännyttan. För sex år sedan fanns det 110 000 lägenheter i allmännyttan. Vi ser ett skriande behov av att renovera många av allmännyttans lägenheter. Samtidigt vill vi använda våra allmännyttiga bostadsbolag för att bygga nya lägenheter. Det kan man göra i Svenska Bostäder, Familjebostäder och Stockholmshem. I stället väljer ni att lyfta bort 3,3 miljarder från våra allmännyttiga bostadsbolag. Det är pengar som behövs för att bygga fler bostäder i Stockholm. Vi anser inte att vi har fått ett ordentligt svar på varför ni gör detta och vad ni ska använda pengarna till. Vi yrkar alltså även på återremiss av dessa delar av ärendet.

Anförande nr 141

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det är faktiskt inte seriöst att påstå det du påstår generellt om Volvo IT-avtalet. Under den här tiden har vi fått 12 000 fler datorer. Vi inför nu en dator för varje elev i gymnasieskolan. Vi har infört läsplatlor för tusentals elever i grundskolan. It-utvecklingen är fortfarande stark i Stockholm. Jag har sagt tidigare här i fullmäktige att jag, mot bakgrund av de rapporter som har lagts fram och de erfarenheter som vi har, att tycker det är seriöst och ansvarstagande att förlänga avtalet. Men vi ska också ställa krav på att de fel som finns, för det finns fel, ska rättas till, och gör man inte det blir det en ny upphandling. Det är att ta ansvar.

När det gäller utdelningen från bolagen välkomnar jag att ni er reservation är mindre militanta än du är när du står i talarstolen. Där säger ni faktiskt att ni inte är principiellt emot en utdelning, men ni vill ha en redovisning av vad pengarna ska användas till. Den redovisningen ska du få, Karin Wanngård. Då borde du bli nöjd.

Anförande nr 142

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag ser fram emot att Sten Nordin ska göra mig nöjd. När det gäller Volvo IT-avtalet vittnar man om att skolorna inte är nöjda med den upphandlingen. Man vittnar om att de köper in egna datorer vid sidan av Volvo IT-avtalet. Vi vet att kostnaderna har ökat. Vi vet att lärarna inte är nöjda med den här it-lösningen. I det skedet väljer ni att förlänga avtalet i två år till. Jag anser inte att det är att ta ansvar. Att ta ansvar i det här läget vore att backa tillbaka. Det här avtalet är kritiserat av stadens revisorer. Det är en upphandling som till och med våra egna revisorer har vågat kritisera. Det måste man ta på allvar. Det är därför som vi redan nu vill ha svar på den här frågan: Varför förlänger ni avtalet?

Anförande nr 143

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Joakim Larsson sade att så många personer som finns här inne i salen så många idéer skulle de här 5 miljarderna kunna läggas på. De skulle inte räcka. Vi skulle kunna bränna dem rätt snabbt.

Det är inte seriöst av en stad att lägga undan så mycket pengar. 5 miljarder är rätt mycket stålar. Samtidigt har vi så många som far så illa. Därmed inte sagt att ni inte gör någonting. Ni kan inte säga: Vi har färre hemlösa nu än när ni styrde, och därför är vi jätteduktiga.

Så länge vi har människor som far illa i den här staden och så länge vi har människor som lider, så länge måste vi också vara beredda att ställa upp och hjälpa de människorna. Det tror jag att ni vill likaväl som vi. Det är inte så att vi är sämre eller bättre än ni, men vår uppgift är att kritisera er, och det gör vi också. Vi kommer alltid att ha en tumme i ögat på er. Jag förstår inte att du tycker att det är okej att spara så mycket stålar när det finns folk som far så illa i den här staden, Sten Nordin. Det borde man faktiskt fundera lite grann på. Jag skulle gärna vilja se en lite bättre bostadspolitik för de utslagna i den här staden.

Anförande nr 144

Borgarrådet L a r s s o n (M): Du har ett gott hjärta, Jackie. För att göra allt det du vill måste man också se till att man inte har en stor nettoskuldportfölj, vilket man hade när vi tillträdde 2006. Vi tog över i ett läge när skulden växte i Stockholm, och vi bantade ned den skulden. Det gjorde vi på ett sätt som ni var emot. Det handlar om att ifrågasätta en del av de värden som har legat i fastigheter. Det måste väl vara bättre att vi får in intäkter och använder dem. Det måste väl vara bättre att kunna använda dem på det sätt som du beskriver än att betala pengar i räntor. Har vi en mycket stor nettoskuld i staden får vi betala mycket stora räntor. Då överskrider vi förr eller senare dessa 5 miljarder som ni har olika sätt att sätta sprätt på.

Anförande nr 145

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag kan säga både till dig och till Ewa Samuelsson att så länge vi har 160 ålderspensionärer utanför våra härbärgen är det inte okej. De kostar inga miljarder. Det kostar inte 100 miljoner, de kostar inte 50 miljoner, de kostar inte 25 miljoner att hand om dem. Det är en skam för den här staden att vi har ålderspensionärer som är hemlösa. Många av dem har blivit hemlösa på grund av bostadsrättsbildningar och annat som de inte har klarat av. Lite pengar bör ni skala av till folket.

Anförande nr 146

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack för ditt engagemang för socialt utsatta, Jackie! Stockholm har en ganska unik situation nu om man jämför med många andra europeiska städer. Vi har en god ekonomi och en grund att stå på om det kommer kriser och annat framöver som gör att vi måste fortsätta att satsa i sämre tider. Det gör vi. Vi satsar mer än på många år på de sociala frågorna. Vi satsar på de hemlösa. Vi jobbar också på att hitta lösningar för åldrade hemlösa. Vi har gett ett uppdrag till förvaltningen. De satsar stora summor på de socialt utsatta människorna i Stockholm, och vi förebygger att fler hamnar i social utsatthet i framtiden.

Vi talar om belopp på över 40 miljoner kronor till socialnämnden. Vi talar om stora summor som tilldelas stadsdelsnämnderna. Vi kommer att fortsätta att hålla i våra satsningar så länge vi har socialt utsatta i staden. Vi kommer att sätta in insatser för

att förebygga att fler människor hamnar i hemlöshet eller andra socialt utsatta situationer.

Anförande nr 147

J a c k i e N y l a n d e r (V): Välkommen tillbaka! Nu har du varit borta, så jag vill inte skylla på dig. Det har varit andra som har skött det. Men din egen nämnd fick tillbaka 4 ½ miljon. Det är lite märkligt att socialtjänstnämnden får tillbaka 4 ½ miljon samtidigt som folk far illa och inte har någonstans att bo. Det är jättemärkligt.

Anförande nr 148

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, kolleger och om det är några åhörare närvarande! Jag vill säga några saker om överförmyndarverksamheten. Jag tycker att det känns motiverat att göra det. Inom överförmyndarnämnden jobbar vi tillsammans väldigt mycket. Det är ett gemensamt uppdrag där vi inte har speciellt många konfrontationer. Det beror på att vi har att sköta en verksamhet. Den är lagstyrd. Det är faktiskt en av de två nämnder som en kommun måste ha. Det är ett obligatoriskt uppdrag för en svensk kommun att ha en överförmyndarnämnd. Vi försöker sköta den efter förmåga. Det finns en hel del att kritisera. Visst är det så. Vi har också markerat gemensamt att vi är helt överens med revisorerna om en del av deras kritiska punkter. Vi försöker ta ett gemensamt ansvar. Vi ska reda upp de bekymmer som finns.

Samtidigt ska man vara klar över att även om det här är lagstyrt kan man ju tolka lagar på lite olika sätt. Folk som inte känner till den här verksamheten tror kanske att det är någon sorts Ebberöds bank. Det är det inte. Vi är den snålaste överförmyndarnämnden i hela landet av alla jämförbara. Vi betalar väldigt låga arvoden, och vi håller mycket strikt på att 70 procent av dem som använder den här verksamheten betalar helt och hållet. Det är inte alls så att staden betalar, utan man får betala detta själv. Vi ägnar oss åt tillsyn av verksamheten. Det 8-procentiga överskridande vi gjorde var 2,3 miljoner. Det var miljoner; vi snackar inte om miljarder här. Vi är inte närheten av några miljarder när det gäller vår driftsbudget. Däremot har vi ansvar för åtskilliga miljarder som vi försöker sköta.

Vi ska naturligtvis se till att bli bättre på det som vi har kritiserats för, men vi sköter oss. Skulle vi sköta oss lika bra som man gör många andra ställen skulle vi ha ett fruktansvärt överskridande. I Göteborg sköter man den här verksamheten på hälften av antalet huvudmän och har en större budget och större utgifter än vad vi har. Det stora problemet är faktiskt inte ekonomin. Vi sköter den ganska bra även om vi kan bli bättre. Detta är ett gemensamt ansvar.

Anförande nr 149

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag vill säga tack till dig, Kaj, för att du tog upp den här frågan. Det är en jätteviktig fråga, och jag tycker att du belyser den på ett mycket bra sätt. Det har varit en jobbig tid för överförmyndarnämnden. Ni har en ännu jobbigare tid framför er. Jag ser att ni är på rätt väg. Ni har fått en ny chef. Det finns utomstående konsulter som gör en genomlysning av verksamheten. Det händer väldigt mycket på ett positivt plan i överförmyndarnämnden. Jag vill egentligen bara tacka dig för att du tog upp den här frågan. Jag vet att ni är helt på rätt väg och att ni snart har nått målet att få en riktigt bra överförmyndarnämnd som vi är värda i Stockholm.

Anförande nr 150

K a j N o r d q u i s t (S): Det blir väldigt kollegialt här. Jag vill tacka dig också. Vi är helt överens i de här frågorna. Problemet är att det har funnits en kultur under många år där man har budgeterat mycket lågt, och sedan har man löst det på slutet. Det är kanske bra om vi försöker införa en annan kultur där vi budgeterar lite mer realistiskt. Det är verkligen inte fråga om några stora pengar i de sammanhang som vi pratar om här.

Anförande nr 151

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Vi kan konstatera att vi har en ökad segregering där innerstaden skiljer sig allt kraftigare från ytterstaden, och det är olyckligt. Det är delvis orsakat av den budget vi har, men också av försyndelser som ligger lite längre bak i tiden när man sålde ut en massa bostäder i innerstaden.

Det finns ett område i den här årsredovisningen där innerstaden är mer utsatt än ytterstaden, och det gäller luftkvaliteten. Vi kan konstatera att staden inte klarar av miljökvalitetsnormerna vare sig för partiklar eller för kvävedioxid. Det är olyckligt. Det handlar om folks hälsa och välbefinnande. Det handlar om barn och gamla. Vi måste ta det här på stort allvar, och vi kan konstatera i årsredovisningen att det inte görs. Det handlar inte om så mycket pengar. Det kostar inte så mycket pengar att göra någonting. Det här handlar om politisk vilja att fatta de rätta besluten, och det görs inte.

Vi har frågan om dubbdäcken. Det har blivit bättre med partiklarna, men vi klarar inte normerna. Vi vet att det inte finns någonting som heter tröskelvärden. Kommer man under miljökvalitetsnormerna, vilket vi bör göra överallt, är det fortfarande en dålig luft. Det är samma sak när det gäller kvävedioxiderna. Vi måste klara detta, och det görs inte. Majoriteten slår sig för bröstet för att man har sparat in de här miljarderna. Vissa delar av dem kunde man ha satsat socialt. Vi ska ha ett överskott, men vi kunde ha gjort mer. Det är förvånande att man på här området, där det nästan inte kostar någonting alls att göra något, inte vidtar de rätta åtgärderna.

Anförande nr 152

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Herr ordförande! Du försöker och försöker hela tiden, Daniel, men det är en kommunikativ utmaning för dig att vi, när vi ska föra bok över året, för första gången i historien har klarat den tuffa partikelnormen för Hornsgatan. Det är den stora symbolfrågan för luftkvalitetsfrågorna i Stockholm. Just då ska du gå upp och förklara att det här är fruktansvärt illa skött av Alliansen. Jag tror att du får mycket svårt att kommunicera det på ett trovärdigt sätt. Det beror på att vi hela tiden förbättrar luftkvaliteten i Stockholm. Vi har stora utmaningar kvar. Men låt oss vara så intellektuellt hederliga i debatten att vi säger att det går åt rätt håll men att vi har stora utmaningar kvar. Vi kan vara överens om det, men ingenting blir bättre av att du försöker svartmåla ett långt och ambitiöst arbete som äntligen börjar ge lite resultat. Jag hoppas att vi kan vidta fler åtgärder. Jag hoppas också att vi får större rådgivning från regeringen att till exempel införa dubbdäcksavgifter i Stockholm. Men svartmåla inte det året då vi faktiskt lyckades klara luften på Hornsgatan när det gäller partiklar! Jag tror att det blir mycket svårt för dig.

Anförande nr 153

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag svartmålar inte. Det här handlar om att det egentligen inte finns några gränsvärden. Vi måste ha en bra luft. Det är sant att vi har fått en bättre luft i Stockholm. Det är sant att vi klarar detta på Hornsgatan, men vi klarar inte partiklarna överallt. Att vi klarade det på Hornsgatan år 2012 beror på vädret. Det har legat snö överallt och varit kallt. Det har inte varit torrt och virvlat upp. Det är det som har gjort att vi har klarat detta.

De stora åtgärder som har lett till en bättre luft är trängselavgifterna, som har gjort att det är mindre bilar, och dubbdäcksförbudet på Hornsgatan. Länsstyrelsen har sagt att vi måste göra någonting nu i de här frågorna. Det har ni låtit bli. Vi måste utöka dubbdäcksförbudet eller se till att din minister och er regering genomför dubbdäcksavgifter. Det segar de med, och det är olyckligt för stockholmarnas hälsa. Vi klarar inte målen, och det måste vi göra.

Anförande nr 154

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Herr ordförande! Det handlar fortsatt också om Miljöpartiet och en sak som jag fick höra tidigare i debatten och som jag har svårt att smälta. Åsa Jernberg sade tidigare i debatten att vi i budgeten för 2012 skrev att vi under 2012 skulle färdigställa en kemikalieplan, och sedan marknadsförde hon konspirationsteorin att den inte har färdigställts under året på grund av resursbrist.

Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är viktigt att tala sanning i den här salen och att rätt ska vara rätt. Det står ingenting om en kemikalieplan i budgeten för 2012 som antogs hösten 2011. Det beror på att kemikalieplanen var ett uppdrag som vi fick från fullmäktige i början av 2012, flera månader senare när vi antog miljöprogrammet. Det skedde i slutet av januari 2012. Men inte heller där står det att kemikalieplanen ska färdigställas under 2012. Det var ett uppdrag att sätta i gång arbetet med kemikalieplanen som vi gav till miljö- och hälsoskyddsnämnden, och det görs just nu, och dessutom med extra resurser. I den budgeten fick kemikaliearbetet extra resurser. Kemikaliearbetet fick extra resurser i budgeten för 2013. Dessutom fick man ett extra tillskott av resurser under det förra verksamhetsåret för att tagga upp arbetet med kemikalieplanen.

Kära Miljöpartiet! Jag förstår att det har varit jobbigt att ha förlorat initiativet i Stockholms miljöpolitik, men håll er gärna till sanningen!

Anförande nr 155

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag är inte av den åsikten att jag har stått här och ljugit, utan jag konstaterade att det fattades ett beslut under 2012. Det var det vi diskuterade i anslutning till årsredovisningen. När det här beslutet om att man skulle ta fram en kemikalieplan fattades antog vi att det skulle ske under år 2012. Vi tycker att det är alltför passivt att den här planen inte har kommit på plats. Det står jag för.

När det gäller min konspirationsteori om resursbrist skulle jag vilja säga att jag kanske inte ser det som en konspiration. Jag är mycket öppen för att lyssna till vad det beror på att planen har dröjt. Vi i Miljöpartiet tycker att det är oerhört viktigt att vi har en mycket framåtriktad kemikaliepolitik eftersom vi ser mycket stora utmaningar. Det kanske beror på någonting annat, men jag tycker att det är tråkigt att

planen inte har kommit fram. Det är förstås positivt att du har höga ambitioner. Vi hoppas att den kommer på plats nu under 2013 i stället.

Anförande nr 156

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Den kommer på plats under 2013. Det beror på att vi nämnden skyndade på arbetet eftersom vi också ville ha den framme i god tid. Samtidigt är det också mycket viktigt att ha en plan som är väl genomarbetad och inte framstressad. Det görs ett mycket ambitiöst arbete av miljöförvaltningen i den här frågan. Jag känner att Miljöpartiet trampar dem lite grann på tårna eftersom de inte har fått någon deadline att färdigställa detta under 2012. De har inte uppfattat det så, och det är inte så konstigt eftersom ingen har sagt det, utan det var er egen fria tolkning.

Det pågår ett mycket ambitiöst arbete med att ta fram en kemikalieplan som jag tror kommer att bli i världsklass, som allt annat vi gör i miljöpolitiken här i Stockholm. Jag ser fram emot att debattera den i fullmäktige någon gång framåt vintern.

Anförande nr 157

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag vill helt kort yrka bifall till kommunstyrelsens förslag att vi ska godkänna årsredovisningen för 2012. Det är en årsredovisning som på många sätt visar att det är ett framgångsrikt arbete som görs här i Stockholm, men den blundar inte för de utmaningar som ett växande Stockholm har. Jag tittar naturligtvis särskilt på funktionshindersidan och tillgänglighetsarbetet men också på socialtjänsten där vi har utmaningar som också har tagits upp till diskussion här i kväll. Summan av kardemumman är ändå att vi med stolthet kan lägga år 2012 bakom oss.

Anförande nr 158

K a r i n R å g s j ö (V): Det var kort, Ewa, men jag hugger direkt som den lilla kobra jag är. Antalet byggda omsorgslägenheter går nedåt. År 2012 byggdes det 25 nya omsorgslägenheter. År 2011 byggdes det 30, år 2010 byggdes det 35 och år 2009 byggdes det 51. Det är ingen succéhistoria precis. Enskede-Årsta-Vantör har nu fått ett retroaktivt vite från Socialstyrelsen för att de på ett år inte har lyckats fixa fram ett boende med särskild service. Det är på 76 000 i månaden sedan maj 2012. Det blir ungefär 1 miljon. Det är inte så jättebra, Ewa. Vad säger du om det?

Anförande nr 159

E w a S a m u e l s s o n (KD): Du är lika arrogant som vanligt. Det finns flera delar i det här. Det handlar bland annat om den byggnation som måste göras, men vi har tyvärr också en hel del som tackar nej till lägenheter. Ibland sitter vi med tomma lägenheter eftersom ingen har velat ha dem. Sedan ser vi det stora behovet av utbyggnad. Den planering som finns nu innebär att vi i budgeten skriver att när vi planerar för nya bostadsområden ska 5 procent vara omsorgslägenheter, gruppboenden eller boenden med särskilt stöd och service. Det ligger också ett uppdrag på stadsdelsnämnderna att nagelfara och verkligen gå igenom alla platser att bygga på eller lokaler att bygga om till nya omsorgslägenheter. Det är ett mycket tydligt uppdrag som vi har gett. Dessutom har vi målsättningen att bygga många fler under de kommande åren.

Anförande nr 160

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har två frågor. Den första frågan är: Finns det någon fundering hos er på hur man skulle kunna förbättra budgetprocessen? Som det är nu framstår det som om de allra flesta stadsdelsnämnder har stora underskott på omsorgen. Det skapar en taskig stämning om det ständigt blir stora underskott. Jag tror att det är någon sorts budgetteknik. Finns det något sätt att bryta detta? Det vore mycket intressant att veta det.

Sedan har vi den andra frågan. När man tittar på funktionshinderfrågor i räkenskaperna ser man alltid bara utgifter. Men det blir faktiskt intäkter också när man skapar jobb för människor med funktionsnedsättning och för människor som är med och hjälper till på något sätt. Det är också arbetsskapande. Det borde ha en relation till arbetslinjen. Har ni några funderingar på det?

Anförande nr 161

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ibland kan det vara så att en enda enskild persons behov kan påverka hela budgeten ute i stadsdelsnämnden. Det händer inte så ofta, men det händer ibland. Det kan vara svårt att veta om en sådan sak långt i förväg eftersom den kan komma in under årets gång.

I övrigt handlar det om arbetslinjen. Det jobbar vi också med när det gäller personer med funktionsnedsättning. Det kan handla om att gå från daglig verksamhet till att vara praktikant på ett arbete eller om att se till att mentorskapet kan vara lite längre för personer med en psykisk funktionsnedsättning. Ibland kan det vara enklare att ordna ett arbete för en person som sitter i rullstol, eftersom det kanske handlar om mer fysiska saker som att ta bort trösklar och annat. En person med en psykisk funktionsnedsättning behöver kanske ett mentorskap över tid. Vi måste arbeta med många olika delar. Det kan betyda oerhört mycket för en enskild individ.

§ 19 Detaljplan för område vid kv. Martallen i stadsdelen Midsommarkransen, Dp 2007-36263-54 (utl. 2013:41)

Anförande nr 162

Borgarrådet K e v i u s (M): Stockholmare, åhörare, massmedier, webb-tv-tittare! I dag ska vi fatta beslut om 45 nya lägenheter i Midsommarkransen. Midsommarkransen var namnet på en krog som hörde till Hägerstens gård. Den byggnaden uppfördes 1775, och numera ligger det ett bostadshus där på Nioörtsvägen 42. År 1908 uppfördes de första flerfamiljshusen i området. Det fanns ett tegelbruk, och när LM Ericsson byggde sin huvudfabrik vid Telefonplan i slutet av 30-talet byggdes fler och fler bostäder. En del av Midsommarkransen kallas LM-staden. Den som vill titta på äkta, klassisk funkis kan besöka Midsommarkransen. Midsommarkransen fick en spårvagnsförbindelse 1911. Den ersattes med tunnelbana 1964. Ni borde åka till Midsommarkransen.

I vår översiktsplan, Promenadstaden, finns det två övergripande strategier. Vi ska satsa på attraktiva tyngdpunkter, och vi ska koppla samman stadsdelar. Liljeholmen och Telefonplan är två av de tyngdpunkter som vi har i vår översiktsplan. De ska integreras med Midsommarkransen som denna detaljplan handlar om.

Vi har en byggtradition där man lägger olika arkitekturer till varandra. I Midsommarkransen kan man se årsringarna tydligt. Man kan se den klassiska stenstaden och den funktionalistiska staden med sina lamellhus i naturen. Jag vill också berätta att den här detaljplanen har en ganska lång historia. Den var ute på samråd redan 2008. Den har bantats. Men här står vi i dag och ska fatta beslut om 45 lägenheter.

Som stadsbyggnadsråd är jag också mycket glad över att det blir lokaler i bottenvåningen. Det blir lite mer stadsliv på Svandammsvägen. Vi bygger helt enkelt stad här. Jag är också mycket glad över att det blir ett livligt taklandskap. Det kommer att byggas allt från ettor till femmor. Samtliga lägenheter får tillgång till uteplats eller balkong mot gården. Huset kommer att vara mellan fyra och sex våningar. Parkeringsstalet ligger på 0,5. Här har man lagt mycket möda på att rita hus som passar in, som flörtar med husen intill, och man har jobbat väldigt mycket med arkitekturen.

Jag är övertygad om att den här detaljplanen med 45 lägenheter i Midsommarkransen blir riktigt bra. Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 163

M a r i a H a n n ä s (V): Herr ordförande, fullmäktige, medborgare, stockholmare, bostadssökande och alla andra! Vänsterpartiet vill bygga bostäder. Förutom dem som staden planerar har vi flera bra förslag på nya bostäder, hyresrätter så klart. Vi bygger helst på redan hårdgjorda ytor och inte på grön mark och inte i parker. Det är precis det man gör här. I det här området finns det flera bra platser där man skulle kunna bygga på i stället för i denna lövskog med berg i dagen. Det här är den enda vilda skogsdelen i Midsommarkransen.

Jag har aldrig i något enda ärende i kommunfullmäktige och i stadsbyggnadsnämnden under alla de år som jag har varit med där – Slussen har inte en chans här – haft så många kontakter med medborgare eller fått så många mejl med synpunkter som i detta ärende, Martallen. Som Regina sade är det andra omgången i det här ärendet

eftersom mark- och miljödomstolen sade att man hade använt sig av fel översiktsplan när man fattade beslutet. Jag har fått många mejl och synpunkter från boende runt omkring. Det är lövskog i den här skogsbacken. Det är en jättespännande mark med ett slags rasbrant. Det är mycket högt där, och sedan är det mycket vackert ned mot gatan. De som inte har varit där borde titta på det.

Jag kan föreslå flera andra områden där man skulle kunna bygga i stället för i det här området. Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 164

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Midsommarkransen är en intressant stadsdel. Det var dessutom intressant att höra borgarrådet Kevius prata om den historia som finns där. Det kan vara bra att få höra den ibland. Midsommarkransen är en attraktiv stadsdel. Det finns bra kollektivtrafikförsörjning där. Många vill bo där. Det förtäts mycket i Midsommarkransen liksom i resten av staden. I de flesta fall blir de här förtätningarna bra. Man gör bra inslag i befintliga miljöer.

Föreliggande förslag gör detta delvis men inte fullt ut och tillräckligt. I det här fallet har huset tyvärr blivit något för högt. Då säger Kevius att det har byggts på, att det kommer nya hus och att vi måste ha lite högre hus här. Ibland kan det fungera, och ibland gör det det inte. I det här fallet gör det det inte. Det hade varit mycket bättre att hålla sig till den normalhöjd som finns i det här området. Det är inte samma skala som övrig bebyggelse. Huset som ska byggas är delvis placerat i vinkel och skär in i ett bergsparti på ett olyckligt sätt. Det innebär att man måste spränga bort det. Delar av det kommer också att behöva sprängas bort eftersom man ska bygga garage. Man kan fråga sig om man behöver 0,5 parkeringsplatser per lägenhet när det finns så bra kollektivtrafik här. Dessutom är det ett problem att det ligger ett hus som är skyddat vid sidan om, och man kommer lite för nära det.

Förslaget att bygga på den här platsen är i grunden bra, men man kunde ha gjort det bättre. Vi behöver förtätningarna. Vi behöver bostäder till stockholmarna. Vi behöver bygga på många platser, men det ska göras tillräckligt bra när man gör det. Därför yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen som innebär ett något modifierat förslaget.

Anförande nr 165

Borgarrådet K e v i u s (M): Den som har läst Helldéns reservation kan konstatera att han vill ta bort en del som är sex våningar hög och en våning från den del som är fyra våningar hög. Huskroppen är fyra våningar hög och sedan är den sex våningar hög. Han vill ta bort hela delen med sex våningar och sedan vill ha ta bort den översta delen på resten. Hur många lägenheter tar du bort? Hur många finns kvar? Det är min första fråga.

Den andra frågan är: Du var inte närvarande på stadsbyggnadsnämndens möte den 7 februari. Känner du till att din miljöpartistiska grupp godkände detta? Hur känns det?

Anförande nr 166

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag har inget problem med det. Vi diskuterade förslaget efteråt. Jag hade tyvärr förhinder att vara med där. Efteråt har vi lyssnat på

dem som bor i området och deras synpunkter. Det är efter det som vi har ändrat oss. Det är sant att vi sade ja till detta i stadsbyggnadsnämnden, men vi har konstaterat att det kanske inte var ett så bra förslag.

Vi föreslår att man ska ta bort vissa av de här lägenheterna eftersom det bland annat finns en byggnad som skär in i ett bergsparti. Man behöver inte spränga bort hela det. Vi föreslår också att man ska sänka husnivån.

De lägenheter som försvinner i vårt förslag gör inte att det inte finns lägenheter till stockholmarna. Det blir färre bostäder på den här platsen. Jag tror att det också kommer att innebära att medborgarna i Midsommarkransen kan vara mer positiva till andra förtätningsprojekt så att vi kan få fler bostäder där än om man kör över dem, som i det här fallet. Har vi en bra dialog kan vi få in fler bostäder och göra fler och bättre förtätningar.

§ 20 Detaljplan för områden vid Bryggvägen och Gröndalsvägen, del av fastigheten Gröndal 1:1 m.fl. i stadsdelen Gröndal, Dp 2008-06143-54 (utl. 2013:42)

Anförande nr 167

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare, medier, webb-tv-tittare! Även i den här detaljplanen handlar det om att knyta samman olika stadsdelar till en sammanhängande och levande stad.

I Gröndal möter klassiska stenstadskvarter nyskapande arkitektur. Alla som har varit i Gröndal känner till stjärnhusen och terrasshusen som Olle Engkvist och arkitektfirman Backström & Reinius kom att skapa på 40- och 50-talet. Även vi vill skapa nya stadsmiljöer utanför tullarna, och det här projektet stämmer väl överens med den ambitionen och Gröndals långa historia med uttrycksfull arkitektur.

Detaljplanen omfattar 320 lägenheter, två förskolor, lokaler för verksamheter och nya lokaler för kanotklubben. Länsstyrelsen har för drygt ett år sedan beslutat om att upphäva strandskyddet för den del som berör bostäderna. Det är väldigt viktigt att vi satsar på strandpromenader i Stockholm. Säg den stockholmare som inte älskar att promenera längs med vattnet! Här finns i dag en industrifastighet som är lite ödslig, men tack vare den detaljplan som vi i dag godkänner kommer människor att kunna promenera från öster till väster, från väster till öster i Gröndal, under Essingeleden visserligen, men man kommer att kunna gå längs med vattnet.

Till dem som tror att det här blir en privat brygga vill jag säga att det inte stämmer. Man kan kolla upp i detaljplanekartan som finns bifogad i handlingarna. Där står det W1, vilket står för allmän brygga. Alla kommer att kunna promenera där. Vem har inte drömt om att kunna promenera på vatten? Här kommer man att kunna promenera på bryggan, på vatten.

Det handlar alltså om 320 nya lägenheter. Mina vänner – jag är väldigt glad att vi fattar det här beslutet i dag. Jag yrkar också på kommunstyrelsens förslag till beslut i det här ärendet.

Anförande nr 168

M a r i a H a n n ä s (V): Ordförande, fullmäktige, medborgare, åhörare, webb-tv-tittare och allihop! Vänsterpartiet är för att bebygga det här området. Det är mycket hårdgjord yta redan i dag med Aromatic som har haft sin industrilokal där. När jag var ute och tittade en iskall dag för ett år sedan lyckades jag komma in på det stängda området där Aromatic håller till och kunde gå runt och titta ganska noggrant. Det är bra att bygga i backen ned mot vattnet. Det kommer att bli en väldigt attraktiv plats för boende.

Vi i Vänsterpartiet har under hand varit tveksamma till att bygga så nära, i princip nästan under Essingeleden, men har ändå utifrån stadens olika utredningar bedömt att detta är möjligt. En minskad bilism och renare bilar på E4:an i en framtid ser vi fram emot.

Det största problemet i det här beslutet, och det är därför vi skriver att vi delvis godkänner ärendet, är att vi anser att de tre husen vid vattnet skulle ha placerats mycket längre in och inte inkräktat på vattenrummet på det sätt som de ändå gör. Vi

menar att det är ganska olämpligt att lägga ut dem i vattnet på det här sättet. En träbrygga tycker vi är sämre än en grön strandpromenad längs Mälaren. Vi har inte fått, som man sade i stadsbyggnadsnämnden, några garantier för att den här ska skötas vintertid, vilket innebär att det kan vara ganska halkigt att gå på en träbrygga på den här strandpromenaden.

Kanotklubbens kulturmärkta byggnad har vi tidigare ansett skulle vara kvar. Men nu kommer kanotklubben att erbjudas lokaler i bottenvåningen på ett nytt höghus som är vid stranden. Lokaler i bottenvåningarna och lite stad kanske ska det vara där nere också, mitt i vattnet. Det är faktiskt väldigt många som har hört av sig angående detta, och frågan är ju hur kanotklubben kommer att ha råd med nyproduktions- och nybyggnadshyra i en lokal som är i bottenvåningen på det höghus som ska ligga nere vid stranden. Det återstår att se.

Om man inte kan skjuta in de här husen som vi hela tiden har sagt att man skulle göra och som kanske skulle minska antalet lägenheter något har vi annars bra alternativ som skulle kunna byggas i närheten. Däremot tycker vi i övrigt att det i huvudsak är ett bra förslag men med de här tre husen.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 169

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Detta är ytterligare ett lysande exempel på hur vi kan utveckla och göra söderort ännu mer attraktivt. En trist och ganska bortglömd miljö kan återerövrats av stockholmarna med den mix av nya bostäder, förskolor och lokaler som gör den här delen av Gröndal mycket mer levande och där vi kan säkerställa ett bostadsbehov hos Gröndalsborna, en god samhällsservice i Hägersten, där vi har stor brist på förskolor, och erbjuda nya offentliga rum för Gröndalsborna.

Just frågan om offentliga rum som borgarrådet Kevius tog upp tycker jag är en väldigt viktig fråga. Från Folkpartiet och Alliansen har vi jobbat mycket med att få tillgång till den här vackra strandpromenaden som nu skapas på bryggor utanför husen. Detta blir någonting som stockholmarna kan njuta av alla dagar året runt på ett väldigt bra sätt.

Vi har också lyssnat mycket på stockholmarna när det gäller utformningen av husen och gestaltningen av miljön. Det är en attraktiv miljö som kommer att höja boendemiljön för alla i Gröndal.

Vi har naturligtvis även jobbat mycket med bostadspolitiken. Vi har lyssnat på de Gröndalsbor som i dag saknar stora lägenheter, till exempel barnfamiljer som i dag inte kan bo kvar i stadsdelen. Detta blir ett bra tillskott, och vi yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 170

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag instämmer lite grann i det som Maria Hannäs sade alldeles nyss kring det här ärendet, men jag vill ändå yrka bifall till Socialdemokraternas reservation i ärendet. Jag vill också tacka föredragande borgarråd för de historieberivningar som man får varje gång ett nytt

område ska presenteras. Det är ganska fascinerande att höra de utläggningarna. Tack för det!

Däremot kan man säga att man borde bättre ha tagit hand om och tittat lite grann på områdets omgivningar och liksom anpassat fastigheterna lite mer till hur omgivningen ser ut. Den stora invändningen som vi socialdemokrater har är framför allt att man inte kan behålla en riktig strandpromenad. Vi menar att det hus som ligger närmast helt enkelt bör utgå ur planen. Då skulle man kunna få en ordentlig strandpromenad i stället för att behöva gå ut på bryggor.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 171

Stellan Hamrin (V): Nu ska jag tjata lite grann om det här med havsytan igen.

Jag ser till min förvåning på s. 109 i planbeskrivningen att man skriver: "Risken för översvämning av Mälaren är idag stor men den bedöms inte öka med klimatförändringen." Det här är direkt fel, och det tror jag att vi i princip har varit överens om innan. Det är ju så att när havet stiger, vilket det gör med 3,3 millimeter i dag varje år och det ökar för varje år, så når det så småningom Mälaren. Vi kan diskutera när detta sker, men vi är alla överens om att det kommer att ske omkring 2100 plus minus 30 år, lite beroende på vad man väljer att tro på. När detta händer så stiger Mälaren lika mycket som havet. Att undvika det kräver enorma insatser och investeringar som vi inte ens har börjat fundera över ännu, så att som här skriva att klimatförändringen inte leder till att översvämningen i Mälaren ökar är direkt felaktigt, och jag tror att alla egentligen håller med om det.

Det spelar inte så jättestor roll i det här enskilda fallet, men det spelar viss roll, så det är ingenting man bara kan strunta i. Men jag tycker att det vore på tiden att staden någon gång tar det här på allvar och faktiskt börjar planera för att ta konsekvenserna av den stigning av havsytan, och om ett antal år också av Mälaren, som sker. Det här är det inga experter som på något sätt har någon annan uppfattning om, utan alla är överens om att detta kommer att ske.

Det är lite förvånande att staden liksom aldrig fattar detta utan att man vid varje sådant här enskilt beslut i bebyggelsefrågor gör fel, varje gång. Någon gång tycker jag att vi skulle ta och anpassa oss till verkligheten.

Anförande nr 172

Borgarrådet Rudin (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag tycker att det är roligt att få vara med och utveckla den här delen av staden. Ärendet har beretts på alla sätt och har förädlats under resans gång på ett riktigt bra sätt, skulle jag vilja säga.

Det finns egentligen bara en sak som vi har att anmärka på, och det är knäcken på en möjlig strandpromenad som bebyggelsen närmast stranden utgör. Där har jag en fråga till stadsbyggnadsborgarrådet som jag har lyft upp i stadsbyggnadsnämnden men fortfarande inte fått något svar på. Jag tycker att frågan har blivit ännu mer angelägen efter den här vintern, och det är hur man sköter en sådan här brygga

vintertid. Stora bryggor i trä är väldigt svåra att underhålla på vintern. De tål inte en hantering på samma sätt som betongbryggor eller stenlagda ytor gör.

Jag känner väl till det här eftersom jag är väldigt engagerad i den marina miljön, och ett av de stora problem vi har, vi som seglar på vintern, är att hitta bryggor som över huvud taget går att angöra. De går nämligen inte att gå på vintertid, och det beror helt enkelt på att fuktförhållandena i och omkring en sådan här brygga gör att det lägger sig is på. Saltar man direkt på bryggan blir träet förstört. Saltet fungerar dessutom bara ned till minus 4 grader. Därefter måste man köra med maskin, och kör man med maskin på trä så går träet sönder.

Jag har under hela resans gång förundrats över att ingen funderar över detta. Det står fortfarande inte något nämnt om det i ärendet. Man kan kanske tycka att det är lite grann av en randanmärkning, men den här vintern har ju varit förskräcklig för alla som har rörelsehinder, för barn och för äldre som har svårt att röra sig i miljöer där det blir både halt och obehagligt att gå. Det gäller inte minst funktionsnedsatta. Här planerar vi alltså att lägga hus som ska gå in till strandkant – fine, det är ett avsteg från strandskyddet och det kan jag tänka mig att man då och då måste göra – men med ambitionen att lägga en strandpromenad utanför på trä, vid vatten. Jag får inte det här att gå ihop. Någon måste ha reflekterat över detta, och eftersom frågan tidigare har ställts tycker jag att det borde kunna gå att få ett svar här i dag. Gör man en strandpromenad ska man naturligtvis göra den så att den är tillgänglig året runt för alla stockholmare som vill vistas där – barn, unga, gamla, funktionsnedsatta och andra. Vad jag kan se är inte det möjligt med den här lösningen. Det vill jag ha svar på.

Sedan tycker jag att det i sig är en konstig sak att man låter så pass allvarliga anmärkningar i ärendet om hur man ska klara säkerheten på bryggan med tanke på att det går godstrafik ute på sjön utanför passera utan någon som helst iakttagelse. Det är möjligt att borgarråden även där har någon kunskap om hur man ska klara till exempel att stora sandpråmar som väger mellan 200 och 500 bruttodräktighetston går där utanför. Om de går ur kurs går den här bryggan sönder.

Anförande nr 173

Borgarrådet K e v i u s (M): Nu är repliken bara på en minut, men jag skulle vilja tipsa borgarrådet Rudin om att läsa ärendet. Har han redan gjort det så får han göra det lite mer noggrant, för det har varit ett väldigt tätt samarbete med länsstyrelsen. Man har utrett risker och säkerhet. Tillgängligheten är uppfylld.

Det som jag undrar, Tomas Rudin, är om du har missat att vi har träbryggor runt om i Stockholm. Jag kan till exempel nämna Hammarby Sjöstad och Kungsholmen. Det kommer att bli en allmän brygga som trafikkontoret kommer att sköta driften av. Jag kan också nämna att det är väldigt viktigt att det blir tryggt och säkert, men i en detaljplan reglerar man inte skötsel, utan man reglerar maxbredd, maxhöjd och så – inte hur till exempel snöröjningen ska gå till.

Anförande nr 174

Borgarrådet R u d i n (S): Inget av de exempel du tog på träbryggor har ju funkat i vinter. Det har inte gått att vistas där. Bryggan som ligger nedanför Gröndalsberget

går över huvud taget inte att gå på. Den har man fått stänga under vintertid på grund av att det inte går att underhålla den.

I en detaljplan kan man till exempel reglera material och skriva in att det borde vara betong i stället för trä så att man klarar vinterunderhållet. Jag har bara ställt den här frågan, och borgarrådet Kevius har fortfarande inte svarat på den.

När det gäller det här med säkerheten, med risk för att bli lite detaljrik, tycker jag ändå att man har bortsett från att det är ett problem att lägga en allmän anläggning som en gångpromenad invid vatten och hus när det är påtagligt att det finns stora säkerhetsbrister. När det gäller säkerheten säger man att vi kommer att garantera att man kan klara av att köra in en passagerarfärja. Det är riktigt. Men man talar inte om de sandpråmar som går där utanför som väger upp till tio gånger mer än vad passagerarbåtarna gör. Det har bortsetts ifrån i det här ärendet, men jag tycker att man måste nämna det i den här debatten och ta det på fullt allvar, för det här är ett nytt sätt att planera staden på: att bygga hus invid vatten. Tänk på Saltsjöbanans krosskador in i hyreshuset där! Det var inte så lämpligt.

Anförande nr 175

S t e f a n N i l s s o n (MP): Jag vill bara yrka bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 176

Borgarrådet K e v i u s (M): Om ni undrar varför Daniel Helldén inte är i rummet, så tror jag, konspiratoriskt, att det kan bero på att han röstade ja till detta i stadsbyggnadsnämnden den 13 december. Men i dag vill Miljöpartiet ändra rätt rejält.

Jag kan repetera frågan: Daniel Helldén röstade ja till detaljplanen den 13 december. Nu har han ändrat sig. Varför det?

Anförande nr 177

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det här med maten är numera lite problematiskt under fullmäktige. Man hinner liksom inte med. För att det inte skulle vara helt kallt, så var jag tvungen att gå ut, och därför missade jag egentligen essensen av Kevius fråga.

Därför håller jag ett litet kort anförande här, och så kan hon begära replik och ställa den igen så kan jag svara.

Anförande nr 178

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag har inte heller ätit. Daniel Helldén fick i sig lite mat. Då kanske han kan svara på min fråga.

Vi tar beslut om en detaljplan här i fullmäktige i dag om 320 lägenheter. Du, Daniel Helldén, röstade ja till detta för några månader sedan, den 13 december. Sedan när du står här i fullmäktige vill du inte rösta ja till detta. Hur känns det?

Anförande nr 179

Borgarrådet H e l l d é n (M): Nu pratar vi om det här Gröndalsärendet. Jag har inget minne av att jag har sagt nej. I så fall har det blivit fel någonstans. Vi sade ja till det i stadsbyggnadsnämnden, och vi tyckte att det var bra. Vi hade en lång diskussion

där om Aromatics skylten, men vi framförde att förslaget är bra och vi kan se till att bevara den skylten. Så jag är lite förvånad över det som Regina säger.

Anförande nr 180

Borgarrådet K e v i u s (M): Men har du, Daniel Helldén, läst den reservation som du tänker lämna in? Du ska i stort sett rita om hela området. Du ska sänka ett hus, höja ett hus – du ska göra om rätt mycket, och det sade du inte i stadsbyggnadsnämnden. Hur ska vi tolka dig?

Anförande nr 181

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Regina, jag är skyldig dig ett svar. Men jag är faktiskt mållös, om jag ska vara ärlig.

Anförande nr 182

J o n a s E k l u n d (MP): Man får konstatera att enligt Alliansen är det inte en fördel att som politiker tänka efter ända fram till det slutgiltiga beslutet fattas. Att ta intryck av invändningar och nya förslag och att fortsätta diskussionen är ingenting som Regina Kevius uppmuntrar. Det är märkligt.

§ 21 Gemensam ingång för ansökan om förskoleplats och fördelning av de 30 timmar som barn till föräldralediga har rätt att vara i förskolan (utl. 2013:43)

Anförande nr 183

Borgarrådet E d h o l m (FP): För allas vår sinnesfrid tänkte jag fatta mig kort. Jag har inte heller ätit någon middag.

Det här är två ärenden som är ihopbakade i ett. Fråga mig inte varför vi bakade ihop dem, för det kommer jag inte ihåg. Det fanns säkert någon väldigt bra förklaring till det, men de har egentligen inte alls med varandra att göra. Dock har de en gemensam nämnare, och det är att de handlar om hur man kan öka föräldrarnas valfrihet, hur man kan öka föräldrarnas möjlighet att göra bra val och hur man kan göra livet lite lättare för småbarnsföräldrar.

Den ena delen handlar om hur vi kan få till stånd en gemensam förskoleportal där man som förälder kan gå in på ett enda ställe, se alla förskolor som finns i Stockholms stad, både kommunala och fristående, och sedan göra sitt val utifrån den information man får där. Det kommer att göra det betydligt enklare för småbarnsföräldrar att välja. Man behöver inte ställa sig i 20 olika köer, utan det räcker med att göra det på ett ställe.

Som en bonus kan man sedan säga att vi dessutom får bättre informerade stadsdelsnämnder genom det här förslaget. De kommer att ha lättare att se vilka val föräldrarna faktiskt gör än vad man kan i dag.

Den andra delen av ärendet handlar om att göra det lite lättare att vara nybliven småbarnsförälder med barn kvar i förskolan. Vi har ju en väldigt generös politik i Stockholm där vi säger att man kan få upp till 30 timmars förskola, även om man är hemma med det mindre syskonet. Det här är ett sätt att öka den flexibiliteten ytterligare så att föräldrar kan välja lite mer själva hur de vill disponera den tiden. Jag tror att det kommer att bli uppskattat av föräldrar, i varje fall att döma av de kommentarer jag har fått hittills.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 184

J a n V a l e s k o g (S): Jag har faktiskt ätit, så jag skulle kunna ta Lottas minuter som hon hade kvar. Fast det kanske jag inte behöver egentligen.

Apropå köfrågan är det naturligtvis glädjande att vi har lyckats få den så här långt att det blir en harmoniserad lösning för internetansökan och en gemensam internetportal där alla förskolor finns representerade. Det har tyvärr redan tagit ganska lång tid att nå hit. Det har skyllts på tekniska problem och annat, fast det kanske inte har varit den verkliga orsaken till senfärdigheten. Vi har väl snarare uppfattat det som att det har funnits ett politiskt motstånd mot en gemensam kö. Men bättre sent än aldrig, även om vi tycker att det här bara var ett halvt steg i rätt riktning.

Det blir nämligen inte en gemensam kö, eftersom det är på det viset att köreglerna kommer att skilja sig åt. Enskilda förskolor kan då vägra att ta emot barn i enlighet med barnomsorgsgarantin. Det här vet vi är löst i andra, inte minst borgerliga,

kommuner i länet på ett bra sätt, där alla bidragsberättigade förskolor inordnas i en gemensam förskolekö. Varför de klarar det och inte vi kan man undra.

Självklart tycker vi att det är viktigt, vilket i och för sig också står i ärendet, att enskilda förskolor ska ha rätt, självklart, att ställa krav på till exempel föräldrarnas engagemang och liknande om det är till exempel ett kooperativ.

Vi har ett eget förslag till beslut som vi yrkar bifall till genom detta.

Anförande nr 185

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det är helt enkelt stadens jurister som anser att det inte vore lagligt att göra en helt gemensam kö men att portalen som den nu föreslås fungera är helt okej.

Jag tycker att det är viktigt att understryka att alla fristående alternativ självklart måste följa den lagstiftning och det regelverk som finns i Stockholms stad. Det vi klargör och förtydligar nu är att även de fristående måste vara väldigt tydliga när de gör avsteg från stadens köregler. Det är ju inte alls alla som gör det eller vill göra det, men det är viktigt för framför allt väldigt små verksamheter och för föräldrakooperativ där man så att säga också väljer föräldrar. Man kan inte ta in de föräldrar som inte är villiga att engagera sig i föräldrakooperativen, och jag undrar om inte den här metoden faktiskt också kommer att visa sig vara lite enklare för staden än att staden ska sitta och göra dessa avsteg.

Anförande nr 186

J a n V a l e s k o g (S): Då är en lösning att skicka våra jurister till grannkommunernas jurister, för där verkar det fungera. Det verkar kunna vara förklaringen, för trots allt är det ändå en stor fördel om man kan hamna i en kö som man också får lätt överblick över, inte minst för föräldrarnas del. Sedan vet jag att det finns enskilt drivna skolor och en del förskolor som inte vill ha detta. Jag uppfattar nog att det är det som är den främsta orsaken till att det inte genomförs.

Anförande nr 187

I n g e r S t a r k (V): Ordförande, fullmäktige! Vänsterpartiet anser också att alla förskolor i Stockholms stad som finansieras med skattemedel ska ha en gemensam kö med gemensamma regler. Jag vill understryka att det här ärendet inte handlar om en gemensam kö, utan det är bara en gemensam ingång på webben.

Förslaget ökar stadens insyn, vilket naturligtvis är mycket bra. Insynen ökar även för förskolorna och föräldrarna, men det innebär inte en gemensam kö.

Enligt stadsledningskontoret tillåter inte lagen att det är obligatoriskt för privat drivna förskolor att tillhöra den gemensamma kön. De ska kunna välja om de vill eller inte vill delta i den. Vi menar att det är fullständigt orimligt, eftersom de drivs av skattemedel och då också ska ingå i kön. Solna, Nacka och Sollentuna har politiska beslut om att alla måste tillhöra den gemensamma kön. Då borde det också kunna vara möjligt för Stockholm att ha det så.

Vi tycker även att alla barn borde ha rätt till 35 timmar i förskolan. Botkyrka har infört det, och vi menar att Stockholm ska göra detsamma. Behovet av pedagogisk

stimulans upphör inte bara för att barnet har fått ett syskon. Barns behov av pedagogisk verksamhet måste sättas i första rummet, och 35 timmars vecka är bra mycket bättre än att göra dagens system med 30 timmar mer flexibelt.

Avslutningsvis vill jag framhålla att det måste finnas tydligt angivna möjligheter att ansöka om förskoleplats utan e-legitimation. Skärholmen och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar har påpekat det i sitt remissvar, och jag instämmer till fullo.

Med detta vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 188

E w a L a r s s o n (MP): Jag undrar om alla barnföräldrar som väntar på förskoleplats förstår vilket fantastiskt förslag som vi tar beslut om här i fullmäktige i dag: att få en gemensam portal. Äntligen! Det här är en efterlängtd kvalitetshöjning som verkligen gör att vi kan få möjligheter att se alla de fantastiska, olika förskoleplatser som finns.

I Skarpnäck till exempel finns, förutom våra kommunala och mycket skickliga förskolor, 20 fristående förskolor och 15 familjedaghem. Det här kan man se när man går in på portalen, så tack för att vi äntligen får denna kvalitetshöjning.

Men låt oss gå ett steg längre. Miljöpartiet tycker, och det tycker också Skarpnäcks stadsdelsförvaltning, att vi ska kunna ha samma regler för de fristående förskolorna som för den kommunala omsorgen, att vi ska ha samma regler inom kösystemet, att man ska kunna jämföra sin service. Olika köregler gör det svårare för vårdnadshavaren att se var och när de kan få en förskoleplats. Men har vi gemensamma köregler för alla förskolor underlättar det väsentligt.

Juridiken är en sak; politiken är en annan. Vi är här i fullmäktige, vi är politiker och vi kan ta ett sådant beslut. Det har andra kommuner gjort. Finns viljan så kan vi göra det.

Nu kommer det inte att bli ett sådant förslag i dag, därför att majoriteten inte har lagt fram det, men vi har ju flera möjligheter och vi kan ändra oss, så vi ser fram emot att ni återkommer med en utveckling av den här efterlängtda kvalitetshöjningen.

Med detta passar vi på att yrka bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 189

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det här är verkligen en kväll när Miljöpartiet ändrar åsikt hela tiden. Jag trodde att Miljöpartiet var för det här förslaget, för det har man ju varit intill detta nu. Därför är jag lite förvånad.

Jag tycker att det finns flera skäl till att den här gemensamma portalen. Det viktigaste skälet är att stadens jurister säger att det faktiskt är olagligt med en gemensam kö, och jag är inte beredd att fatta den typen av beslut. Jag tycker att det är korkat att göra det, rent ut sagt, för det gör också att hela alltihop kan överklagas, och då kommer det att dröja lång, lång tid innan man kommer att kunna genomföra detta.

Sedan är det också en fråga om det praktiska. Om det är så att varje avsteg som man vill göra till exempel i ett föräldrakooperativ måste godkännas av någon kommunal byråkrat kommer det att fördröja möjligheten att få en plats i den barnomsorgen.

Därför tycker jag att det är bättre att man säger att ni ska följa det regelverk som vi har, och om ni gör avsteg från stadens kösystem så ska ni också redovisa det öppet. Men som sagt var, Miljöpartiet ändrar sig hit och dit ikväll.

Anförande nr 190

E w a L a r s s o n (MP): Jag kan inte se att vi ändrar oss, utan vi har ett litet plus i kanten. Vi tycker att man redan nu kan gå vidare. Vi har tagit ett väldigt stort intryck av dem som genomför det här arbetet, nämligen experterna ute i våra stadsdelar som säger att de här köreglerna gör det svårare för vårdnadshavarna att se var och när de kan få plats och att det underlättar med ett gemensamt kösystem.

Att använda sig av ordet ”korkat” och titta sina politiska kamrater i Solna, Nacka och Sollentuna i ögonen som har infört ett gemensamt system, det gratulerar jag alliansvännerna till att göra. Säg det till era partikolleger där ute! Vi i Miljöpartiet tror på att man ska göra det så enkelt som möjligt, och vi tycker att man kan ta det här steget politiskt redan nu. Ni får gärna återkomma så stöder vi er då också.

Anförande nr 191

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det var väldigt spännande att höra detta. Ewa Larsson tycker å ena sidan att vi ska fatta ett beslut som stadens jurister säger strider mot lagen och tycker att det är värt att ta hela det bråket och alla de överklagandeprocesser som det kommer att innebära så att det kommer att dröja ännu längre för föräldrarna att faktiskt få tillgång till den här gemensamma portalen – som Ewa Larsson å andra sidan tycker är så bra.

Det är klart att i den här typen av processer är man oerhört beroende av att man kan lita på vad partier säger. Jag kan konstatera att Miljöpartiet har ändrat uppfattning och nu helt och hållet ställer sig på de kommunala anordnarnas sida mot alla de små föräldrakooperativ som har varnat för att tvingas in i en gemensam kö som kommer att leda till ökad byråkrati och längre tid för att få en plats i de verksamheterna.

Jag litar på de allra flesta fristående förskolor i Stockholm. De erbjuder en toppenverksamhet, och de följer de lagar och förordningar som finns. Det finns naturligtvis förskolor som inte gör det, men i det stora hela ska vi vara väldigt stolta över de fristående verksamheter vi har. Vi ska lyssna på deras synpunkter, och en sådan synpunkt är att till exempel föräldrakooperativ *måste* ha en rimlig möjlighet att välja inte bara barn utan framför allt föräldrar som är beredda att lägga ned energi och omsorg i verksamheten.

Jag tycker att det är tråkigt att Miljöpartiet och Ewa Larsson nu har ändrat uppfattning i denna viktiga fråga.

Anförande nr 192

E w a L a r s s o n (MP): Tack, Lotta, för att ni är så glada för att vi vill utveckla och göra som i Sollentuna, Solna och Nacka där era borgerliga kamrater styr med politik! Här låter man juridik sätta hämsko. Vi föredrar politik.

I den socialdemokratiska reservationen står det att enskilda förskolor som föräldrakooperativ självklart ska kunna ställa krav på föräldrarnas engagemang eller liknande. Det här fungerar i borgerliga grannkommuner men inte i Stockholms stad – ännu. Men vi tror att ni kommer att utveckla det här systemet, för det underlättar för alla föräldrar som söker förskoleplats, och det är det vi är ute efter: att göra det så lätt som möjligt att ha valfrihet.

Anförande nr 193

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag tycker att den här diskussionen är väldigt spännande. Det är helt uppenbart för mig att Miljöpartiet helt har ändrat uppfattning i de här ganska viktiga, fundamentala frågorna. Ni tycker inte längre att föräldrakooperativ ska ha den lilla, lilla friheten som de måste kunna ha för att acceptera föräldrar som är beredda att engagera sig i verksamheten. Ni tycker att det ska ligga på den administrativa personalen ute i stadsdelarna.

Jag tycker att det ska bli väldigt spännande att tala om för alla de här föräldrakooperativen att Miljöpartiet nu har ändrat uppfattning – den uppfattning som man har haft hela tiden i utbildningsnämnden och i kommunstyrelsen. Men nu ansluter man sig helt till Socialdemokraternas politik. Spännande!

Anförande nr 194

E w a L a r s s o n (MP): Kära föräldrar som lyssnar på denna debatt! Om vi juridiskt skulle granska vad Lotta Edholm påstår att Miljöpartiet säger så skulle juridiken falla till fördel för Miljöpartiet som i sitt förslag, när vi stöder Socialdemokraternas reservation, säger att enskilda förskolor naturligtvis ska kunna ställa krav på föräldrars engagemang eller andra alternativa pedagogiker.

Vad Lotta pratar om stämmer inte med vad vi säger. Men låt oss juridiskt pröva det! Äh, nu tramsar jag lite. Det här är ju politik. Och vill man underlätta för föräldrar har man gemensamma regler.

Anförande nr 195

Borgarrådet E d h o l m (FP): Tänk då att föräldrakooperativen inte vill ha detta, för de är jätteoroliga för att den ökade byråkrati som ett sådant förslag kommer att innebära också innebär att det tar längre tid innan man får in barnen i verksamheten. Man kommer att stå, kanske under en lång tid, utan barn. Det vill man inte riskera. Det är enormt viktigt med denna gemensamma förskoleportal, precis som Ewa Larsson sade, för att alla föräldrar ska kunna se vilka alternativ som finns. Det är viktigt att regelverket är transparent, att man vet vilka regler som finns och som gäller.

Men att tvinga in dem i en och samma kö kommer att fördröja genomförandet och öka byråkratin för föräldrakooperativen. Jag tycker att det är tråkigt att Miljöpartiet inte ser detta.

Anförande nr 196

E w a L a r s s o n (MP): ... säger ett skolborgarråd.

Vi i Miljöpartiet baserar vårt faktaunderlag på den erfarenhet som finns från dem som har att göra jobbet. Vad man konstaterar är att olika köregler gör det svårare för

vårdnadshavare att se var och när de kan få sin förskoleplats. Så enkelt är det. Vi baserar vår verklighet utifrån dem som gör jobbet och har kunskapen. Jag vet inte vad Lotta Edholm baserar sin verklighet på, men inte är det för att höja kvaliteten för vårdnadshavarna.

*§ 22 Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 1 år 2012 och kvartal 2 år 2012, äldreomsorg
Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § och rapportering enligt 28 f § lagen som stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 1 år 2012 och kvartal 2 år 2012 (utl. 2013:44)*

Anförande nr 197

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är en hel del paragrafer och kapitel i detta ärende, så jag kommer att förenkla det något, om ni ursäktar. Jag kommer nu att rapportera om ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen, kvartal 1 och 2 2012 samt ej verkställda gynnande beslut och rapportering enligt LSS och socialtjänstlagen kvartal 1 och 2 2012.

När det gäller insatser enligt LSS och socialtjänstlagen finns det 55 ej verkställda beslut enligt LSS, varav 37 avser boende. Motsvarande siffra när det rör socialtjänsten var 37 ej verkställda beslut, varav 10 avser boende.

När det rör andra kvartalet 2012 handlar det om 66 beslut enligt LSS, varav 45 avser boende. När det rör socialtjänstlagen handlar det om 28 ej verkställda beslut. I de flesta fall har besluten inte kunnat verkställas på grund av att personen av olika skäl har tackat nej till erbjudande om insats eller att det finns ett annat skäl.

Bristen på bostäder har vi talat om många gånger i den här talarstolen, så också tidigare i dag. Jag påpekar alltid själv att jag är väldigt kritisk till att det fortfarande inte finns tillräckligt många bostäder och att det också är en vanligt förekommande orsak till att beslut inte kan verkställas.

Men det har även hänt saker, och den här genomförandegruppen vi har tillsatt arbetar aktivt och fortlöpande med att försöka få fram fler lägenheter. Det handlar både om på kortare och på längre sikt. Till exempel är man inne redan nu och tittar på planeringen av nya bostadsområden, vilka aktuella byggprojekt som finns och hur dessa bostäder kan planeras in redan under ett tidigt stadium. Nästa möte med gruppen sker i slutet av april, och jag kan också informera om att socialförvaltningens strategiska enhet tillsammans med lokalplanerna nu åker runt och träffar stadsdelarna för att se vilka behov som finns. Jag vet också att fler aktiviteter är på gång. Man träffade också nyligen företrädare för de tre kommunala bostadsbolagen för att kunna driva på i arbetet för att få fram fler lägenheter.

Fru ordförande! Jag är dock fortsatt kritisk till att det finns stockholmare som inte har fått sina behov tillgodosedda i tid. Jag har redogjort för den planering som finns framöver, men jag vill även samtidigt nyansera bilden något i sammanhanget. De allra flesta stockholmare får ändå sina insatser tillgodosedda i tid. Men många tackar också nej till erbjuden bostad. Det kan handla om att man kanske inte vill bo i just det aktuella boendet tillsammans med den grupp som bor där sedan tidigare. Man kanske vill bo på ett annat våningsplan eller i ett annat geografiskt område. Det måste man också ta hänsyn till. När man läser det här ärendet framkommer det också att en hel del tackar nej i avvaktan på en annan bostad.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och säga att vi står inför ett antal utmaningar som rör det här området. Vi tar situationen på allvar, och jag vet

att genomförandegruppen arbetar aktivt med att få fram fler lägenheter. Det finns en plan, och detta återkommer jag gärna till i det replikskifte som jag förväntar mig.

Anförande nr 198

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Rapporteringen av ej verkställda beslut är en viktig återkoppling till fullmäktige om man ska kunna bedöma i vilken grad medborgarna fått beslutade insatser verkställda och vilka hinder som eventuellt finns för verkställighet. Om återkopplingen dröjer alltför länge blir rapporteringen inaktuell, och de äldre hinner kanske till och med avlida. Frågan är om det finns tillräckliga resurser för att följa upp de beslut som fattas.

En annan allvarlig brist är bristen på lämpliga bostäder. För att öka antalet verkställda beslut krävs en utbyggnad av attraktiva bostäder. Att ett 70-tal personer varje kvartal tackar nej till erbjudet boende borde väcka tankar.

När det gäller kontaktfamiljer, där antalet ej verkställda beslut ökade något kvartal 2 2012, är det oroande även av andra skäl. Jag läser formuleringen: ”Studien visar alltså att insatsen inte minskar risken för framtida placering i dygnsvård eller minskar risken för en ogynnsam utveckling för barn och unga på sikt.” Var finns den kanske mycket lämpliga kontaktfamilj som vill öppna sitt hem för ett barn om kontaktfamiljens stöd inte spelar någon roll? Ni bör förklara bakgrunden till den formulering som så flitigt används och som kommer från den rapport som staden beställde 2011 från Stockholms universitet.

I övrigt har kontaktfamiljerna lämnats därhän under lång tid. Det är sällan de får råd, stöd och utbildning inför uppgiften. Det är viktigt att ni erbjuder nuvarande och tilltänkta kontaktfamiljer detta och klargör syftet med insatsen och inriktningen. Kontaktfamiljer behövs, det är vi nog överens om, även om de inte förmår ändra den vardagsmiljö som barnen i övrigt lever i. Där behövs det också stödåtgärder och insatser från socialtjänsten.

Anförande nr 199

Borgarrådet L a r s s o n (M): Eivor Karlsson, det är ju så att vi har gjort om kösystemet något för dem som söker just vård- och omsorgsboende här i Stockholm. Vi centraliserade det, och vid årsskiftet fick vi de första signalerna om att detta var en väldigt riktig åtgärd. Det vi ser nu är att en plats som blir ledig på ett särskilt vård- och omsorgsboende snabbt kan aviseras, mycket snabbare än vad som var möjligt tidigare. Det som också händer är att de beläggs mycket snabbare, så i de diskussioner jag tror att vi har framför oss här i fullmäktige kommer vi att ha en utvärdering som kommer att visa på hur riktigt detta var med att kunde centralisera köhanteringen.

Lägg därtill att vi har ett antal tomma platser. Men de som vill till ett speciellt boende kan man inte mot deras vilja placera på dessa tomma platser, utan de måste få det boende de önskar – därav statistiken. Låt oss dock återkomma när vi kan utvärdera köhanteringen som verkar vara en lyckträff.

Anförande nr 200

E i v o r K a r l s s o n (MP): Vad är det för boende de önskar? Det vore bra om vi fick en mer exakt utvärdering av det.

Anförande nr 201

K a r i n R å g s j ö (V): Det här handlar ytterst om rättssäkerhet, det vill säga att de beslut som fattas åtgärdas omgående. Det är lite synd att den här rapporteringen är ett år efter, om ni förstår vad jag menar. Det här är en lite sen rapportering. Det vore bättre att få den kvartalsvis så att vi ser vad som händer. Nu blir det lite segt. Det är också viktigt att kunna se de långsiktiga trenderna i det här, och det är lite svårt att göra det nu.

Vi kan se att det saknas attraktiva bostäder för äldre enligt socialtjänstlagen och även gruppboendestäder enligt LSS. Det borde väl vara intressant att titta på varför de här personerna som tackar nej, alltså ca 70 varje kvartal, gör det. Det borde finnas ett intresse av att se så att vi kunde följa upp: Varför tackar de nej? Vad tackar de nej till? Vad vill de ha? På det sättet kan man göra en mer ordentlig uppföljning, men det kanske kommer endera dagen – vem vet?

Sedan måste jag säga att det är lite sorgligt när man hör om den här personen i Vantör som jag har pratat om redan och som ville ha ett speciellt boende med särskild service. Det här har nu Socialstyrelsen tittat på och gett Enskede-Årsta-Vantör vite med 76 000 kronor per månad från maj 2012. Det exemplet tror jag inte är det enda exemplet i den här staden; det finns säkert fler sådana exempel. Det handlar ytterst om en bostadspolitik som har havererat. Ni pratar jättemycket om att det finns planer och grupper som träffas och diskuterar det här och att det kommer att hända någonting alldeles snart. Men det vi har sett är att det inte händer tillräckligt. Det bor väldigt många äldre personer hemma hos sina föräldrar, enligt LSS, som inte kommer loss, och det är en väldigt stor sorg och en väldigt stor oro för de här föräldrarna.

Det här har vi pratat om år efter år, känns det som, och det händer ingenting. Jag måste säga att så länge ni satsar på fel hästar när det gäller bostadspolitiken kommer det inte att bli så många fler lägenheter, och det är vi väldigt bekymrade över.

Som sagt var: Kan man betala vite på en miljon kanske man ska börja fundera över vad man använder pengarna till i den här staden. Fixa fram platserna! Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 202

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tänk, Karin Rågsjö, om det är så enkelt att det kan vara viktigt att man hamnar på just det vård- och omsorgsboende som man önskar även om man är till åren – tänk om det är så enkelt!

Det är nämligen så enkelt. Det finns uppgifter om de här köerna. Man vet varför människor tackar nej. Vill man in just på Judiska hemmet finns inte alternativet runt hörnet. Det är inte det. Är det så att du vill in på Löjtnantsgården som är ett mycket populärt boende är det dit du vill. Då väntar du hellre ytterligare än att du tar en plats som är tom någon annanstans.

Det handlar inte om att det är sämre alla gånger, utan det handlar om att du har en inneboende vilja även när du är gammal, och det måste ni någon gång respektera. Att det står 30 personer i kö till ett alldeles nybyggt vård- och omsorgsboende på Birger Jarlsgatan är någonting som handlar om valfrihet och ingenting annat.

Anförande nr 203

K a r i n R å g s j ö (V): Joakim, vi tror nog att de flesta äldre som har den förmågan har en egen vilja. Det är ganska självklart. Jag har själv närstående som har haft en egen vilja men som inte har fått det de har velat, om man säger så.

Ärligt talat borde väl en sådan analys hänga med i det här underlaget så att vi andra kan förstå varför det är 70 äldre personer som tackar nej varje kvartal.

Anförande nr 204

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har suttit här i två år nu, och det här är tredje eller fjärde gången som vi läser det här. Det är sig ganska likt. När jag läste igenom det här så tänkte jag att jag skulle säga att det händer ju ingenting, så skärp er nu för guds skull. Sedan så upptäckte jag att det i alla fall hände lite grann.

Först och främst ska jag säga att jag instämmer i alla socialdemokratiska förslag och tycker att alla socialdemokratiska texter är bra. Det gäller för övrigt inte bara det här ärendet, utan det gäller generellt.

I den socialdemokratiska reservationen finns två bra punkter. Den första är att vi ska ha en koordinatör, en samordnare som är anställd på statsledningskontoret. Det tycker jag är ett väldigt bra förslag. Och när man planerar nya områden så måste man planera dem på ett sådant sätt att det finns en möjlighet för alla livsfaser och de situationer man kan tänka sig.

Jag tänkte också säga att det som vore poängen här är väl någon sorts nolltolerans. Det vore väl en rimlig ambition. Det som faktiskt är bra är att det ändå har hänt något här. Det händer lite kring planering av saker. Det händer lite kring kontaktfamiljer. Det händer också någonting i och med att man har sett till att socialförvaltningen och inte bara stadsdelsnämnderna är inblandade. Detta är framsteg.

Jag tycker också att Vänsterpartiet har en poäng i det de skriver varenda gång när det gäller det här ärendet, och det är att vi borde se lite längre tendenser. Det kan man möjligen tolka likadant som Anna König Jerlmyr säger, att det ska komma en utvärdering. Det är väl att se längre tendenser, så det är möjligen ett positivt svar på det Vänsterpartiet skriver.

Tack för detta! Nu får vi se hur det ser ut nästa gång, om våra förslag är genomförda så att det har blivit mycket bättre med någon som koordinerar det här. Jag ser fram emot det.

Anförande nr 205

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Som vi redovisade tidigare arbetar genomförandegruppen för utbyggnad av bostäder med särskild service för människor med funktionsnedsättning. Vi ser ett samarbete tillsammans med socialtjänstförvaltningen, stadens exploateringsnämnd och stadsbyggnadsnämnden, liksom Micasa Fastigheter. Här arbetar man med en utbyggnadsplan för fem år framåt, någonting som Vänsterpartiet borde gilla!

Målen som kommunfullmäktige har satt upp för i år är att det ska byggas minst 100 omsorgslägenheter och att stadens planerare också på ett tidigt stadium ska kunna komma in i byggnadsprocesser för att kunna säkerställa att bostäder med särskild service tillgodoses.

Vi kan också se att i vår förmedling av bostäder tackar många nej till erbjudandet, precis som jag också har nämnt. Det finns svårigheter att matcha de behov som finns av lägenheter med utbudet. Som exempel kan det nämnas att av 83 förmedlade lägenheter under 2011 krävdes det 141 förmedlingar. Socialtjänstförvaltningen kommer därför att titta på hur utbudet kan förbättras så att det bättre motsvarar efterfrågan på boende.

Staden har också tagit upp en diskussion om och kommer fortsatt att analysera hur vi kan möta de önskemål och de behov som finns på ett bättre sätt för att se vad det beror på om många tackar nej, precis som Karin Rågsjö tog upp, och hur vi bättre kan säkerställa att vi möter den efterfrågan och de önskemål som finns. Där finns alltså en planering framåt även för detta.

Eivor Karlsson tog upp effekterna av kontaktperson och kontaktfamilj. Där visar studier att man kan ifrågasätta vilken effekt kontaktperson som insats ger. Där har Alliansen med stöd av Vänsterpartiet i nämnden uppdragit till socialförvaltningen att se hur vi kan använda insatsen kontaktperson för att stärka barns och ungas skolgång, någonting som vi vet är en stark skyddsfaktor för barns och ungas framtid. Det finns alltså med som uppdrag.

Vi har också skapat en förmedling av kontaktfamiljer och kontaktpersoner för att kunna matcha och komplettera stadsdelarnas egen rekrytering så att vi också säkerställer att det hela tiden finns fler kontaktpersoner än efterfrågan, för då kan vi på bästa sätt matcha ihop rätt insats med rätt person.

Detta är några av de insatser och satsningar som görs på området. Jag ser fram emot och jag tror och hoppas nu att det arbete som genomförandegruppen bedriver också kommer att ge ett bra resultat.

Anförande nr 206

E i v o r K a r l s s o n (MP): Jag kommer att skriva en interpellation om detta. Jag hade hoppats att Ana König Jerlmyr skulle ta replik, för jag hade lite jag ville ha sagt i anslutning till det hon nu säger och förtydligat vissa saker utifrån den rapporten som ni tog fram 2011, där det framstod som om det inte spelar någon roll om man hade kontaktfamilj eller ej. Det är den vandringsönskan som nu går runt. Vi ser det i det här ärendet, och vi har sett det tidigare i ärenden. Medierna skriver också så. Då undrar jag hur man kan få en kontaktfamilj om det som de uträttar inte spelar någon roll. Det är sådant som borde tas upp.

Anförande nr 207

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag ser fram emot en diskussion om det. Det handlar väl snarare om de förväntningar som har funnits på insatsen och vad sedan bland annat Bo Vinnerljungs studie sedan visat.

Det beror på vilka ingångar och vilka förväntningar man har haft på insatsen. Jag ska inte säga att den inte ger någon effekt, men när det handlar om att bryta ett framtida missbruk eller utanförskap så har det visat sig ha en väldigt svag effekt. Men låt oss återkomma till det i en kommande interpellationsdebatt!